

A - - - - -

Volume X

No. 2

30th November, 1963

(Saturday)

9th Agrayaan, 1885 S.E.

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

OFFICIAL REPORT

CONTENTS.

	PAGES
Oral Answers to Questions	... 122-165
Short Notice Question and Answers	... 165-173
Written Answers to Questions	... 173-174
Calling attention to a matter of Urgent Public Importance	
re: Election of Chairman to Salur Municipality	... 174-176
Business of the House	... 177
Government Bill	
The Andhra Pradesh Cooperative Societies Bill, 1963 (as reported by the Regional Committee)	... 178-242
	— Discussion not concluded.

different parts of the State are under various stages of implementation.

(b) The coverage of spindles for the 18 units is 2,16,000 spindles.

(c) and (d) : The licencees are taking steps for setting up the units granted to them.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు (మైలవరం) : విజయవాడలో ఒక లై సెన్సు యిచ్చినట్లు తెలిసింది. Instructions యిచ్చారు. అది ఎంతవరకు proceed అయినదో చెప్పగలరా ?

Sri N. Sanjiva Reddy : Not very satisfactory progress. They have selected a site but not purchased. They have placed order for supply of indigenous machinery ఇంకా సైటు కొనలేదు. ఇప్పుడిప్పుడే సైటు acquire చేస్తున్నారు.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి (పుట్లూరు) : Statement table మీద పెట్టుటకు బదులు Textile లై సెన్సులు యివ్వబడిన ఈ 18 మందిలో ఎంతమంది erections కు steps తీసుకున్నదీ, వారు తీసుకుంటున్న steps గురించి చెబితే we will be able to know the exact position.

Sri N. Sanjiva Reddy : Padmavati Mills, Guntur, applied for electricity. Arrangements are stated to have been made for procuring water. Applied for licence for import of machinery. Construction of factory has not begun.

Andhra Cotton Mills, Proddutur, Suryalakshmi Cotton Mills and Vijayawada Spinning Mills Ltd. etc. all the 18 are in the same position i.e., to say Import licence is awaited in all these 18 cases

• కొందరు lands ను acquire చేసి buildings construction మొదలు పెట్టారు. All the 18 are same; they are awaiting. ఇంతవరకు lands ను కూడా acquire చెయ్యనివి రెండు, మూడు వున్నవి.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి : Import licenses కు apply చేసి ఎన్ని రోజులు అయింది ? Licence ఎంత త్వరగా వ సవని అకిస్తున్నారు.

శ్రీ యన్. సంజీవరెడ్డి : నాకిచ్చిన information ప్రకారం import licences కు apply చేశాము అన్నారేగాని, ఏతేదీలో apply చేసిందీ తెలియదు.

శ్రీ యమ్. పిచ్చయ్య (పాయకరావుపేట) : లై సెన్సులు పొందుటకు ఫారెన్ ఎక్సేంజి యిబ్బందులు వున్నవా ?

శ్రీ యన్. సంజీవరెడ్డి : ఫారెన్ ఎక్సేంజికి యిబ్బంది ఏమీ వుండదు. ఎందుకంటే లై సెన్సు యిచ్చినప్పుడే ఫారెన్ మెషినరీ import చేసుకోవాలని తెలుసు. అప్పుడే కొందరు జపానుకు వెళ్ళి మెషనరీకి orders place చెయ్యడం జరిగింది. డబ్బు, దర్కం ఎసులుచేసుకుంటే foreign import ఇబ్బంది ఏమీ వుండదు.

శ్రీ టి. కె. ఆర్. శర్మ (కిర్నూలు) : నంద్యాలలో వెంకటలక్ష్మి మిల్సుకు licence యిచ్చారు. కాని మిల్సుకు అక్కడ స్థలము కూడా లేదు. మిల్సుకొరకు వేసిన store కూడా ఎగిరిపోయేటట్లు వున్నది. దాని పరిస్థితి గురించి తెలియ జేస్తారా ?

శ్రీ యన్. సంజీవరెడ్డి : అన్నింటి మాదిరే యిదీ వున్నది. Land acquire చేశారు. Orders have been placed for import of machinery.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు : ఈ లై సెన్సులు పొందినవారు కొందరు వారి లై సెన్సులను అమ్మాలనే ఆలోచనలో వున్నారు. ఆవిషయం ప్రభుత్వానికి తెలుసా ?

శ్రీ యన్. సంజీవరెడ్డి : అంతమంది ప్రజానీకం యొక్క ఆలోచనల గురించి నేను వూహించడం భావ్యం కాదు.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు : మీ దృష్టికి వచ్చిందా ?

శ్రీ యన్. సంజీవరెడ్డి : మా దృష్టికి రాలేదు.

శ్రీ జె. యల్. యన్. చౌదరి (చీరాల) : కనీసం మూడవ ప్రణాళిక అంతానికి ఎన్ని మిల్సు erection అవుతవని అనుకుంటున్నారు.

శ్రీ యన్. సంజీవరెడ్డి : ఎన్ని అవుతవో చెప్పలేను. ఇప్పటికే దాదాపు రెండేండ్లు అయినది, మెషినరీని import చేసుకోడానికి ప్రయత్నిస్తున్నాం.

కొంతవరకూ wait చేసి చూస్తాం. అప్పటికీ ఎవరైనా నిర్మాణానికి గట్టిచర్యలు తీసుకోకపోతే వారి licences'ను రద్దుచేయవలసిందిగా కేంద్ర ప్రభుత్వానికి recommend చేస్తాను.

పి. బాపయ్య (తిరువూరు): ఈ లై సెన్సులకు పెట్టినవారు ఎంత పెట్టుబడి పెట్టాలి? Finance Corporation ఎంత అప్పు యిస్తుంది?

శ్రీ యన్. సంజీవరెడ్డి: నేను అన్నింటిగురించి వివరాలు చెప్పలేను, Loans కు apply చేశాను. కొన్నింటికి 5 లక్షలు అప్పులు యివ్వాలని అనుకుంటున్నట్లు విన్నాను. నాకు direct గా information లేదు.

OFFERS FROM PRIVATE PERSONS TO START INDUSTRIES

82—

* 1062 (4715) Q.—*Sri Md. Ismail [Put by Sri A. Ramachandra Reddy (Bhongir)]: Will hon. the Chief Minister be pleased to state:*

(a) whether the Government have received any offers from the private persons and Industrialists of other States to start industries in this State; and

(b) if so, the steps taken by the Government to utilise the same?

Sri N. Sanjiva Reddy :—

(a) Yes, Sir.

(b) This Government render all possible assistance in acquiring the required land, supply of water, and Power procurement of construction materials, machinery, financial assistance etc.

శ్రీ ప. రామచంద్రారెడ్డి: కొంతమంది private persons భువనగిరిలో సిమెంటు ఫ్యాక్టరీని స్థాపించదలచినట్లు వారికి లై సెన్సు యిచ్చినట్లు తెలిసింది ఇప్పుడు ఏ stage లో ఉన్నదో చెప్పగలరా?

శ్రీ యన్. సంజీవరెడ్డి: నేను direct గా చెప్పలేను. Separate question చేయండి.

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న (ఉరవకొండ): ఏ రాష్ట్రాలవారు పరిశ్రమలను స్థాపిస్తామని తెలిపారు? ఆ వ్యక్తుల పేర్లు ఏవో చెప్పగలరా?

శ్రీ యన్. సంజీవరెడ్డి: వ్యక్తుల పేర్లు తెలియదు. కంపెనీల పేర్లు చెబుతాను. 1. Messrs. Jai Engineering Works Ltd., Calcutta; 2. Messrs. Indian Detonators, Delhi; 3. Messrs. East India Plastics, Calcutta; 4. Messrs. Sreerama Mills, Bombay. ఎంక కళింగా Pig iron Factory వారు తై నెన్నను రస్తుచేసుకొన్నా.

A. P. INDUSTRIAL DEVELOPMENT CORPORATION

83—

* 1059 (4704) Q.—Sri Md. Ismail [Put by Sri Viswanatha Reddy]: Will hon. the Chief Minister be pleased to state;

(a) whether the appointment of Chairman to the A.P. Industrial Development Corporation was made; and

(b) If so, his name?

Sri N. Sanjiva Reddy:—

(a) Yes, Sir.

(b) Shri A. V. Bhanoji Rao.

శ్రీ జి. విశ్వనాథరెడ్డి: క్రొత్త Chairman గారి term ఎంత? పాత Chairman term 2½ సంవత్సరాలు అన్నారు. వీరికి కూడా ఆవిధంగానే చేశారో? లేక మార్పు జరిగితే అందుకు కారణం ఏమిటి?

శ్రీ యన్. సంజీవరెడ్డి: ఒక్క సంవత్సరం టెరమ్ పెట్టారు. మార్పు ఏమీ చేయబడలేదు. ఇంతకు ముందున్న అధ్యక్షులవారికి ఒక టెరమ్ అంటూ ఏమీ లేదు. Appoint చేసేటప్పుడు ఏ ఉద్దేశంతో ఎంత కాలం చేశారో నాకు తెలియదు. కాబట్టి ఎన్నేండ్లయినా వుండవచ్చు ఎప్పుడైనా తీసివేయవచ్చు, ఎందుకలా చేశారో నాకు తెలియదు. వీరికి సూత్రం ఒక సంవత్సరం పై ము యివ్వబడింది.

ఏ పార్టీ? చెందినవారో నాకు తెలియదు. Chamber of Commerce కు Chairman గా వుండేవారు. కాబట్టి వారిని వేయడం జరిగింది. శ్రీ రామ కృష్ణ మొదలగు industrialists ఏ పార్టీకి చెందినవారో నాకు తెలియదు. వారు మీ అధికారంలో వుంటే మీ పార్టీ. మేము అధికారంలో వుంటే మా పార్టీ. అలాంటివారిని ఏదో ఉద్దేశ్యంతో గ్రానీ ఏ Party basis మీదగాని వేయలేదు. పరిశ్రమలకు ఏమైనా ఉపయోగపడుతారనే విషయం చూచి వేళాం గాని పార్టీ దృష్టిలో వేయలేదు.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం : అధ్యక్షా, నేను అడిగేది Chairman of the Corporation ను పార్టీ దృష్టిలో వేళారా అని కాదండి. Opposition నుంచి దీనిలో ఎవరినైనా వేళారా అని.

శ్రీ యన్. సంజీవరెడ్డి : లేదండి. Chairman ను Party దృష్టిలో వేళామా అని కాదు. గవర్నమెంటుతో కొంచెం connected will తో వుంటే కార్యక్రమం జరపడానికి ఉపయోగపడుతుందిన్న ఉద్దేశ్యంతో ఓక పెద్దమనిషిని వేళాంగాని పార్టీదృష్టిలో కాదు.

శ్రీ కె. గోవిందరావు (అనకాపల్లి) : అధ్యక్షా, Industrial Development Corporation కు Chairman ను ఎన్నుకోవడంలో పెద్దలు కాబట్టి వారిని వేళారు. దానికి requisite qualifications ఏమైనా వున్నవా ?

శ్రీ యన్. సంజీవరెడ్డి : దీనికి University degrees ఏమీ అక్కర లేదండి. పని బాగా జరుపుతారనే విశ్వాసం ప్రభుత్వానికి వలిగితే వారిని వేళారు.

శ్రీ పి. బాపయ్య : అధ్యక్షా, Industries కు సహాయం చేయడం అంటే Loans యిస్తారా ? లేక Shares Purchase చేస్తారా ?

శ్రీ యన్. సంజీవరెడ్డి : కొంతవరకు Shares కూడా Purchase చేస్తారు. Token గా 5% అని 10% అని Purchase చేస్తే. వారికి encouragement యివ్వడానికి వీలు వుంటుంది.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ (మంగళగిరి) : అధ్యక్షా, ఈ Industrial Development Corporation లో Private Sector కు చెందిన వ్యక్తులు చాలమంది ఉన్నారు. వారికి పరిశ్రమలు ఎక్కువగా ఉన్నాయి. వారివల్ల మన State sector industries దెబ్బతింటాయి. కాబట్టి ప్రత్యేకంగా వారిని ఏదో వేయడం నష్టకరం ప్రభుత్వానికి ?

శ్రీ యన్. సంజీవరెడ్డి : మన ఆఫీసర్లు కూడా ఉన్నారు. Syed Ali-khan, Abbasi, B. h. Oats, Industries Director, మొదలగువారు ఉన్నారు. Syed Ali కు బదులు Secretary to Industries department ఉన్నారు. అందుచేత మనవారు కూడా అందులో ఉన్నారు.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం : అదృష్టా, పెద్దమనిషిని చూసి వేశామని అన్నారు. ఇట్లువై పు ఎవరూ పెద్దమనుష్యులు కనిపించడంలేదా ?

శ్రీ యన్. సంజీవరెడ్డి : చాలమంది ఉన్నారు. అందుకే మాకు కొంచెం యిబ్బంది అయింది. చాలమంది ఉన్నప్పుడు ఎవరెదగ్గరికని పోవడం ? ఉన్నవారి నుంచి ఒకరిని ఏరుకున్నాం.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : అదృష్టా, ఇదివరకటి గవర్న మెంటు Chairman అది term of office ఎంతవరకు నిర్ణయించారో తెలియదు అన్నారు. 12-6-62 నాడు ఒక G. O. issue చేస్తూ అప్పటికి వున్న non-official members రద్దు అయిపోయారనీ, I. J. నాయుడు, అబ్బాసీమాత్రం వుంటారనీ నిర్ణయించారు. ఆతరువాత 6-6-62 న దాదాపు సంవత్సరం కావస్తున్న time లో, time నిర్ణయించి తారీఖుతో సహా G. O. యిచ్చారు. యీ చెయిర్ మెన్ duration 2 సం॥ 6 మాసాలు అని నిర్ణయించారు. 2 సంవత్సరాల 6 మాసాలు అని నిర్ణయించడంలో sanctity ఏమిటి వుంది ? లేకపోతే చెసి డెంటుకు (చెయిర్ మెన్ కు) గవర్న మెంటుకు differences of opinion వచ్చినప్పుడు వారిని terminate చేయడానికి వీలుగా another man కు వీలుగా ఉండేట్లు తారీఖుతో సహా 2 సంవత్సరాల 6 మాసాలు అని నిర్ణయించారా ?

శ్రీ యన్. సంజీవరెడ్డి : ఆయనగారేకాదు, ఇతర members కూడా ఉన్నారు. ఇప్పుడేకాదు. అప్పుడు కూడా వుండినారు. హుస్సేయిన్ టకీర్ రామకృష్ణ-దేశాయి మొదలైనవారు non-official side నుంచి వుండినారు. కాని ఒక term లేకపోవడంవల్ల దానిని కొత్తగా reconstitute చేస్తే శాగుం టుందని వారంతా అంగీకరించారు. Secretariat ను contact చేసినట్లు వుంటుంది. నేనయితే contact చెయ్యలేదు. ఇందులో ఏదో ప్రమాదం ఉన్నదని గోపాలకృష్ణయ్యగారు యింకోరకంగా భావించి ఉండవచ్చును. నేను contact చేయడంగాని వారికి సలహా యివ్వడంగాని చేయలేదు. సలహా వుచ్చుకోలేదు. 2½ years అంటే నేనేం చెప్పగలను. మొదటినుంచి contact చేస్తూనే ఉన్నారు ఎంకుకు term లేకుండా పోయింది ? ఈవిధంగా term fix చేయకుండా వదిలేస్తే unceremonial గా ఉంటుందేమో శాగుండదేమో అనుకున్నారు.

Reconstitute నిస్తామంటే అంగీకరించారు. పేరంతా అంగీకరించారు. కాని వారు మాత్రం అంగీకరించ లేదని పురువాచి నాకు తెలిసింది. అప్పుడు ఆయన term notify చెయ్యడం జరిగింది. అప్పటికే ఎంతకాలం అయితే అంతకాలం గాని 2½ years అని గాని 3 years అని question లేదు. Notify చేసేవాటికి ఎంత అయితే అంతకాలంలో ఆ term అయిపోయింది. అయితే యిది కొండెం unfortunate ఇది చెప్పవలసివస్తుంది. నేను అంతకుంటే ఎక్కువ చెప్పదలచుకోలేదు.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం : అధ్యక్షా, అదేసమయంలో ఒక company కి guarantee యిచ్చే విషయం రావడం ఆ పని Chairman దానికి object చేయడం కూడా అదే సమయంలో జరిగింది. కదండీ ?

శ్రీ యన్. సంజీవరెడ్డి : విశ్వనాథంగారి కొంత తెలియకపోవడం ఆశ్చర్య కరం. తెలియకుండానే వారు mislead అయ్యారేమో. చెయిర్ మెన్ గారే లోంపెనికి మనం loan యిచ్చితిరాలని గట్టిగా వాదిస్తే ప్రభుత్వం reject చేయడం జరిగింది. ఆ information విశ్వనాథం గారికి తెలియకపోవచ్చును. దానికి కారణం ఇప్పుడు వున్న Directors మొదలగు వారిపైన ప్రభుత్వానికి విశ్వాసం లేకపోవడంవల్ల యివ్వవద్దు అని చెప్పుడం జరిగింది. అనంతల మళ్ళీ ధర్మతేజ కంపెనీ వారిని కూడా కూడగట్టుకొని దేస్తామన్నారు. ప్రభుత్వంకూడా 20 కోట్ల రూపాయలవరకు ధర్మతేజా shipping company కి హామీ యివ్వడం జరిగింది. అంటే 20 కోట్ల రూపాయ లకు guarantee యిచ్చిందిన్నమాట. మనం యిచ్చింది కొన్ని లక్షలుమాత్రమే. Guarantee యిస్తే మన రాష్ట్రానికి పనికివస్తుందనే యిచ్చాం. దానికి members అంతా అంగీకరించినారు. కాని ఒక్క chairman మాత్రం disagree అయ్యాడు. అప్పటికే వున్న members అందరూ కూడా అంగీకరించారు.

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న : అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు సెలవిస్తూ ఇటువైపు పెద్దమనుష్యులు ఉన్నారు కాని ఎవరిని తీసుకోలేదన్నారు. ఎవరిని తీసుకున్నా మాకు సంబంధమే. ఇటువైపునుండి ఎవరినైనా తీసుకోవానికి అతీచిస్తారా ?

శ్రీ యన్. సంజీవరెడ్డి : అధ్యక్షా, పుట్టుకుండా ఆలోచిస్తాం. కాకపోతే వచ్చిన వాధ ఏమంటే ఒకరే chairman. అందుచే ఆ వదలికి ఆందరిని తీసుకోదానికి వీలులేదు. ఇప్పుడు తీసుకున్నవారు మంచివారనే అనుకుంటున్నాను.

శ్రీ టి. కె. ఆర్. శర్మ : అధ్యక్షా, Republic Forge Company కి యివ్వవలసిన application విషయంలో chairman గారు మాత్రం అభిప్రాయం విన్నంగా వెలిబుచ్చారని చెప్పాము, ఇప్పుడే ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పితూ, అదే భావంతో వారి term ను 2½ సం॥లలో ముగించడం జరిగిందా ?

శ్రీ. యన్. సంజీవరెడ్డి: అది కానేకాదు. వారు Recommend చేశారు. అప్పుడు వచ్చినా తగాదా వచ్చిందా? అది కారణంగా గుర్తుంచుకుంటే గుర్తుంచుకోవచ్చు. వారు recommend చేశారు. టింబ్రానంకూడా pass చేశారు. ఇప్పుడు టిసి నేతృత్వం కోవలతో కథలు సృష్టించుకుంటే సృష్టించుకోవచ్చును. కానీ వారు అధ్యక్షులుగావుండి recommend చేసిన టింబ్రాలు ప్రభుత్వం దగ్గర ఉన్నాయి. అధ్యక్ష మహాశయ, అంతకంటే దీనిగురించి అధికంగా చెప్పవలసివచ్చింది. నీటికి ఒక political colour ఉన్నదానికి ప్రయత్నం చేస్తుండడం unfortunate అని చెప్పగలను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య: అధ్యక్షా, ఈ term fix up చేస్తు G.O లో నేటికీ రద్దుఅవుతుందని చెప్పారా? లేక 2 సం. రీమాసాలు term అని చెప్పనలసిన అవసరం ఏమి ఏర్పడింది?

శ్రీ. యన్. సంజీవరెడ్డి: అధ్యక్షా నేను యింకొక రహస్యం చెబుతున్నాను. నేను మద్రాసు నుంచి ఢిల్లీకి పోతున్నాను. 25 నిమిషాలసేపు హైదరాబాదు Aerodrome లో ఆగాను. నాదగ్గరికి Industries Secretary, Chief Secretary వచ్చి పరిస్థితి యీవిధంగా వుంది ఏమి చేయాలి. వారు refuse చేస్తున్నారు. Aerodrome లో సంతకం పెట్టాను. అధ్యక్ష మహాశయ, అందుచేత on my way to Delhi from Madras I had to sign, నేను కామరాజ్ గారు పోషావుంటే మాకు Dinner తెచ్చారు. ఆ 25 నిమిషాలలో నాకు file యివేతంనకము పెట్టాను. అప్పటికి ఎన్ని నెలలు అయిందో అంతే. అంతేతప్ప దానిని ఏదో పరిశీలించేసి బసిరెడ్డిగారు అధ్యక్షులుగావుంటే ఏదో ప్రమాదం వచ్చి కొంస మునిగిపోతుందని అనుకొని చేసిందికాదు. Aerodrome కు file తెచ్చారు. అంతా అంగీకరించినా యాయన పోడానికి అంగీకరించలేదు అంటే సంతకం పెట్టాను. అంతేకాని ఏదో కోరంవుండి చేసింది కాదు. This is the position, but if anybody wants to attribute anything, I have no further answer to give.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య: అధ్యక్షా ముఖ్యమంత్రిగారు నాకు కొంత misapprehension వున్నదేమో అన్నారు. దానిని తొలగించడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. నేను కోరేదేమంటే వారు ఉండగా ధర్మతేజా కంపెనీకి యివ్వాలని వారు ప్రాసెసింగ్ ప్రకటించినట్లయితే మాకు misapprehension ఉండదు, యింకొక Point ఏమంటే.....

శ్రీ యన్. సంజీవరెడ్డి: అధ్యక్షా, మరిచిపోయాను ఇదికూడా answer చేయనివ్వండి. ధర్మతేజా కంపెనీవారు కొనుక్కున్నారు. వారు start చేయలే

కపోతే యింతకుముందు ఎవరో మఖనూన్ పి. యన్. రావు I.C.S. మొదలగు వారు వుండేవారు. మిగిలిన పేర్లు నాకు తెలియదు. Important పేర్లు 2 చెప్పాను. చాలుననుకుంటాను, సభ్యులకు తెలియటానికి. Government said 'no' we are not prepared to guarantee. మాకు ఆ Directorate పై confidence లేక పోయింది. వారిపై విశ్వాసం ఉండడమే లేదా అన్నది it is our own concern. మొదట కంపెనీపై విశ్వాసం, లేక పోవడంవల్ల the Government said 'no' ఆ తరువాత యింకొకరిని ధర్మ తేజాగారిని కలుపుకొని యింకా కొంతమంది పెద్దవారిని కలుపుకొని బాగాడబ్బు వుండి satisfactory గా వారి position వుందని ప్రభుత్వం భావించినప్పుడు ఆ కంపెనీకు మార్చివారు యీ license. License మార్చక ముందు P.S. Rao వగైరాలు వున్నప్పుడే బిసిరెడ్డిగారు గట్టిగా recommend చేశారు. అప్పుడు చేసిన తీర్మానంకూడా ప్రభుత్వం దగ్గర వుంది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య: అధ్యక్షా - అంటే autonomous board గా లేదన్నమాట. గవర్నమెంటు decision ఆ బోర్డు నడుస్తుందా? ఆ బోర్డు decision ప్రకారం గవర్నమెంటు నడుస్తుందా?

శ్రీ యన్. సంజీవరెడ్డి: Board కు autonomy యివ్వడంలో మాకు ఎటువంటి ఆశ్చర్యం లేదు. Government guarantee యివ్వవలసి వచ్చింది, because it is our own concern, It is not your opinion but our opinion that counts, అందుకుగాను వచ్చింది తగాదాఅంతా. కేంద్రానికి guarantee యివ్వాలి. లేకపోతే వారు ఎవరికి యిచ్చుకుంటే మాకు ఎందుకు? ఎవరికి యివ్వకపోతే మాకు ఎందుకు? Government must also give guarantee. Otherwise the French Government does not accept. బిసిరెడ్డిగారు recommend చేశారు, గాని యిది ఒక Corporation మాత్రం guarantee యిస్తే చాలదు. Counter guarantee కూడా కావాలి. అది ఒక French Company వారి పరిశ్రమ. గవర్నమెంటు guarantee యిస్తే తప్ప వారు అంగీకరించరు. అందుచేత We are a party to it అని చెప్పాలి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య: అధ్యక్షా కార్పొరేషన్ ఏదైనా చేయడానికి Government యొక్క concurrence కావాలా?

శ్రీ యన్. సంజీవరెడ్డి: I do not know Sir. నాకు అంతబాగా యీ business తో పరిచయంలేదు. అది Foreign Company. కొంత పెద్దమొత్తం కాబట్టి గవర్నమెంటు వుండాలి; ఈ Company status ఏమిటో గవర్నమెంటు

చెప్పాలి. అది Foreign Company కాబట్టి గవర్నమెంటు Guarantee వుండాలి. Local గా loans యివ్వడం అంటే Corporation యిచ్చట వుంటుంది. We have to deal with France. ఆ కంపెనీకి ఈ Judicial Corporation మొదలైనవాటిపై అంత reliability వుండక పోవచ్చు.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం : వచ్చిన పెద్ద ఇబ్బంది ఏమిటంటే వారికి తెలిసినవి మాకు తెలియవు. అందుచేత అడుగుతూ వుంటాము. వేవరు మానకపోతే ఎట్లా ? తెలిసినవన్నీ సరిగాచెప్పేస్తే ఏమీ తగవులేదు. అందులో "When this proposal came up before me on May 30th, I raised an objection and recorded my dissenting note that the condition will not be relaxed unless the applicant was at least prepared to offer adequate security." వారు దాని తరువాత గారంటీ ఒప్పకోవడానికి share capital raise చేయాలని ఒక condition మొదట వ్రాసినారు. అయితే ఆయన అన్నాడంటే తప్పేనా ?

శ్రీ యన్. సంజీవరెడ్డి : నూటికి నూరు పాళ్ళు కరెక్టు.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం : అది కరెక్టు అయితే వీరి recommendation మీద ఇదంతా జరిగిందని ఎలా చెప్పారు?

శ్రీ యన్. సంజీవరెడ్డి : మళ్ళీ పొరబడు తున్నారు. ముందు పేర్లతో సహా చెప్పాను. పి. యస్. రావు గారు, మహూద్ గారు ఉన్నప్పుడు recommend చేశారు. వారు అది వినలేదు. అప్పుడు వారు స్టేట్ మెంట్ చదువుకుంటున్నారు అందువల్ల వినలేదు.

Mr. Speaker : When Mr. Basi Reddi was Chairman previously, he had recommended.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం : ఆ dates

శ్రీ యన్. సంజీవరెడ్డి : Dates వారు చదువు కుంటున్నటువంటి Statement లోనే ఉన్నాయను కుంటాను. నాదగ్గర ఇప్పుడు లేవు. If the hon. Member wants, he may put a separate question.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం : అది ఎప్పుడు recommend చేశారో ఆ minutes table మీద పెట్టేస్తే సరిపోతుంది.

Sri N. Sanjeeva Reddy. A separate question may be put.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు : శోర్టు ఒక పర్యాయం recommend చేసినదన్నా ధర్మతేజాగారు లేనప్పుడు Board recommend చేసింది. ధర్మతేజాగారు సీనుకున్న తరువాత Complete గా shares అన్నీ కొన్నతరువాత చేయాలని చెప్పి నటుపూర్తి రిజ్యూమేషన్ ఉన్నదని మంత్రిగారు చెబుతున్నారు. అయినప్పుడు అది కాకుండానే గవర్నమెంటు ఎంకుకు హామీ ఇవ్వవలసి వచ్చింది. ఇప్పుడు సరై నదని గవర్నమెంటు అనుకున్నదా ?

శ్రీ యన్. సంజీవరెడ్డి : మాకు ఒక ఆశవుంది. ఇది గారంటీనే. మనము ఒక అణా యిద్దడం లేదు. Let the members be clear about it. ఇందులో ప్రభుత్వం డబ్బు ఇవ్వడం మనెది లేదు. It is only a Guarantee, Sir, Let it be very clear. అందులో ఇంకో allegation కూడా ఉన్నదండి. వాళ్ళు అడగలేదు కాని నేనే సమాధానం చెప్పాలి. మంత్రులకు సంబంధించిడి న వాళ్ళు కొందరు ఉన్నారు. చల్లవల్లి రాజా గారి కుమారుడు కాని, అప్పారావు గారి తమ్ముడు కాని వాళ్ళంతా డైరెక్టర్లు కాబట్టి ఇది ఏమీ అన్నారు. అదిలేదు అధ్యక్షా ! ధర్మతేజాగారు ఇప్పుడు ఇండియాలో పెద్ద ఎత్తున వ్యాపారం చేస్తున్నా రు. ఢిల్లీగవర్నమెంటు వారు 20 కోట్లకు గారంటీ ఇస్తే మేము కొన్ని లక్షలకు ఇస్తే ఇబ్బంది లేదని, ఈ ఇండస్ట్రీ start కావటానికి అవకాశాలున్నాయని, ప్రతి దానికి లైసెన్సును కోరడమేగాని, ఏది start కాబోదనే అభిప్రాయం ఉండడంవల్ల ధర్మతేజాగారికి కొంచెం foreign contacts ఎక్కువగా ఉన్నాయి. పెద్ద Shipping Company పెట్టినారు. 20 కోట్ల లోన్ సంపాదించినారు కాబట్టి Finance Corporation వాళ్ళు ఇచ్చే గారంటీకి గవర్నమెంటు Counter Guarantee ఇచ్చాము. Finance ప్రభుత్వానికి విశ్వాసం కలిగేటందుకే ఈ గారంటీ Let every Member and the public understand that there is no money involved.

AMOUNT OUTSTANDING TOWARDS OLD CLAIMS

85--

* 940 (2224) Q.--**Sri K. V. Narayana Reddy** [Put by **Sri T. Nagi Reddy**]: Will the hon. Minister for Finance and Co-operation be pleased to state :

(a) the amount outstanding as on 31-3-1962 towards old claims of Government; and

(b) the reasons for not having recovered so far?

The Minister for Finance and Co-operation (Sri K. Bradmananda Reddy): "It is difficult to answer this question as the nature of claims of Government has not been indicated. Government claims fall under numerous categories, such as, short-term and long-term loans to Agriculturists for various purposes, loans to co-operative societies, loans for digging wells and buying cattle and agricultural implements, loans for development of industries, loans for house-building and acquisition of house-sites, arrears of taxes; etc. In the circumstances, therefore, it is very difficult to answer such a general question".

శ్రీ బి. నాగిరెడ్డి : మనకు రావలసినటువంటి ఎంబ్యు ఎంతో మనకు తెలియకపోతే మన State Finance మనము ఎట్లా adjust చేసుకుంటామండి.

Sri K. Brahmananda Reddy: The question is about the amount outstanding as on 31—3—1962 towards the old claims of the Government. It is very difficult to answer that. కాచాలంటే ఒక సంవత్సరము పైము ఇస్తే ఇవన్నీ gather చేస్తాము.

శ్రీ బి. నాగిరెడ్డి : ఇంత old claims ఉన్నదని తెలుసుకున్నప్పుడు వాటిని collect చేయటానికి పూనుకోవాలి కదా? ఎంత రావాలో తెలియనప్పుడు కొందరు యిచ్చకుండా పోతారు కదా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి : Impossible Sir, ఇవ్వకపోవడమనే ప్రశ్న arise కాదు. ఆ డిపార్టుమెంటుకు సంబంధించి ఈ డిపార్టుమెంటుకు సేమ ఇప్పుడు చెప్పినట్లు agriculture, Co-operation, house building loans ఇతర industrialists కు ఇచ్చినవి వచ్చేరా ఉన్నాయి. ఇవి రకరకాలుగా ఉంటాయి ప్రతి డిపార్టుమెంటు ఎప్పుడు due అయితే అప్పుడు వసూలు చేసుకుంటూ వస్తుంది.

శ్రీ బి. నాగిరెడ్డి : ప్రతి డిపార్టుమెంటు ఎలాగూ వసూలు చేస్తుంది. కాబట్టి వాళ్ళకు ఒక account అనేది వుంటుంది. అయినప్పుడు ఒక్కొక్క డిపార్టుమెంటులోను మొత్తము ఎంత వసూలు కావాలనేది కూడా ఈ మెత్తాలన్నీ కూడితే మనకు రావలసినది ఎంతో తెలుసు కోవడం అంత కష్టమైన పని కాదుకదా. Accounts పేజెస్ miss అయినాయి అనే భయము ఉన్నది కాబట్టి, accounts అన్నీ ఉన్నాయి, miss కాలేదని గవర్నమెంటు గారంటి యివ్వగలడా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి : Accounts ఏమాత్రము miss కాలేదు.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి : అయినప్పుడు ఇప్పుడు సాధ్యంకాక పోయినా ఇక వారం రోజులలో ఈ సెషన్ close అయేలోపుగా మొత్తం ఏ డిపార్టుమెంటులో ఎన్ని loans ఉన్నాయి. వాటి మొత్తము ఎంత అనేది Table మీద పెట్టగలరా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి : వేరే ప్రశ్న వేస్తే next session కు వచ్చే టుట్లు చూస్తాము.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి : Difficulties ఏమిటో కాస్త explain చేయగలరా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి : ఎట్లాగండి. Agricultural loans కు ఇచ్చినారు కొన్ని కోట్ల రూపాయలు, ఎక్కడెక్కడ ఎంతెంత యిచ్చినారు, ఎంతదానిలో వసూలు అయినది, co-operation కు ఎంత ఇచ్చినారు. ఎంత వసూలు అయినది ఎంతమంది industrialists కు ఎన్ని industries కు ఎక్కడెక్కడ ఇచ్చినారు ఎంత వసూలు అయినది లేకపోతే house sites కు ఎంత ఇచ్చినారు, ఎంత వసూలు అయినది, లేకపోతే arrears-arrears కు సంబంధించి మాదగ్గర లెక్క ఉన్నదనుకోండి. ఇవన్నీ consolidate చేసి ప్రతి డిపార్టుమెంటు దగ్గరనుంచి ఇదివరకు ఇచ్చినటువంటివి ఎంత వసూలు అయినది ఎంత యివ్వ వలసి ఉన్నది ఇవన్నీ తెప్పించు కోవాలంటే వారం రోజులలో అయ్యేవని కాదు.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి : ఇక్కడ అడిగిన ప్రశ్న 31—3—62 నాటిది. 1963 సంవత్సరములో నవంబరు తేదీనాడు అడగ లేదు. 31—3—62 నాటికి మొత్తము ఉన్నటువంటి old claims ఎంత అని ప్రశ్న. అంటే ఒక సంవత్సరానికి వైన మనకు ఏదైనా వసూలు అయినది ఉంటే అది జమకడుతూవుంటే మొత్తము ఎంత వసూలు అయినది ఎంత ఉన్నది అనేదానికి సంబంధించి annual report ప్రతి డిపార్టుమెంటులోనూ ఉన్నదా లేదా. ఉండేటట్లైతే తప్పని సరిగా ఆ amount calculate చేసి House ముందు పెట్టటానికి వచ్చిన నష్ట మేమి ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి : నేను ఇదివరకు చెప్పాను. మళ్ళీ time waste చేయ దలుచుకోలేదు.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి : Evaluation ఉన్నదా లేదా అనేది తెలుసుకోవడం house కు ఇచ్చే అవసరం : house grant చేయడానికి అధికారం ఈయడమే కాకుండా ఇచ్చినటువంటి loans ను ఎట్లా వసూలు చేస్తున్నారో తెలుసుకోవడా

నికి హక్కు అధికారము House కు ఉన్నది కాబట్టి దానికి సంబంధించిన లెక్కలు పెడుతున్నారు అనేటల్లా తే గత సంవత్సరం, సంవత్సరంన్నర క్రితం పరిస్థితి ఏమిటి అని అడిగినటువంటి ప్రశ్నకు నవంబరులో సమాధానం చెప్పటానికి వచ్చినకష్టమేమిటి what is the difficulty? If there is such a difficulty, can I take it that the Government will never be able to give the old accounts.

Mr. Speaker : May I know when this question was sent to the department?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి : వారు ఒక fundamental mistake చెప్పుతున్నారు. 31-3-62 కు అడిగాము కాబట్టి అంటున్నారు. అసలు ప్రశ్న ఎప్పుడు అడిగారు అనేది relevant గాని, మరి 31-3-62 కు అడిగారా, 31-3-61 కి అడిగారా అనేది absolutely irrelevant. The point is "when was the question put. ఈ question కు old claims అన్న omnibus గా చేసేస్తే claim of the Government, as I have already read, Sir, these are only illustrative, these are not exhaustive, claims fall under different heads and it is very difficult to cover. For instance, house building societies ఉన్నాయనుకోండి, రాష్ట్రం మొత్తంమీద వందలకొలది ఉంటే, వాటన్నింటికీ ఎన్ని loans ఎప్పుడెప్పుడు ఇచ్చారు. ఎంతెంత recover చేశారు, it is not a small matter to be covered. Therefore if you want sufficient information, I will take sufficient time; కనుక, దీంట్లోపూడా, ఒక విధంగా కొన్ని heads ఇచ్చిఉన్నట్లయితే, I can make specific reference. దీనికి it needs a lot of trouble. If you want, I will try to get as far as I can. It requires lot of time.

శ్రీ ఎ. రామచంద్రారెడ్డి : ఈ Cooperative Societies యొక్క అధ్యక్షులు చాలామంది కొన్ని వేల రూపాయలు దిగమింగారని అనేక సందర్భాలలో Assembly నుంచి సెలవిచ్చారు. ఈ సందర్భంలో ఈ లెక్కలన్ని బయటపెట్టితే ఆ బండారమంతా బయటపడుతుందని భావించి దీనికి సమాధానం ఇవ్వడానికి వెనుకముందాడుతున్నారని అనుకోవచ్చునా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి : Cooperative societies కి share capital కు ఇస్తున్నాము, కొన్ని bad debts కు ఇస్తున్నాము, Reserves కు ఇస్తున్నాము, godowns కు loans ఇస్తున్నాము, ఇంకా అనేకరకాలుగా loans ఇస్తున్నాము. All these fall under different heads. As and when they are over due, they are collected.

శ్రీ ఇ. అయ్యప్పరెడ్డి (మిడుతూరు): ఈ ప్రశ్నకు సమాధానం కావాలంటే 20 చిట్టాలలో ఉన్నటువంటి, అన్ని heads of Departments మీదా answer చేయవలసియుంటుందా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి: 20 చిట్టాలలోను Government help all sections under our State control విటన్నింటికి అన్ని sectors నుంచి, అన్ని districts నుంచి, అన్ని తాలూకాల నుంచి కూడా information రావాలి.

శ్రీ వి. హెచ్. నాగభూషణరావు (వరంగల్): గత financial year end కు అంటే, గత మార్చి నెలవరకు ప్రతి Department యొక్క బిల్లు తీసుకొంటారు. ఎంత మనకు జాకీలు ఉన్నాయి, ఇంకా ఎంత మనకు రావాలి, ఎంత మనము ఇచ్చాము అని లెక్కలు తీసుకొంటారు. దాని abstract నుంచి మాకు ఏమైనా information supply చేయగలుగుతారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి: నేను ఇదివరకే answer చెప్పాను. మనకు ఎంత అప్పు ఉన్నదనేసంగతి ఇదివరకే చెప్పాను కనుక ఏదైనా loans ఇస్తామో, agricultural purposes కు దాని, ఇతర వాటక గానీ, they are all our assets.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ: అయ్యప్పరెడ్డిగారు అడిగిన ప్రశ్నకు సూటిగా సమాధానం రాలేదు. ప్రతి Department కు ఈ head క్రింద consolidated figures ఉంటాయా, లేదా అనేది సూటిగా answer చేయలేదు. అది చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి: ఈ heads క్రింద అనేటటువంటిదేమీ ఉంది. వేరే Whatever is done to the Government ఉంటుంది. ప్రతి Department head ను అడిగి ఇవన్నీ collect చేసి, gather చేసి, consolidated గా information ఇవ్వాలంటే, time పడుతుంది.

Mr. Speaker: The hon. Minister for Finance only wants time for collecting the information. Otherwise he would not be in a position to give all the information within a week. It is not as though he is trying to avoid answering the question. He only wants time for placing the full information before the House:

Sri T. Nagi Reddy: After all the Government takes loans and advances loans. There must be some way of finding out what our actual advances are and what

actually we have taken from others. It is a consolidated figure of what we have advanced and what we have got from others as loans. Unless that consolidated figure, after one and-a-half year is not available, how is it that we or the Government is functioning. Even an ordinary person must know. కాను ఇచ్చినటువంటి అప్పు ఎంత, తనకు ఇచ్చినటువంటి అప్పు ఎంత, అనేది తెలియకపోతే ఎట్లా? కాబట్టి గవర్నమెంటు చెప్పినంత కష్టంగా ఏమీ ఉండదని అనుకొంటున్నాను. "Advances claims అనేటటువంటివి ప్రతిఒక్కరికి ఉండేనే ఉంటాయి. Quite a number of times we have found in the public Accounts Committee and in its reports that in respect of a good number of claims files are not available or files are missing. That is a common feature. Therefore, if such a consolidated account is not kept year after year, then I am afraid, the Government has not proper accounts and we will find that more and more files are missing, and that will be the greatest trouble for us.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి : చాలా పొరపాటుండి. ఎక్కడనుంచో loans తీసుకుని, అన్ని loans ఇస్తున్నామని కాదు. మనము loans తీసుకుంటే, కొన్ని మన purposes కు గాను తీసుకొంటున్నాము. నాగార్జునసాగర్ కు loans తీసుకొంటున్నాము. It is not as if whatever is borrowed, is passed on to some body. It is not that. If he means that, it is wrong. తరువాత Public borrowing అనుకోండి. లేక Government of India నుంచి తీసుకొనే టటువంటిది అనుకోండి, అనేక మైన assets create చేసుకొంటున్నాము, for projects, for power for Schools and Colleges, and so many other things, and there are several ways by which Government help Institutions. Agriculturists కు loans ఇస్తున్నాము, wells కు ఇస్తున్నాము. ఇవన్నీ ఉన్నాయి. ఇవన్నీ consolidate చేయాలంటే time అవుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ టి. నగిరెడ్డి : Time అవుతుందనే మాట వాస్తవమే. నేను కాదనను. ఎందుకంటే, ఒకసారి చేయవలసి వస్తే time అవుతుంది. But is there no method for the Government by which such an account is prepared in every department, year after year, so that we would know at the end of the year or at the end of six months that from each department

Industries department, Agricultural Department, etc. our claims are so much? Because we would like to know after six months or after the close of the financial year what our total claims are. Have we not been doing it at all?

Sri K. Brahmananda Reddy : No, Sir, I require time.

Mr. Speaker : I do not think I can allow any more supplementaries. I have hardly 20 minutes more and there are as many as 20 questions yet to be answered. If the Members are not prepared to ask supplementaries, I will allow some more time.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : ఒక విషయం ముఖ్యంగా అడుగుతున్నానండి. ఇతర States నుంచి మనము విడిపడినప్పుడు, నాళ్లు మనకు కొంత ఇవ్వాలని, మనము వాళ్ళకు కొంత ఇవ్వాలని, assets and liabilities తేల్చారు. మనకు కొన్ని claims ఉన్నాయి. ఆ claims నుంచి ఇంతవరకు ఏమైన వచ్చిందా? ఉదాహరణకు, మైసూరు చీల్చినప్పుడు, మైసూరు మహారాష్ట్రతోటి కొన్ని claims ఉన్నాయి. మన ఆంధ్ర బయటికి వచ్చినప్పుడు, మద్రాసు, మైసూరుతోటి కొన్ని claims ఉన్నాయి. ఆ accounts ఇంతవరకు clear కాలేదు. అందువల్ల ఈ claims ఏవైతే ఉన్నాయో అవన్నీ ఒక consolidated list ఏమైనా ఉన్నదా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి, ఈ question కు, ఆ question కు సంబంధం లేదండి. మనము మద్రాసు రాష్ట్రం నుంచి విడిపోయినప్పుడు, దానిని మన claims, వాళ్ళ counter claims ఇవన్నీ ఉన్నాయి. ఈ విషయముగురించి అనేకసార్లు ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలు జరపడం, మన అధికారులు వాళ్ళ దగ్గరకు వెళ్ళడం జరిగింది. మద్రాసు గవర్నమెంటుతో సంప్రదింపులు finalise అయినట్లు ఉన్నది. Mysore Government లో కొన్ని ఉన్నాయి. అందుకనే, States Reorganization Act Pass చేసినప్పుడు, pending decision on these claims, population ratio లో ఇట్లా, ఇట్లా పంచుకొని వ్యవహారం చేస్తూ ఉండవలసిందని వారు దాంట్లో పెట్టారు. ఆ ప్రకారం జరుగుతుంది. ఇంక, claims between various Governments are in the process of being settled.

శ్రీ టి. కె. ఆర్. శర్మ : మనము ప్రతి సంవత్సరము budget తయారు చేసుకొంటున్నాము. ఆ సందర్భంలో మనకు రావలసిన ఖాకీలు ఎన్ని, మనము

ఇవ్వవలసిన ఖాకీలు ఎన్ని, మనకు రావలసిన మొత్తము ఎంత, మనము ఇవ్వవలసిన మొత్తము ఎంత అనేదానికి consolidated figures లేకుండానే మన budget తయారవుతుందా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి : That is budget for the year, Sir. ఈ సంవత్సరం మనకు వచ్చే ఆదాయం ఎంత, మనము ఎంత ఖర్చుచేయబోతున్నాము అనేది budget.

Mr. Speaker : So many Members want information. It is better if the hon. Minister places the full information by at least the next budget time.

Sri K. Brahmananda Reddy : Yes, Sir.

CO-OPERATIVE MARKETING SOCIETY AT
NARAYANKHED

86—

* 971 (3582) Q.—*Sri Ramachandra Rao Deshpande (Narayankhed):* Will the hon. Minister for Finance and Co-operation be pleased to state :

(a) whether the Co-operative Marketing Society at Narayankhed, Medak. District is functioning well ;

(b) if not, the reasons therefor; and

(c) why the godown building has not been constructed so far by the said society in spite of funds being available ?

Sri K. Brahmananda Reddy:—

(a) and (b): The affairs of the Society have not been satisfactory for sometime past. The Society did not hold the General Body Meeting for the year 1961-62 and did not also elect its Managing Committee for 1962-1963. The General Body has not yet met during this year.

(c) The society has acquired the site. The Plans and estimates have been approved by the Registrar of Co-

operative Societies. The Society has completed the construction of the godown upto the basement level.

Sri Ramachandra Rao Deshpande: Will the hon. Minister be pleased to say the reasons why the elections are not being completed so far, as it is said that they are pending for one year or so ?

Sri K. Brahmananda Reddy: The Deputy Registrar, Sangareddy advised the society on 25-7-1962 to convene the annual general body meeting for the year 1961-62 and not later than 30-9-1962. But it did not do it. The Deputy Registrar asked the President of the Society in his letter dated 29-1-1963 to state the reasons for not conducting the annual general body meeting for 1961-62 as required under the Co-operative Societies Act. The Deputy Registrar is also taking action under Section 22 (3) of the said Act for holding the general body meeting and reconstituting the present managing committee with a view to see that the society functions well.

Sri Ramachandra Rao Deshpande: Mr. Speaker, Sir, it is very clear from the reply of the hon. Minister that since more than one year nothing is done and that the Deputy Registrar is still trying to do something. Is there no machinery to see that the General Body Meeting is convened? Is the Co-operative Department or the Government aware that elections are not being conducted only for the reason that there is misappropriation of funds by the office-bearers and it is only due to that reason that elections are pending? If so, what is the action proposed to be taken ?

Sri K. Brahmananda Reddy: I have no information about misapplication of funds. As a matter of fact, the society has 437 individuals and a paid-up share capital of Rs. 24,485. I have not much reason, on the material available with me, to suspect that there is any misappropriation of funds. I do not know, there may be other reasons. But the Deputy Registrar is trying to do his best. After all it is a voluntary organisation, and if

we fall heavily on them, again complaints will come. Anyway, the Deputy Registrar is taking steps to see that the general body meeting is convened and a new managing committee is elected.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు : కో-ఆపరేటివ్ చట్టం ప్రకారం, పైలా ప్రకారం ఎలక్షన్ మైమునాటికి ఎలక్షన్ జరపకపోతే ఆ కమిటీ సీజ్ అవుతుందని చట్టంలో ఉన్నది. అటునంటప్పుడు యీ కమిటీ సీజ్ అవ్వాలి కదా. ఈ కమిటీని ఎలా అధికారంలో ఉంచారు? డిప్యూటీ రిజిస్ట్రారు ఎందుకు యాక్షన్ తీసుకొని నామినేట్ చేయలేదు? అతను చర్య ఎందుకు తీసుకోలేదో చెబుతారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి : నామినేట్ చేయటం తేలికే అది అంత డిఫినిట్ మేటర్ కాదు, Anyway, it would be better to advise the general body to elect its own Managing Committee.

ENHANCEMENT OF STRENGTH IN THE ELEMENTARY SCHOOLS

87--

* 195 (3183) Q.--Sri G. Latchanna (Put by Sri Ramachandra Rao Deshpande): Will the hon. Minister for Education be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the Government have issued instructions to the Education Department that the strength of each class in Elementary Schools should be increased and that the temporary teachers should be ousted; and

(b) if so, the reasons therefor ?

The Minister for Education (Sri P. V. G. Raju):—

(a) No instructions are issued to increase the strength in primary classes during 1963-64. But due to cut in Education Plan for 1962-63 and 1963-64, 50% of additional teachers appointed during 1962-63 under compulsory primary education scheme were retrenched. Subsequently, the matter was examined further and all retrenched teachers were reinstated.

(b) Does not arise.

MANAGER POST FOR 'RAVINDRA BHARATHI

88—

* 261 (3818) Q.—*Sri A. Sarveswara Rao (Eluru)*: Will the hon. Minister for Education be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the post of Manager for 'Ravindra Bharathi' theatre, Hyderabad has been kept vacant since a long time for want of suitable candidate;

(b) whether an advertisement was published calling for candidates; and

(c) if so, what is the out-come ?

Sri P. V. G. Raju :—

(a) The post of Manager, Ravindra Bharathi Theatre was vacant for a period of 5 months from the the date of sanction viz., 9-11-1962.

(b) Yes Sir.

(c) Sri P. Sreerama Sastry was selected and appointed as Manager.

శ్రీ ఎ. సర్వేశ్వరరావు : అధ్యక్షా, వారికి ఉండవలసిన అర్హతలుగురించి చెప్పగలరా? ఎడ్వర్టైజ్ మెంట్ లో ఇచ్చిన ప్రకారం కేండిడేట్స్ కు ఉండవలసిన అర్హతలు ఏమిటో చెప్పగలరా?

Sri P. V. G. Raju : He is B. Sc. (Hons.) Physics, and M, Sc. (Applied Physics) with experience in dramas.

శ్రీ కె. గోవిందరావు : వీరు "బి. ఎస్సీ ఆనర్స్-ఫిజిక్స్" అన్నారు. దానికి డ్రామాకు ఏమిటి సంబంధం ?

Sri P. V. G. Raju : After passing his examination, I think he becomes an actor, Sir.

శ్రీ కె. గోవిందరావు : అంటే కాలేజీ డేస్ లోనా అండి ?

Sri P. V. G. Raju : Both in college and afterwards also he must have been acting.

శ్రీ కె. గోవిందరావు: ఈ అప్లికేషన్స్ లో యాబి ఎస్సీ ఆనర్స్-ఫిజిక్స్-కన్నా ఇతరత్రా డ్రామా ఫీల్డ్ లో టెక్నికల్ గా కొన్ని క్వాలిఫికేషన్స్ ఉన్నటువంటివారు ఎవరైనా ఉన్నారా? ఉంటే, వారిని ఎందుకు వదిలివేశారు?

Sri P. V. G. Raju: 35 applications were received by the Sub-Committee. Dr. M. Chenna Reddy, Planning Minister, was the Chairman of that Committee; with him Sri Setu Madhavarao, Sri D. Bhaskararao (Financial Adviser), Sri Suryachandrarao and various others who are experienced in the field, were there; and they selected. They felt he was the best man.

శ్రీ పి. వి. రమణ (కొండవర్ర): వచ్చిన అప్లికేషన్స్ లో ఇప్పుడు సెలెక్ట్ కాబడినవారికంటే డ్రామా ఫీల్డ్ లో హెచ్చు క్వాలిఫికేషన్ ఉన్నవారు లేరా? ఉంటే ఎందుకు సెలెక్ట్ చేయలేదు?

Sri P. V. G. Raju: I do not think the others were better qualified in the opinion of the Committee. If the names of all those who applied are necessary, a separate question may be asked.

శ్రీ ఎన్. వెంకటస్వామి (పరచూరు) అప్పాయింట్ చేయబడిన మేనేజర్ యొక్క పే స్కేలు ఎంత?

శ్రీ పి. వి. జి. రాజు: రు. 500-800 అండి.

Sri V. Satyanarayana (Penugonda): Were any requisite qualifications prescribed for the post?

Sri P. V. G. Raju: Experience in theatre art and management of theatre, acting capacity, production of dramas and things like that. These are the prescribed qualifications.

శ్రీ కె. గోవిందరావు: రవీంద్రభారతిలో కేవలం రెంట్ థేసిస్ వైన నాటకాలు ఏర్పాటు చేయించుటమేనా? లేక కొంత స్టాఫ్ ను అక్కడ ఏర్పాటు చేసి రెగ్యులర్ గా ఒక నాటక సమాజం అభివృద్ధిచేసి అక్కడి నాటక ప్రదర్శనలు చేయించటానికి ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తోందా?

Sri P. V. G. Raju : Theatre does not itself produce any dramas. It manages the theatre; it provides facilities like electric lights, fittings and such other materials, for anybody who wants to stage dramas there. The Managing Committee, I am answering from memory, is given about Rs. 50 thousands a year for upkeep of the theatre and also where necessary for staging dramas and performances and so on.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ : అధ్యక్షా, ఈ మేనేజర్ పదవికోసం యీ కమిటీ ముందుకు వచ్చిన అప్లికేషన్స్ లిస్టు టేబుల్ మీద పెట్టిస్తారా ?

Sri P. V. G. Raju : I have said, I would do it if a separate question is asked for.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం : ఆ కమిటీ చైర్మన్ గారు చెన్నా రెడ్డిగారని చెప్పారు. వారికి ఇదంతా అలవాటు ఉన్నదా ?

Sri P. V. G. Raju : Sorry, I cannot answer that.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : ఈ పోస్టు నాటకాలు పేయించటానికి సంబంధించిందా ? లేక వచ్చినటువంటివారికి అద్దెలకు ఇచ్చి ఆ లెక్కలు వ్రాసుకొని మేనేజ్ మెంట్ చేయటమా ? అది ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ పోస్టు ? టెక్నికల్ పోస్టు ?

Sri P. V. G. Raju : It is both administrative and technical. Before selecting, the Committee had very experienced dramatists; for instance Sri Suryachandrarao who is the Secretary of our Sangeet Nataka Akademy, Sri K. V. Gopalaswamy who is one of the leading authorities on drama in our State and who is in charge of dramatic art in the Andhra University—these persons selected the person with technical skill to manage the theatre and ability to organize dramas etc.

శ్రీ ఎ. సర్వేశ్వరరావు : ఈ సందర్భంలో మన సూర్యచంద్రరావుగారి, గోపాలస్వామిగారి క్వాలిఫికేషన్స్ మంత్రిగారు చెబుతున్నారు. అది undisputed. వారి సంగతి కాదు. ఆ మేనేజర్ గారికి నాటకాలలో ఎంత అనుభవం ఉన్నది ? దానిలో వారికి ప్రత్యేకమైన క్వాలిఫికేషన్స్ ఏమి ఉన్నవి అని అడుగుతున్నాను. ఈ నటన సూత్రధారిని ఎన్నుకొనేటప్పుడు వారికి నాటకాల విషయంలో యోగ్యత ఏమి ఉంది, వారికి ఏవైనా సర్టిఫికేట్స్ ఉన్నవా, క్వాలి

ఫి కేషన్స్ ఉన్నవా ?—అది మాకు చెప్పాలి. ఈ జమాఖర్చులు ఆఖరికి ఎల్. డి. సి అయినా చేస్తాడు. ఆ విషయం కాదు. నాటక రంగంలో అనుభవం వచ్చినా వారికి ఉన్నదా ? అది చెప్పాలి.

Sri P V G Raju: If Sri Gopalaswamy and Sri Suryachandra Rao, felt that he was qualified, I think it must have been, and certainly more, sound than my opinion about this gentleman and so he is better qualified.

*'SWEDISH PAPER FOR PRIMARY SCHOOL
TEXT BOOKS*

89—

* 395 (4488) Q.—*Sri A.P. Vajravelu Chetti (Kuppam)*: Will the hon. Minister for Education be pleased to state :

(a) whether the Government have received Swedish Printing paper from Swedish Council as a present for production of primary school Text Books ;

(b) is so, the cost of paper; and

(c) whether the Government will distribute to the poor children free of cost the text books that may be printed on this paper?

Sri P. V. G. Raju :—

(a) Yes Sir.

(b) The cost of the gift paper has not yet been fixed. The Government of India, Ministry of Education, has been requested to furnish the rate of paper exclusive of handling charges at the port and transport charges, and their reply is awaited.

(c) Yes Sir.

*RURAL FAMILY PLANNING CENTRES IN WEST
GODAVARI DISTRICT*

90—

* 204 (3324) Q.—*Sri A. Sarwesvar Rao* : Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to date ;

The number of urban and rural family planning clinics opened in West Godavari District in the year 1962-63 ?

The Minister for Health and Medical (Sri Y. Sivarama Prasad): None.

శ్రీ ఎ. సర్వేశ్వరరావు : దేశంలో ఆహార సమస్యను దృష్టిలో పెట్టుకొని దీనియొక్క అవసరాన్ని వైనుంచి క్రిందిదాకా advocate చేస్తున్నప్పుడు ఒక phased Programme లేకుండా 'none' అని reply ఇస్తున్నారు. ఇకముందు అయినా phased programme గురించి ఆలోచన ఉన్నదా?

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్ : ఆలోచన జాగానే ఉన్నది. 1962-63 గురించి అడిగారు. ఇదివరకే తతిమ్మూ Districts లో ఒకటి ఏర్పాటు చేస్తే West Godavary District లో రెండు ఏర్పాటు అయినాయి. ఏలూరులో 57-58 లో, 60-61 లో తణుకులో రెండు Family Planning Centres ఏర్పాటు అయినాయి. కనుక Third Five year Plan లో ఏమీ open చేయలేదు.

STRENGTH OF MEDICAL COLLEGES IN THE STATE

91--

* 396 (4493) Q.-- *Sri A. P. Vajravelu Chetti:* Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state :

(a) what is the present total strength of the Medical Colleges in the State; and

(b) whether the Government have any proposal to increase the strength in the year 1963-64 ?

Sri Y. Sivarama Prasad :

(a) The strength of the Government Medical Colleges in the State during 1962-63 was 850.

(b) 190 seats were increased in the year, 1963-64.

శ్రీ యం. పిచ్చయ్య : 62-63 సంవత్సరములో పరీక్షకు వెళ్ళిన విద్యార్థులలో ఎంతమంది pass అయ్యారు? ఈ emergency లో కూడా ఈ పరీక్షలలో కొంచెం కఠినంగా చూస్తున్నారని తెలుస్తున్నది, 62-63 లో Medical Colleges లో percentage of passes ఎలా ఉన్నాయి.

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్ : వేరే ప్రశ్న వేస్తే చెబుతాను.

**PROSECUTION LAUNCHED UNDER THE PREVENTION
OF FOOD ADULTERATION ACT IN 1962.**

92—

* 405 (4574) Q.— *Sarvasri M. Pitchāiah and E. Subba Rao (Kuchinapudi)*: Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state :

(a) the number of persons against whom the prosecutions have been launched under the prevention of food adulteration Act in 1962 ;

(b) the number of them convicted ;

(c) the number of persons among them who were awarded imprisonment; and

(d) the number of persons on whom fines have been levied ?

Sri Y. Sivarama Prasad :

(a) 1367.

(b) 782.

(c) 30.

(d) 719.

The above answer is based on the presumption that it is the calendar year 1961-62.

శ్రీ కె. గోవిందరావు : ఆహార కల్పితప్రకారం పెడుతున్నటువంటి ఆరోగ్య పరిణామాలలో కొంతమందిని పట్టుకొని శిక్షలు వేస్తున్న సందర్భములలో తప్పు ఒకరు చేస్తే శిక్షలు యింకొకరికి పడుతున్నవి. ఏ ఆగ్రాలోనో ఎక్కడనో రంగువేసి కందిపప్పు వస్తే విశాఖపట్టణంలోనో, హైదరాబాదులోనో అమ్ముతున్నటువంటి చిల్లరవర్తకులను పట్టుకొని దానికి కారణం నువ్వేనని చాలా తీవ్రమైన శిక్షలు వేస్తున్నట్లుగా తెలుస్తున్నది. అది సరియైనటువంటి విధానమేనా ?

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్ : శిక్షలు వేయడంగాని జరిమానాలు వేయడంగాని Department చేయరు. Department వారు కోర్టుముందు పెడితే కోర్టువారు విచారించి Food Adulteration Act ప్రకారం శిక్షలు వేస్తారు.

శ్రీ. ఎమ్. పిచ్చయ్య : Food Adulteration అనేది రోజురోజుకు దేశంలో చాలా ఎక్కువవుతున్నది. వారు చెప్పిన సంఖ్య ప్రకారం జరిమానాలు వేసినవారే ఎక్కువమంది. ఆ జరిమానాలుకూడ చాలా నామమాత్రంగా ఉంటాయి. కఠినంగా శిక్షించడానికి ప్రభుత్వం పూనుకుంటుందా ?

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్ : Act లో విధించిన నియమాల ప్రకారం శిక్ష వేస్తారు. చెప్పడానికి మాకేమి అధికారం లేదు. కోర్టువారు తీర్పు చెబుతారు.

శ్రీ జి.సి. వెంకన్న : 30 మందికి శిక్షలు విధించారు అన్నారు. నేరం ఏమిటో, శిక్షాకాలం ఎంతో తెలివిస్తారా ?

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్ : అది వేరే ప్రశ్న వేయండి

POST-BASIC NURSING COURSE.

93—

* 507 (5032) Q:—*Sri S Vemayya (Buchireddipalem)*: Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state :

(a) Whether there are proposals with the Government to start Post-Basic Nursing Course for the nurses in the State ; and

(b) If so, the main features of the Scheme ?

Sri Y. Sivarama Prasad :

(a) No.

(b) Does not arise.

† Question No. 94 [*1144 (5090)]

ESTABLISHMENT OF TRAINING CENTERS FOR SCHEDULED CASTES.

95--

* 334 (4199) Q:—*Sri P. Gunnayya [Put by Sri P. Subbayya (Yerragondipalem)]*: Will the hon. Minister for Excise and Prohibition be pleased to state :

† Not put and not answered in the House. Hence, the question and answer are included in the proceedings at the end of the Question Hour.

the Districtwise number of training centres established by the Government in the State for imparting training to the persons belonging to Scheduled Castes in crafts like carpentry, tailoring and tanning etc., for their economic improvement ?

[*The Minister for Excise and Prohibition (Sri M. R. Appa Rao)*]: A statement is placed on the Table of the House.

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE.

Name of the craft and District.	No. of Centres.
------------------------------------	-----------------

Carpentry.

1. Anantapur	1
2. Srikakulam	1
3. Visakhapatnam	1
4. Kurnool	1

Dress-Making.

1. Srikakulam	1
2. Visakhapatnam	1
3. East Godavari	1
4. West Godavari	1
5. Krishna	1
6. Guntur	1
7. Nellore	1
8. Cuddapah	1
9. Anantapur	1
10. Chittoor	1
11. Kurnool	1

Name of the craft
and District.

No. of Centres.

Basket-Making.

1. Visakhapatnam	1
2. Chittoor	1

Tanning, Shoe-Making and Weaving.

1. Hyderabad	1
2. Nizambad	1
3. Medak	1
4. Warangal	1
5. Nalgonda	1

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య : కర్నూలులో dress making centre ఉన్నది అన్నారు. అది ఎక్కడ ఉన్నది? అక్కడ తయారైనటువంటి దుస్తులు పమిటి?

శ్రీ ఎమ్. ఆర్. అప్పారావు : కర్నూలులో ఉన్నది. ఎక్కడ ఉన్నది అంటే నాకు అర్థం కాలేదు. మీ ఉద్దేశ్య మేమిటి?

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య : కర్నూలులో ఉన్నది అంటే కర్నూలులోనా, లేక తాలూకాలో ఉన్నదా మాకేమీ అర్థం కావటంలేదు. Dress making centre కర్నూలులో ఉన్నదా?

శ్రీ ఎమ్. ఆర్. అప్పారావు : కర్నూలు town లోనే ఉన్నది.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య : అక్కడ తయారయే గుడ్డలు పమిటి.

శ్రీ ఎమ్. ఆర్. అప్పారావు : కర్నూలు సెంపర్లో ప్రత్యేకంగా పమి అవుతున్నాయనేది ఇక్కడ information లేదు. Dress Making Centres శ్రీకాకుళం, రాజమండ్రి, విశాఖపట్టణం, తాడేపల్లిగూడెం, మంగళగిరి, విజయవాడ మొదలగుచోట్ల ఉన్నాయి.

Mr. Speaker: He wants to know the nature of articles prepared there. If you have got information, please furnish that information. Otherwise, you can ask for it.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య : నాకు తెలిసినంతవరకు అలాంటి సెంటర్ లేదు. ఏదైనా ఉంటే verify చేసి తరువాత తెలియజేయండి.

Mr. Speaker : You please verify whether your information is correct.

శ్రీ ఎ. సర్వేశ్వరరావు : Dress making centres లో పిల్లలకు యిచ్చే శిక్షణాకాలం తక్కువగా ఉన్నది. వారికి నేర్పేటప్పుడు కూడ యిచ్చే గుడ్డ చాల తక్కువగా ఉన్నదని, జమాఖర్చులు చూసుకున్నట్లయితే చాల నష్టదాయకంగా కనిపిస్తున్నది. శిక్షణాకాలం పెంచడానికి కొన్ని proposals గవర్నమెంటు ముందుకు ఇదివరకే సంపించారు. అది ఆలోచనలో ఉన్నదా ?

శ్రీ ఎమ్. ఆర్. అప్పారావు : గుడ్డ మంచిది కాదనేది ఉన్నది. ఖద్దరు యిస్తున్నాము. ఖద్దరు అయితే సరిగా అమ్మకం లేదని మిల్లుక్లాత్ యివ్వమని అడుగుతున్నారు. అది ఆలోచనలో ఉన్నది.

శ్రీ కె. సత్యనారాయణ (రేపల్లె) : గుంటూరు శిక్షణా కేంద్రంలో గత సంవత్సరం శిక్షణపొందిన విద్యార్థుల సంఖ్య ఎంత ?

Sri M. R. Appa Rao : If you allow me, Sir, I will read out the information available.

(Pause)

Mr. Speaker : This is no good, Mr. Apparao .

Sri M. R. Appa Rao : Everything is all right, sir.

Mr. Speaker : If everything is all right, you cannot take so much time.

(Pause)

Sri M. R. Appa Rao : That information is not available.

శ్రీ వాసుదేవ కృష్ణాజినాయక్ (సుల్తాన్ బజారు) : మినిస్టరుగారు చెప్పితూ ఖద్దరు బాగాలేదని మిల్లుగుడ్డ యిస్తున్నామని అన్నారు. ఎక్కడ purchase చేశారు; అన్ని departments లో, Government of India లో, Andhra Pradesh లో Corporation లో కూడ ఖద్దరు dresses యిస్తున్నారు. ఖద్దరు బాగా వున్నది. నేయించడం కూడ బాగా జరుగుతున్నది. కనుక మరల పరిశీలించాలని నేను విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎమ్. ఆర్. అప్పారావు : ఖద్దరు ఎక్కువమంది కొనడంలేదు sale కావడంలేదు అంటున్నారు. ఇంకా decide చేయలేదు. Examination లో ఉన్నది.

RE-DIVISION OF WARDS IN GUNTUR TOWN

96—

* 312 (4045) Q:—*Sri K. Nagaiah (Guntur 1)*: Will the hon. Minister for Municipal Administration be pleased to state :

(a) Whether it was notified to the Public by the Municipal Commissioner and Special Officer, Guntur, that there would be re-division of wards in Guntur town;

(b) The principle and the basis that has been adopted in the re-division of wards ;

(c) When did the Government notify the delimitation of wards ; and

(d) When do the Government propose to hold elections ?

The Minister for Municipal Administration (Sri A. Venkata Ramayya):

(a) No, Sir.

(b) Contiguity of the area, Natural boundaries, voting strength and population were taken as the basis for the re-division of wards.

(c) 26-10-1962.

(d) Elections were held on 6-11-1963.

ఎ) ప్రకటించ లేదు.

బి) ప్రాంతముల సామీప్యము, సహజ సరిహద్దులు, ఓటర్ల సంఖ్య, జనాభా వార్షిక పునర్విభజనకు ప్రాతిపదికగా నీసుకొన బడినవి.

సి) 26—10—62 వ తేదీన,

డి) ఎన్నికలు 6—11—63 వ తేదీన జరిగినవి.

శ్రీ కె. నాగయ్య : Municipal Commissioner, Special Officer
యిది ప్రకటించ లేదు అని చెప్పారు. ప్రకటించకపోవడానికి కారణం ఏమిటి ?
Public కు ప్రకటించాల్సిన అవసరం లేదా ?

శ్రీ ఎ. వెంకట్రామయ్య : Rules ప్రకారం అవసరము లేదు.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ : మంత్రిగారు జనాభానుబట్టి, ఆయా ప్రాంతాలనుబట్టి, ఆ ప్రిన్సిపల్ ప్రకారం వార్డుల విభజన జరిగింది అన్నారు. అలా అయితే, 32 వ వార్డులో నాలుగు వేల, అయిదువందలమంది వోటర్లు వుంటే ఒక సీటు, ఒకటవ వార్డులో రెండువేల అయిదువందలమంది వోటర్లు వుంటే రెండు సీట్లు యివ్వడం ఏ ప్రిన్సిపల్ ప్రకారం జరిగిందో తెలియజేస్తారా; అలాగే 6, 8, 15, 24, 32 యీ అయిదు వార్డులలో యిరవై వేల వోటర్లు వున్నారు. అక్కడ అయిదు సీట్లు యిచ్చారు. 1, 2, 12, 26 వార్డులలో పదివేల వోటర్లు వుండగా, అక్కడ ఎనిమిది సీట్లు యిచ్చారు. ఇరవై వేల వోటర్లకు అయిదు సీట్లు, పదివేల వోటర్లకు ఎనిమిది సీట్లు ఏ ప్రిన్సిపల్ ప్రకారం ఏర్పాటు చేశారో మంత్రిగారు తెలియజేస్తారా ?

శ్రీ ఎ. వెంకట్రామయ్య : ఆయా వార్డులలోని పౌండర్స్ నుబట్టి ఒకచోట ఎక్కువ, ఒకచోట తక్కువ వచ్చి ఉంటాయి.

శ్రీ కె. నాగయ్య : శ్రీకృష్ణగారు అడిగిన ప్రశ్నకు మంత్రిగారు స్పెసిఫిక్ గా సమాధానం చెప్పడం లేదు. ఆయా వార్డులలోని ప్రెజింట్ యొక్క వివరాలను చెబుతూ వారు ప్రశ్నవేశారు. దానికి మంత్రిగారు స్పెసిఫిక్ గా జవాబు చెప్పాలి.

శ్రీ ఎ. వెంకట్రామయ్య : కొన్నిచోట్ల పెడ్యూలు కాస్ట్స్ కు సంబంధించిన సీట్లు వుంటాయి, కొన్నిచోట్ల వుండవు. ఆ పద్ధతి ప్రకారం ఏర్పాటు చేయడంలో యీ తేడా వచ్చి వుండవచ్చు.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి : ఏరియానుబట్టి, కంటిగ్యూటినిబట్టి వార్డుల విభజన జరిగిన మాట వాస్తవమే కావచ్చు. అయితే, ఆయా వార్డులలో సమాన జనాభా వుండే విధంగా చూడవలసి వున్నది. ఇది డిలిమిటేషన్ లో చాలా ప్రధానమైన సూత్రం. ఏరియానుమాత్రమే దృష్టిలోకి తీసుకుని, ఒక చోట రెండువేలమందికి ఒక సీటు, మరొకచోట అయిదారువేలమందికి ఒకసీటు యివ్వవలసిన ప్రత్యేక పరిస్థితులేవైనా గుంటూరు పట్టణాని కేర్పడినవా ?

శ్రీ ఎ. వెంకట్రామయ్య : లేదండి. గౌరవసభ్యులు చెప్పినదానితో నేను పూర్తిగా ఏకీభవిస్తున్నాను. వారు చెప్పిన ప్రకారమే, సమాన జనాభా నిష్పత్తి తోనో వీటిని ఏర్పాటు చేయడానికి, సాధ్యమైనంతవరకు ప్రయత్నిస్తూ ఉంటారు.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ : వారు చెప్పినట్లుగా రిజర్వ్డ్ సీట్లు గూడా ఉన్నాయి. కాని, 1, 2, 12, 26 చార్డులలో రెండువేల అయిదువందలమంది నోట్లర్లకంటే ఎక్కువలేరు. నేను యిండాక చెప్పిన అయిదు సీట్లకు సంబంధించి నాలుగువేల అయిదువందల మంది నోట్లర్లు వున్నారు. ఏ వర్గతి ప్రకారంగా యీ వార్డులను విభజించారు; కంటిగ్యుటీ, పెరిటోరియల్ మొదలైనవి వార్డుల విభజనలో చూడాలిగదా. పదిపాదవ వార్డు, రెండవ వార్డు, మూడవ వార్డు ప్రారంభించిన నోట్ల నుండి రెండు మైళ్ళవరకు తోకగా పోయినది. వీటిని ఏ వర్గతి ప్రకారం విభజించారు ?

శ్రీ ఎ. వెంకట్రామయ్య : రెండు మైళ్లవారు అనే విషయం తెలియదు. ఆయా వార్డులలో పెడ్యూలు తరగతులకు సంబంధించిన సీట్లు, మొదలైన విషయాలన్నీ చక్కగా పరిశీలించే వీటిని ఏర్పాటుచేసి ఉంటారని భావిస్తున్నాను.

శ్రీ టి. నాగరెడ్డి : పెడ్యూలు కాస్ట్స్ కు సంబంధించి సీట్లు యివ్వాలనే మాట వాస్తవమే. ఇది ఒక్క మునిసిపాలిటీలకు మాత్రమే కాదు. శాసనసభలకు, పార్లమెంటుకు, కో ఆపరేటివ్స్ మొదలైన వాటికన్నీంటికి కూడా వర్తిస్తున్నది. మంత్రిగారు యిక్కడ రాజకీయ కారణాలచేత యీ విధంగా జరిగిందని ఒక్క మాటలో చెబితే సరిపోయేదానికి యింత సిద్ధాంత రాద్ధాంతమెందుకు ?

శ్రీ ఎ. వెంకట్రామయ్య : గౌరవసభ్యుల అభిప్రాయం పొరబాటుని నునపి జేస్తున్నాను. రాజకీయ దృష్టితో జరిగినదేమీ కాదని, 1961 వ సంవత్సరం జనాభా లెక్కల ప్రకారమే యీ వార్డుల విభజన జరిగి వుంటుంది. సట్టణం యొక్క జనాభాను, యితర పరిస్థితులన్నీంటిని దృష్టిలో పెట్టుకునే యీ విధంగా ఏర్పాటు చేసి ఉంటారని మనవి జేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. నాగయ్య : మంత్రిగారు యిక్కడ న్యాయంగానే జరిగింది అంటున్నారు. దీనిపై అరగంటనేపు చర్చకు శాము అవకాశం యివ్వాలి. లేకపోతే ఒక కమిటీని ప్రభుత్వం ఏర్పాటుచేసి విషయాలన్నీ తిరిగి పరిశీలించజేయాలి. అరగంట చర్చకు అవకాశం యివ్వవలసిందిగా కూడ మరొకసారి తమను కోరుతున్నాను.

Mr. Speaker : I do not think.

శ్రీ వావిలాం గోపాలకృష్ణయ్య : కమిటీని ఏర్పాటుచేస్తారా ?

మిస్టర్ స్పీకర్ : అక్కడ న్యాయంగా జరిగినదీ, తేనిదీ పరిశీలించడానికి ఒక కమిటీని నియమిస్తారా అని వారు అడుగుతున్నారు.

శ్రీ ఎ. వెంకట్రామయ్య : అక్కడ కాన్సిల్ వారు చేసి తీర్మానం ప్రకారం, న్యాయంగానే జరిగినదని నేను భావిస్తున్నాను.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు : అధ్యక్షా, మంత్రిగారు చెబుతున్నది ఫాక్ట్స్ విరుద్ధముగా ఉన్నది. కాన్సిల్ తీర్మానం ప్రకారం యిది జరిగినది అని అంటున్నారు వారు. ఇది ఫాక్ట్ కాదు అక్కడ కాన్సిల్ లేదు. స్పెషల్ ఆఫీసర్ చేత ప్రభుత్వం చేయించింది. మంత్రిగారు ఎందువలన యీ విధంగా చెబుతున్నారు ?

శ్రీ ఎ. వెంకట్రామయ్య : కాన్సిల్ అంటే స్పెషల్ ఆఫీసర్, కమిషనర్, ఇంజినీర్, పాల్త్ ఆఫీసర్, ఛాన్ ప్లానింగ్ ఆఫీసర్ తో కూడినది కాన్సిల్ అని.

మిస్టర్ స్పీకర్ : కాన్సిల్ ఆఫ్ ఆఫీసర్స్.

శ్రీ ఎ. వెంకట్రామయ్య : గూల్పు ప్రకారం కాన్సిల్ అనడం సరియైనదనే మనవి జేస్తున్నాను. అట్టలో కూడ క్లియర్ గా ఉన్నది. ఇదివరకు కాన్సిల్ వలెనే యీ ఆఫీసర్లు అంతా కలిసి ప్రతి నెలా రెండుసార్లు సమావేశమై తీర్మానం చేస్తారు.

శ్రీ పి. సుందరయ్య (గన్నవరము) : అధ్యక్షా, ఆఫీసర్లతో కూడిన దానిని కాన్సిల్ గా పర్పాటు చేయడమనేదానిని లుప్తుడు కొత్తగా వింటున్న ఆర్గ్యుమెంటు.

Mr. Speaker : When District Boards were superseded, still in the name of District Boards only, everything was done.

శ్రీ. పి. సుందరయ్య : కాన్సిల్ అంటే ఎన్నుకున్న కాన్సిల్ అని అర్థం వస్తుంది. అలాగాకుండా మా ఆఫీసర్లు, మా యిష్టప్రకారంగా చేశారు అంటే సరిపోతుంది.

శ్రీ ఎన్. నంజీవరెడ్డి : సుందరయ్యగారు ఏ పేరుపెట్టినా ఆక్షేపణలేదు. Administration of the Municipality must run. That is provided in the Act. There is nothing against, what is provided in the Act.

శ్రీ పి. సుందరయ్య : ప్రభుత్వం చెప్పినట్లుగానే స్పెషల్ ఆఫీసర్ చేశారని

మేము అంటున్నాం. అఫీసర్స్ తో కూడినదానినిని 'కాన్సిల్' అని.....వారు చేశారని.....

Sri. N. Sanjiva Reddy : You are quite right. The facts cannot be disputed. They are the facts.

COMPLAINTS AGAINST THE PRESIDENT NAGARKURNOOL TOWN MUNICIPALITY

97--

*314 (4050) Q:—*Sri P. Mahendranath (Nagarkurnool)*: Will the hon. Minister for Municipal Administration be pleased to state :

(a) whether it is a fact that there are several complaints against the President, Town Municipality, Nagarkurnool under enquiry by the Government since last five years ;

(b) If so, what are the allegations made ; and

(c) What is the action taken by the Government thereon ?

Sri A. Venkataramayya :

(a) Yes, Sir.

It is presumed that the question relates to the Ex-President Nagarkurnool Town Municipality, (Sri N. Narayana Gowd) and not the present one.

(b) (i) That he misappropriated the municipal funds, and purchased a building for Rs. 20,000/. Out of the amount realised through sale of toddy by means of Abkari contract a sum of Rs. 10,000/- was spent for repairs and that he purchased a lorry for Rs. 15,000/- and a jeep for Rs. 12,000/-.

(ii) That he was arranging dinners for Ministers and thus earning their influence, that the Government had written off an amount of Rs. 1,80,000 due from him as excise duty.

(iii) That the Collector, Mahaboobnagar sent a report to Government recommending his removal from office, that on knowing this he resigned from office of the President and that he was made subsequently the President, Nagarkurnool taluk Congress.

(iv) That his resignation was not accepted by the Government, that he is not regularly conducting the meetings of the Committee and that he is realising dues from the Contractors without giving them receipts.

(c) The allegations were investigated by the then Inspector General of Local Administration and the accounts of the Municipality were audited by the Examiner of Local Fund Accounts. As a result of the audit it was found that no case of actual misappropriation of Municipal funds has been established against the ex-President, but some irregularities were noticed in accounts. Instructions were issued to the Director of Municipal Administration, the Executive Officer and the Collector, Mahaboobnagar to recover the amounts due to the Municipality from the persons responsible for the irregularities by all possible measures.

ఎ. చాస్తవమే.

గౌరవసభ్యుల ప్రశ్న నాగర్ కర్నూలు పట్టణ మునిసిపాలిటీ మాజీ అధ్యక్షుడైన నారాయణగౌడ్ గారికి సంబంధించినదని, యిప్పటి అధ్యక్షులకు సంబంధించినది కావని భావించడం జరుగుతున్నది.

బి. 58 లో ఆయనపై వచ్చిన ఆరోపణలు—

ఆయన కౌన్సిల్ నిధులు దుర్వినియోగపరచారని, అక్కరి కాంట్రాక్టుల ద్వారా, కల్లు అమ్మకం మూలంగా వచ్చిన మొత్తములో నుండి ఇరవైవేల రూపాయలతో భవనం కొన్నారని, దాని మరమ్మత్తులక్రింద పదివేల రూపాయలు ఖర్చు చేశారని, పదిపానువేల రూపాయలతో ఒక లారీ, పన్నెండువేల రూపాయలతో ఒక జీపు కొన్నారని, విందులు ఏర్పాటుచేసి, తద్వారా వారు పలుకుబడి సంపాదిస్తున్నారని, ఎక్సయిజ్ సుంకం క్రింద ఆయన వద్దనుండి రావలసిన ఒక లక్షా, ఎనభైవేల రూపాయల మొత్తమును ప్రభుత్వం రైటాఫ్ చేసినదని; ఆయనను

పదవిలోనుండి తొలగించుటకు సిఫార్సుచేస్తూ మహబూబ్ నగర్ జిల్లా కలెక్టర్ ఒక నివేదిక పంపినట్లుగా తెలుసుకొని, ఆయన అధ్యక్ష పదవికి రాజీనామా యిచ్చారని, దరిమిలా ఆయన నాగర్ కర్నూలు కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడిగా నియమించడం జరిగిందని, ఆయన రాజీనామాను ప్రభుత్వం ఆమోదించలేదని, కమిటీ సమావేశాలను ఆయన సరిగా జరపడం లేదని, రశీదులు యివ్వకుండా కంట్రాక్టర్ల వద్ద నుండి బకాయిలు వసూలు చేస్తున్నారని.

సి. ఈ ఆరోపణల గురించి అప్పటి స్థానిక పరిపాలనాశాఖ యిన సెక్టర్ జనరల్ దర్యాప్తుచేశారు. మునిసిపాలిటీ అక్కౌంట్స్ ను, లోకల్ షండ్ ఎగ్జామినర్ ఆడిట్ చేశారు. మాజీ అధ్యక్షుడు మునిసిపల్ ఫండ్స్ ను మర్చినియోగం జరిపినట్లుగా ఋజువుకాలేదు. అయితే, అక్కౌంట్స్ లో మాత్రం కొన్ని ఇన్ రెగ్యులారిటీస్ వున్నట్లుగా ఆడిట్ వలన తెలియవచ్చినది. ఈ అవకరవకలకు బాధ్యులైన వారిపై తగుచర్యలు తీసుకొనవలసినదిగా మునిసిపల్ పరిపాలనా శాఖ డైరెక్టర్ ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసర్ కు, కలెక్టరుకు ఉత్తరువులు యివ్వడం జరిగినది.

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ : ఎప్పుడు జారీ చేశారు ?

శ్రీ ఎ. వెంకట్రామయ్య : ఇది 1961 వ సంవత్సరంలోని కేసు. అప్పుడే.

ADHOC COMMITTEE FOR MADANAPALLI MUNICIPALITY

98—

* 398 (4498) Q:—*Sri D. Seetharamaiah(Madanapalli)* : Will the hon. Minister for Municipal Administration be pleased to state :

(a) whether the Government formed any *ad hoc* Committee for Madanapalli Municipality; and

(b) if so, whether the Government propose to include the local Member of the Legislative Assembly and the concerned Revenue Divisional Officer in it ?

Sri A. Venkataramayya :

(a) The answer is in the negative.

(b) Does not arise.

SHIFTING OF CATTLE BONES

99—

* 499 (5000) Q:—*Sri P. Shyama Sundara Rao (Achanta)*: Will the hon. Minister for Municipal Administration be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the Government have issued orders to shift the stockage of cattle bones from the slaughter house at present situated in the midst of the residential quarters in Narsapuram Municipality to R. S. No. 546 which is at a distance from the town ;

(b) whether the Government are aware of the fact that the orders issued by the Government have not been implemented by the Municipality ; and

(c) if so, the action proposed to be taken thereon ?

Srt A. Venkataramayya :

(a) The answer is in the negative.

(b) & (c) Do not arise.

శ్రీ పి. శ్యామసుందరరావు: అది ఊరికి మధ్యగా వున్నది. నేను మంత్రిగారికి ఒక పిటిషనుకూడ పంపించాను. ఊరికి వెలుపల 7 ఎకరాల భూమి వున్నది. అక్కడ పెట్టుకోడానికి ఏలున్నది. పెట్టుకోండి అని రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటు వారు వ్రాసి యిచ్చారుకూడాను. ఆ 7 ఎకరాలలో కావలసినది 0.02 సెంటు. అయినా, తరలించకుండా ఎందుకు డిలే చేయడం జరుగుతోంది ?

శ్రీ ఎ. వెంకటరామయ్య: గౌరవ సభ్యులు యీ విషయం ఒకసారి అసెంబ్లీలో తేవడం జరిగింది. గౌరవసభ్యులు కౌన్సిలులోవుండి తీర్మానం చేసిన ప్రదేశములోనే యీనాటికీ వుంది. ఆ తరువాత, అదికాదని, మునిసిపల్ లిమిటకు బయట రివిన్యూ షోరంబోకు కావాలని అడిగితే వారు ఆ స్థలం యివ్వడానికి నిరాకరించడంవల్ల ఇతర స్థలాలు చేసుకోడానికి పురపాలక సంఘంపై నే వున్నది కాని ప్రభుత్వం వారికి ఏవిధమైన జోక్యం లేదని మనవిచేస్తున్నాను.

SCHEME FOR RENOVATING THE AHOBILAKSHETRA.

100--

* 756 (4148) Q:--*Sri E. Balarami Reddy (Giddalur)*: Will the hon. Minister for Religious and Charitable Endowments be pleased to state:

(a) whether the Government contemplate any scheme to renovate the Ahobilakshetra (a pilgrimage centre) in Kurnool District; and

(b) if so, the names of the members of the Renovation Committee?

The Minister for Religious and Charitable Endowments (Smt. T. N. Sadalakshmi):—

(a) The answer is in the affirmative.

(b) A list is placed on the Table of the House.

*PAPER PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE**List of members of the Renovation Committee.*

1. Dr. N. Sanjeeva Reddi, Chief Minister, Andhra Pradesh - Chairman.

2. Sri M. Ananthasayanam Ayyangar, Governor of Bihar,

3. Sri B. V. Subba Reddi, Speaker, Andhra Pradesh Legislative Assembly.

4. Sri K. Brahmananda Reddi, Minister (Finance & Co-operation).

5. Dr. M. Chenna Reddi, Minister (Planning, Andhra Pradesh).

6. Smt. T. N. Sadalakshmi, Minister (Endowments), Andhra Pradesh.

7. Sri A. Venkatramaiah, Minister (Municipal Administration), Andhra Pradesh.

8. Sri B. Ramakrishna Rao, M. P.

9. Sri M. Subba Reddi, M. L. C., Chairman, Zilla Parishad, Kurnool.
10. Sri Jayaraj, M. L. A., Allagadda, Kurnool.
11. Sri K. Venkata Setti, M, L. C., Dhone Kurnool.
12. Sri N. D. Bangur, Kettlewell Bullen & Co., Ltd., Calcutta.
13. Sri V. T. Krishnamachari, Lloyds Road, Mylapore, Madras.
14. Sri N. G. Krishna Aiyangar, Advocate, 95, T. P. Koil Street, Madras.
15. Sri Pannalal Pitti, Hyderabad.
16. Sri T. Ramaswamy, Principal, Sri Ahobila Math, Sanskrit College, Madhuranatakam, Madras State.
17. Sri G. Narasimhan, Managing Editor, 'The Hindu', Madras.
18. Sri Narla Venkateswar Rao, Editor, 'Andhra Jyoti', Vijayawada.
19. Sri N. Narasimha Aiyangar, Advocate, Hyderabad.
20. Sri S. Aravamudu Iyengar, Hyderabad.
21. Sri E. Veeraraghavachari, Hyderabad.
22. Sri C. P. Thimma Reddi, Allagadda, Kurnool.
23. Sri B. P. Sesha Reddi, Bethamcharla, Kurnool.
24. Sri G. Thimma Reddi, Rudravaram, Allagadda taluk, Kurnool district.
25. Sri S. Purushotham, President, Panchayat Board, Ahobilam, Kurnool district.
26. Sri N. S. Chari, Bombay.
27. Sri P. Lakshmayya, Commissioner, H. R. & C. E. (Admn.) Dept.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : ఇప్పటికి చందాలు వసూలు చేశారా ?

శ్రీమతి టి. ఎన్. సదాశివ : విరాళాలు వసూలు చేసిన విషయం యింకా నా నోటినుకు రాలేదు.

Mr. Speaker : No subscriptions have been raised. The Tirupathi Devasthanam Committee have taken a decision to subscribe one lakh of rupees for the construction of some choultry or something. The Ahobila Muth also have promised about Rs. 20,000. Subscription list has not yet been opened.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : ఆ కమిటీ ఫంక్షన్స్ ఏమిటి ? కమిటీ మీట్ అయిందా ?

శ్రీమతి టి. యన్. సదాలక్ష్మి : ఒకసారి మీట్ అయింది. మీట్ అయి ఒక సబ్ కమిటీని కూడ ఏర్పరచింది. చందాల వసూలు విషయమై డిటెయిల్స్ చర్చించలేదు. చందాలు వచ్చిన విషయం నా నోటీసుకు రాలేదు. ఆ కమిటీనిగూ ఒక మెంబరుగారు 20 వేలు యిస్తామని ప్రామిస్ చేశారు.

Sri M. Pitchayya : The hon. Minister says that the information has been placed on the Table of the House. I find it has not been placed.

Sri T. Nagi Reddy : It has been placed.

Mr. Speaker : Probably, on your table, it has not been placed. It has been given to all other members.

SHORT NOTICE QUESTION AND ANSWERS.

100-A--

Admission of Women Candidates for S. S. L. C. Examination Privately.

S. No. Q. No. 2459-z *Sarvasri C. D. Naidu and Vavilala Gopalakrishnayya* : Will the hon. Minister for Education be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the Director of Public Instruction has issued instructions in contravention of the G. O. issued in May 1963 enabling Women Candidates to appear privately to the S. S. L. C. Public Examination in March '64; and

(b) if so, whether the Government be pleased to issue immediate orders to admit the applications of Women Candidates?

Sri P. V. G. Raju :

(a) & (b) It is a fact that the Commissioner for Government Examinations, (Director of Public Instruction) has pointed out certain difficulties in implementing the orders of the Government enabling Women candidates to appear privately to the S. S. L. C. Public Examination in March 1964. Hence he has stated that it may not be possible to call for such applications. It is, therefore, proposed to discuss this matter with the Vice-Chancellors of the three Universities in the state.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya : What is the difficulty when once the order is already published after due consideration by the Government.

Sri P. V. G. Raju : Government have already passed an order G. O. allowing lady candidates to appear privately for S. S. L. C. Examination. But the difficulty was that the Sri Venkateswara University Syndicate passed a resolution objecting to this proposal of the Government and therefore, the Government's hands are tied. Ultimately, the Universities will determine the policy to some extent. Girls who pass this S. S. L. C. Examination privately should be entitled to go for higher studies in the Universities; if the universities object to allowing the girls to sit privately it becomes an anomolous position. We have put it before the Vice-Chancellors' meeting once again and asked them to reconsider the issue.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya : Government, after so much consideration, have decided to exempt them, as it is being done in the Telangana area. If one University objects, and if it is for Matric or anything like that, there may be some point in it. S. S. L. C. Public examination is only the concern of the Government and not that of the University. Why did the Government withdraw the

order passed. When so many applications are there, will the Government consider to allow them at least for this year?

Sri P. V. G. Raju : I concur with the hon. Member. We are trying to convince the Sri Venkateswara University that they may agree to allowing women candidates to sit privately. Let the Vice-chancellors meet and give us some opinion. We can then decide our course of action.

Sri Valvilala Gopalakrishnayya : It is very peculiar. Generally, we request the Government to influence or request the Universities; But now the Universities come in the way of the Government's portfolio or purview. It is a very anomalous position. I do not know how it happened.

Sri P. V. G. Raju : It has happened. Therefore, we have asked the Vice-Chancellors to meet and discuss the issue with us.

Sri T. K. R. Sarma : So far as S. S. L. C. and H.S.C. Examinations are concerned, they were the concern of the Examination Board of the Government, and it is the responsibility of the Board and the Government. I do not know how a University can dictate the policy. How the University Syndicate or Senate can dictate the policy of allowing the students to sit for Public Examination in S. S. L. C. Is there no possibility of allowing these women students to appear for the S. S. L. C. Public Examination privately: this has nothing to do with the University or college. That is exactly the difficulty that has arisen, as a result of the latest G. O. that was issued in May.

Sri P. V. G. Raju : The Osmania University, that is, in the Telangana area, women students are permitted to appear privately and the University recognises the examination. Candidates who pass privately are admitted into

colleges in the Telangana area. The Syndicate of the Venkateswara University, with your permission, I may read the resolution, Sir.

Mr. Speaker : It is very lengthy, I do not want.

Sri P. V. G. Raju : For the information of the House, I am reading out the resolution, Sir: otherwise, it may not be clear:

“ The Syndicate considers that the present decision of the Government to permit women students to apply for school final examination as private candidates is a reversal of the plan for advancement of women’s education followed during the last half-a-century and more and the establishment of a very large number of women’s High schools in order to provide women equal opportunity for education and public service. So far as the Universities are concerned, it will be very necessary for the three Universities in Andhra Pradesh to come to a common decision in the matter of recognising the examinations passed by students after private study. If the three Universities agree to accept school final examination passed in the proposed manner as adequate for admission to University courses, it will also follow as a logical consequence that they should permit any one who has reached a certain age to appear for their matriculation examination...”

This is the resolution of the Syndicate. The implication is that the Venkateswara University, even though the Osmania University has already implemented the policy, feel that they should not agree and that it must be pushed back from the Universities. Government cannot act arbitrarily in the matter. We have to take into consideration the view point of the University also and try to carry them along with us in this enlightened policy. That is our present position.

శ్రీ ఇ. సుబ్బారావు(కూచిపూడి): మొదట్లో ఎస్.ఎస్.ఎల్.సి.కి ప్రయివేటుగా కూర్చోవచ్చునని జి. ఓ. యిస్కూ చేశారు. ముందు యూనివర్సిటీ వలనో, షిషూకో

కుండానే ఆ జి. బి. యిస్కూ చేశారా? ఆ జి. బి. వచ్చిన తరువాత ఎంతోమంది పిల్లలు ఎస్. ఎస్. ఎల్. సి. కి అప్లియర్ కావాలని డబ్బు ఖర్చుశారు. సంవత్సరం అంతా పోతుంది. కాబట్టి మిగిలిన యూనివర్సిటీలలోనైనా కూర్చోడానికి అవకాశం యివ్వకపోతే పిల్లలకు చాలనష్టం. కాబట్టి తిరిగి ఆలోచించి యీ సంవత్సరం పరీక్షలకు కూర్చునే అవకాశం కలిగిస్తారా?

Sri P. V. G. Raju : The Vice-Chancellors are meeting in December. I think, end of December we have tentatively fixed for a meeting. The Osmania University is implementing the policy and they are allowing the thing to go through in the Osmania University. I hope we will be able to convince the Sri Venkateswara University that this is an enlightened policy. I cannot say anything to the House at this moment.

శ్రీ పి. సుందరయ్య : మార్చినెలలోనే ఎస్. ఎస్. ఎల్. సి. కి గాని, మెట్రీక్ గాని పరీక్షలు జరుగుతాయి. డిసెంబరులో వైస్-చాన్సలర్స్ సమావేశమై అప్పటికప్పుడు నిర్ణయం చేసినా ఉపయోగం వుండదు. వెంకటేశ్వర యూనివర్సిటీ ఆటానమీ పేరుతో తమ యిష్టం వచ్చినట్లు చేస్తుంటే—ఇదివరకు 2-3 సంవత్సరాలలో యిట్లాగే వచ్చింది—ప్రభుత్వం ఏమైనా చర్య తీసుకుంటుందా?

Sri P. V. G. Raju : Action can of course only be persuasion. If I may subject to the hon. member, I can persuade the friends. Action as such has to be enlightened. The Vice-Chancellor and the Syndicate may be persuaded to feel that this is a very necessary reform or requirement that girl students should be permitted to appear privately. I am sure that the opinion of this House will be noted by everyone concerned.

శ్రీ పి. సుందరయ్య : ఇదివరకు వెంకటేశ్వర యూనివర్సిటీలో రెండు సూడు సమస్యలు ఇటువంటివే వచ్చాయి. ముఖ్యమంత్రిగారు విద్యమంత్రిగారు take up చేస్తాం అన్నారు. Take up చేశారు : కొంత వరకు జరిగింది. ఫేలమంది విద్యార్థులకు సంబంధించిన సమస్య అకస్మికంగా మధ్యలో ఈరకంగా చేస్తే There is some thing wrong in that University, or in that Syndicate Will the Government take any step to see that the students will not be put to any hardship by the sudden changes of policy by Sri Venkateswara University Syndicate and authorities?

శ్రీ. యన్. సంజీవరెడ్డి : ఇది policy matter. యూనివర్సిటీ Matters లో interfere అయితే ఏమైనా ఇబ్బందులు కలుగుతాయేమో సంకోచిస్తున్నాము. అక్కడ తృప్తికరంగా లేని విషయాలు జరుగుతున్న మాటకూడ నిజమే. ఈ మధ్య జరిగిన సిండికేటు మీటింగు గూర్చి వ్యవహారాలు ఏ రకంగా జరుగుతున్నాయో కొందరు నాకు జాబులు వ్రాశారు: కొందరు నాకు Complaints ఇచ్చారు, చాలా విచారించవలసిన విషయాలు జరుగుతున్నా ప్రభుత్వం నిస్సహాయ స్థితిలోవుంది. యూనివర్సిటీలు ఆటోనమస్ కాబట్టి extreme step తీసుకోవడం మంచిది కాదేమో. ఈ సభలోని మిత్రులు కౌన్సిలులోని మిత్రులు కొందరు ఆ యూనివర్సిటీలో జరుగుతున్న అవకతవకల గురించి ఎట్లా circumvent చేస్తున్నారో complaints ఇచ్చారు. నేను ఏమి చేయాలో తోచని పరిస్థితిలో ఉన్నాను Persuasion పిలపుతుండేమో extreme step తీసుకోవడం మంచిది కాదేమో అని చూస్తున్నాను.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం : యూనివర్సిటీ మాట అట్లా ఉంచదాము. తరువాత వారిని persuade చేస్తే చేయవచ్చును. ముందు వారికి opportunity పోయింది కదా! ముందు వారికి opportunity— ఇచ్చి పరీక్ష ప్యాసయితే తరువాత యూనివర్సిటీ సంగతి ఆలోచించవచ్చును.

Sri P. V. G. Raju : That position sounds very correct, Sir. But I do not think we can give it because the legal rights of the examination as such—supposing once a girl student passes the examination, what is the value of the examination? She has got an immediate right; as an S. S. L. C. person she will tomorrow apply to the University. In Telangana when they pass, they apply to the University and they get admission, Sir. But in Sri Venkateswara University area supposing a girl gets an S. S. L. C. certificate, she applies to the University; she is not admitted. The whole problem arises. So, we have merely deferred the policy. Government have not given up the policy. We want the students to take the examination privately especially for girl students, Sir. So, we are only persuading the Vice-Chancellors. Of course, I know it is a little hardship on the present batch of students with us. Girls who could have taken the examination in March may be denied the opportunity. But I think that is something beyond our control at the moment.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం : ఇందులో delay అయితే రేపు పెండ్లిండ్లకు కూడా అలస్యమైపోతుంది.

శ్రీ టి. కె. ఆర్. శర్మ : ఇందులో రెండు వ్యవహారాలున్నాయి. S. S. L. C. వరకే చదువుకొని చదువు చాలించేవారు చాలామంది ఉంటారు. వారికి కూడా S. S. L. C. వరకు చదువుకోవడానికి నీలుకాని పెరిస్థితి వస్తుంది. S. S. L. C. ప్యాసై P. U. C. కాని మరొకటి కాని చదివేటపుడు యూనివర్సిటీతో వ్యవహారం వస్తుంది. S. S. L. C. కి public examination పెట్టుకున్నాము. S. S. L. C. కి సంబంధించి నంతవరకు మనకు బోర్డు ఉంది. నిర్ణయం తీసుకోవచ్చును. యూనివర్సిటీని persuade చేయడమో, ఏమైనా action తీసుకోవలసి వస్తే అధికారం ఉందోలేదో అది తరువాత వస్తుంది. ప్రస్తుతం S. S. L. C. కి ప్రైవేటుగా కట్టకూడనింటే చాలా ఇబ్బందులు వస్తాయి.

Sri P. V. G. Raju : I think, Sir, every body knows the position. There is nothing for me to add to what I have already answered.

శ్రీ పి. సుందరయ్య : S. S. L. C. బోర్డు గవర్నమెంటు కంట్రోలులో ఉన్నది. వెంకటేశ్వర యూనివర్సిటీవారు admit చేసుకుంటారా లేదా అనేది తరువాత విషయం. వారిని persuade చేయవచ్చును. persuade కాకపోతే కావాలంటే చట్టం తేవచ్చును. పరీక్ష కేంద్రాలలో పరీక్షలు కూర్చున్న తరువాత ఆలోచించవచ్చును. అందుచేత వెంకటేశ్వర యూనివర్సిటీ పరియాలో S.S.L.C. బోర్డు వారిని admit చేసుకుని పరీక్షలు జరపడానికి అభ్యంతరం ఏమిటి ?

Sri P. V. G. Raju : I have understood the point of the hon. Leader of the opposition, Sir. Our Advisers—our Director of Public Instruction felt that in the light of adverse comments and opinion of the University, it is better to defer the policy till we get agreement from the University. Hon. Sri Sundarayya says that irrespective of the University, Government may take a unilateral action i. e., allow students to stand for the S. S. L. C. Examination privately. But our advisers have given a different opinion—advisers means the D. P. I. who felt that it would not be correct for us to act in such a manner that public comment would arise. Therefore, we thought we should defer the policy. Now that there is a strong sentiment

expressed in this House, I shall have the matter re-examined again. We must certainly see, Sir, that no further frustration is caused to the girls. Once they have passed the examination, again the question of admission would arise, and therefore, it is a delicate matter. I will have the whole matter re-examined, Sir, with a view to taking into consideration the consolidated view of this House, Sir.

Mr. Speaker : No more questions are allowed. The importance and urgency of the matter is admitted by the Government. I may only request the hon. Minister to take immediate action...

Sri N. Sanjiva Reddy : Mr. Speaker, Sir. I agree with the hon. Leader of the Opposition when he says that the Government is so helpless as that. Taking into view the feelings of the House, we will certainly not shirk to bring an amendment because so many irregularities have been pointed out to me by the hon. members of this House who represent the Senate and by the hon. members of the Upper House also. If things are going so bad as that, I think Government will not shirk, Sir. We take the House into confidence and if necessary to put larger proportion of the elected representatives of the State into the Syndicate and Senate also not a few of them sitting there and doing whatever they like. Therefore, I am strongly of the opinion, Sir, I entirely agree with the Opposition Leader that if necessary an amendment will be brought before this House.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : ఉస్మానియా వారు అంగీకరించారు. ఆంధ్ర యూనివర్సిటీవారు అంగీకరించారు.

Mr. Speaker : In view of the importance and urgency of the matter, I may request the hon. Ministers to take immediate action in the matter and inform the result of the action before the House disperses, before 13th December 1963.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : ఉస్మానియా వారు అంగీకరించారు; ఆంధ్ర యూనివర్సిటీ వారు అంగీకరించారు.

Mr. Speaker: The whole matter will come up before the House disperses, Mr. Gopalakrishnayya; why again pursue the matter? I am requesting him to take immediate action in the matter and inform the decision of the Government before the House disperses, i. e., before 13th December 1963.

WRITTEN ANSWER TO QUESTION

COAL ALLOTTED TO KISAN ENGINEERING CO., CHITTOOR
94—

* 1144 (5090) Q.—*Sri C.D. Naidu (Chittoor):* Will the hon. Minister for Industries be pleased to state :

(a) what is the amount of coal allotted to Kisan Engineering Co., Chittoor.

(b) whether the said coal is utilised by the company properly ;

(c) whether any complaint was received with regard to this coal deal ;

(d) is it a fact that the said coal is sold in Madras State to a third party ;

(e) if so, what action has been taken ; and

(f) if not, will the Government make an enquiry and investigation into this affair ?

A:— (a) One Wagon of hard coke was supplied to M/s. Kisan Engineering Co.; Chittoor from June 1962 Hard Coke Block rake.

(b) Misuse of this coke was reported and is under investigation.

(c) A report of misuse from the Director of Industries and Commerce, Madras, was received by the Director of Industries and Commerce, Andhra Pradesh, Hyderabad.

(d) The Assistant Director of Industries and Commerce, Chittoor reported firstly that the M/s. Kisan Engineering Works, Chittoor sold away coke to the extent of 21 tons to the M/s. Service Industrial Works Vellore. But the firm had explained that they had never sold any coke. On the other hand they were purchasing sometimes from Bangalore and other places. The Assistant Director of Industries and Commerce was asked to investigate further into the matter. His latest report reveal that the consignment of coke of the one wagon was taken to stock by the Company as on 27-7-1962 and materials were shown as issued for utilisation in their work shops from 27-7-1962 to 19-11-1962 although they are not having any pit furnace cupola by that time. The irregularity of the firm is being investigated.

(e) Immediately after receiving the above report of Misuse of coke, the allotment of one wagon of hard coke already made from October, 1962 Block rake had been cancelled and no supplies have ever since been made. Allotment of pig Iron to this firm has also been stopped.

(f) This does not arise in view of answer to (e) above.

CALLING ATTENTION TO A MATTER OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE.

re : Election of Chairman to Salur Municipality.

శ్రీ. చెన్నేటి విశ్వనాథం : అధ్యక్షా, ఇది తిరిగి సాలూరు మునిసిపాలిటీ వ్యవహారమే, మొన్న మంత్రిగారు జవాబుచెబుతూ మేము Chairman ఎవరు అవుతారు అనేది మేము ఇంకా decide చేయలేదు, examine చేస్తున్నాము అని చెప్పారు. ముఖ్యమంత్రిగారుకూడ చెప్పారు, ఇది ఇట్లావుంటూండగా మాకు ఒక తెలిగ్రామ్ వచ్చింది. బహుశః ఆ తెలిగ్రామ్ మంత్రిగారికికూడా వచ్చిఉంటుంది. నాకు ఒక కాపీ వచ్చింది. గోపాలకృష్ణయ్యగారికి ఒక కాపీ వచ్చింది. ఎవరి అధార్టీషైన్ వెళ్ళాయో తెలియదు కాని 18వ తారీఖున instructions ఇక్కడనుంచి ఒకరిద్వారా ఆ తెలిగ్రాములో ఆ పేరు ఉన్నది. అక్కడ అందినట్లు 18 వ తారీఖునుంచి

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : ఉస్మానియా వారు అంగీకరించారు; ఆంధ్ర యూనివర్సిటీ వారు అంగీకరించారు.

Mr. Speaker: The whole matter will come up before the House disperses, Mr. Gopalakrishnayya; why again pursue the matter? I am requesting him to take immediate action in the matter and inform the decision of the Government before the House disperses, i. e., before 13th December 1963.

WRITTEN ANSWER TO QUESTION

COAL ALLOTTED TO KISAN ENGINEERING CO., CHITTOOR
94—

* 1144 (5090) Q.—*Sri C.D. Naidu (Chittoor):* Will the hon. Minister for Industries be pleased to state :

(a) what is the amount of coal allotted to Kisan Engineering Co., Chittoor.

(b) whether the said coal is utilised by the company properly ;

(c) whether any complaint was received with regard to this coal deal ;

(d) is it a fact that the said coal is sold in Madras State to a third party ;

(e) if so, what action has been taken ; and

(f) if not, will the Government make an enquiry and investigation into this affair ?

A:— (a) One Wagon of hard coke was supplied to M/s. Kisan Engineering Co.; Chittoor from June 1962 Hard Coke Block rake.

(b) Misuse of this coke was reported and is under investigation.

(c) A report of misuse from the Director of Industries and Commerce, Madras, was received by the Director of Industries and Commerce, Andhra Pradesh, Hyderabad,

(d) The Assistant Director of Industries and Commerce, Chittoor reported firstly that the M/s. Kisan Engineering Works, Chittoor sold away coke to the extent of 21 tons to the M/s. Service Industrial Works Vellore. But the firm had explained that they had never sold any coke. On the other hand they were purchasing sometimes from Bangalore and other places. The Assistant Director of Industries and Commerce was asked to investigate further into the matter. His latest report reveal that the consignment of coke of the one wagon was taken to stock by the Company as on 27-7-1962 and materials were shown as issued for utilisation in their work shops from 27-7-1962 to 19-11-1962 although they are not having any pit furnace cupola by that time. The irregularity of the firm is being investigated.

(e) Immediately after receiving the above report of Misuse of coke, the allotment of one wagon of hard coke already made from October, 1962 Block rake had been cancelled and no supplies have ever since been made. Allotment of pig Iron to this firm has also been stopped.

(f) This does not arise in view of answer to (e) above.

CALLING ATTENTION TO A MATTER OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE.

re : Election of Chairman to Salur Municipality.

శ్రీ. తెన్నేటి విశ్వనాథం : అధ్యక్షా, ఇది తిరిగి సాలూరు మునిసిపాలిటీ వ్యవహారమే, మొన్న మంత్రిగారు జవాబుచెబుతూ మేము Chairman ఎవరు అవుతారు అనేది మేము ఇంకా decide చేయలేదు, examine చేస్తున్నాము అని చెప్పారు. ముఖ్యమంత్రిగారుకూడ చెప్పారు, ఇది ఇట్లావుంటూండగా మాకు ఒక టెలిగ్రామ్ వచ్చింది. బహుశః ఆ టెలిగ్రామ్ మంత్రిగారికికూడా వచ్చిఉంటుంది. నాకు ఒక కాపీ వచ్చింది. గోపాలకృష్ణయ్యగారికి ఒక కాపీవచ్చింది. ఎవరి ఆధార్టీపై న వెళ్ళాయో తెలియదు కాని 16వ తారీఖున instructions ఇక్కడనుంచి ఒకరిద్వారా ఆ టెలిగ్రాములో ఆ పేరు ఉన్నది. అక్కడ అందినట్లు 16 వ తారీఖునుంచి—

శ్రీ. యన్. సంజీవరెడ్డి: తెలిగ్రాములోని పేర్లు చెప్పండి. వెంకట్రామయ్య గారా, సంజీవరెడ్డిగారా, రహస్యమెందుకు?

శ్రీ. తెన్నేటి విశ్వనాథం : ఒకరి ద్వారా-సంజీవరెడ్డిగారి వ్యవహారం కాదు ఇది.

శ్రీ. యన్. సంజీవరెడ్డి : ఎవరు ఇచ్చారో చెబితే మంచిదని నా ఉద్దేశం. ముసుగులో పెట్టడం మంచిదికాదు. సెక్రటరీ ఇచ్చాడా? Because it is a telegram after all Sir, there is no secrecy about it. After all it is given to Sri Gopalakrishnayya, it is given to Sri Viswanatham and perhaps to others also, I do not know.

శ్రీ. తెన్నేటి విశ్వనాథం : నా Statement సరిగావినలేదు. ఒకరిద్వారా కబురు వెళ్ళిందని : ఒకరిద్వారా పేరు చెప్పమంటే ఆయన ex-M.L.A. ఎరుకు నాయుడు అని ఉంది. ఆయనద్వారా ఆర్డరు వెళ్ళినట్లు ఒకమనిషి ద్వారా ఆర్డరు ఎట్లాగు వెళ్ళదు. Instructions వెళ్ళాయి; ఏమి వెళ్ళాయో, ఏట్లా వెళ్ళాయో తెలియదు. అ strength పైన 26 వ తారీఖున decide చేయలేదని చెబితే అంతకుముందు 10 రోజులక్రితమే 16 వ తారీఖు instructions strength పైన Chairman పదవి assure చేసి act చేస్తున్నట్లు ఈ రోజుకు ఒక మీటింగు వేసినట్లు ఉన్నది. మినిష్టరుగారు ఇంకా decide చేయక పూర్వమే ఎవరోఒకరు Chairman assumption చేయడం జాగాలేదు కాబట్టి ఆ వ్యవహారం set right చేస్తారని ఉన్న confusion కు మరికొంత క్రొత్త confusion కూడా కలిగింది కాబట్టి clear చేస్తారా అని మంత్రిగారి attention ను draw చేస్తున్నాను.

Sri N. Sanjeeva Reddy: Before the hon. Minister concerned replies, Sir. I take serious objection ఎవరో ex-M.L.A. ద్వారా గవర్నమెంటు information orders పంపే stage కి ఇంకా రాలేదు. I am really sorry that it is not true and I do not want to say any thing else. It is not true I would say నిజము కాదేమో! వారు తగాదా పడుతున్నారు ఆ చైర్మనా ఈ చైర్మనా అని. ఒకరి చేతులలో notebook ఒకనాడు తిరుగుతుంది. ఇంకొకరి చేతులలో ఇంకొక నాడు తిరుగుతుంది. ఆ రోజునే చీఫ్ సెక్రటరీ గారిని పిలిచినాము. ఈ Printing Press లో ఎలా mistake జరిగింది. ఇప్పుడు ఎవరు చైర్మన్ అని ఇవన్నీ consideration లో వున్నాయి. Specific గా orders ఇంకా Pass చేయలేదు,

2 హాజరు మైము కావాలని చీఫ్ సెక్రటరీగారు అడిగాడు, Further enquiry is going on. గవర్నమెంటు అర్డరు పంపితే బాధ్యతగా వుండగలము కాని ఏదో ఊహాగానము చేసి ex-M.L.A. ద్వారా వార్త పోయిందని చెప్పితే దానికి సమాధానము చెప్పడము చాలా కష్టము. Information కావాలంటే facts కావాలంటే the Minister will be ready to reply. The insinuations which are not true. I do not think, it will be proper for me to answer.

శ్రీ. తెన్నేటి విశ్వనాథం : అధ్యక్షా, సంజీవరెడ్డిగారు నేను చెప్పినది విన లేదు. ఆ టెలిగ్రామ్ లో అలావుంది. కాని అలాంటి అర్డర్స్ వెళ్ళివుండవని అన్నాను.

శ్రీ. యన్. సంజీవరెడ్డి : అంతవరకు చెప్పివుంటే బాగుంటుంది. Ex-M, L.A ద్వారా వార్త పోయిందంటే....

శ్రీ. తెన్నేటి విశ్వనాథం : టెలిగ్రామ్ లో వున్న భాష అది. టెలిగ్రామ్ కాపీ నాడగ్గరలేదు. అలాంటి అర్డర్స్ పంపివుండరనే అన్నాను. 16 వ తారీఖున ఆఫీసు assume చేసి 30 తారీఖున మీటింగు పెట్టారు. పాత confusion కొత్త confusion కలిసినది. అది ఏమైనా clear చేస్తారా అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ ఎ. వెంకటరామయ్య : అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పిన దానితో పూర్తిగా ఏకీకరిస్తున్నాను. 26-11-1963 తేదీన గౌరవనీయులైన సభ్యులు వేసిన అత్యవసర ప్రశ్నకు సమాధానమిచ్చుచూ సాలూరు పురపాలక సంఘమునకు యిద్దరు వ్యక్తులు అధ్యక్షులుగా ఎన్నికయైనట్లు వివిధమైన రెండు ప్రకటనలు ఆంధ్రప్రదేశ్ గెజెటు ప్రింటింగుపైను చేసిన పొరపాటుచే ప్రచురింపబడినది అని చెప్పబడినది. ఈ ఎన్నికల విషయంలో చట్ట రీత్యా ఎవరు అధ్యక్షులుగా ఎన్నికయైనట్లు పాటింపవలయునను సందేహమును తీర్చవలయునని సాలూరు మునిసిపలు కమీషనరు ప్రభుత్వమునకు వ్రాసియుండెను. ఈ సమస్య లా డిపార్టుమెంటుతో కలిసి పరిశీలించబడుచున్నది. దీనిని గురించి ప్రభుత్వముగాని, మునిసిపలు పరిపాలనా డైరెక్టరు గాని ఏ విధమైన వుత్తరువులు పంపలేదు. 16-11-63 తేదీన యీ విషయమును గురించి సాలూరు కమీషనరు మునిసిపలు పరిపాలనా డిప్యూటీ డైరెక్టరుతో ట్రంకు ఫోనులో అడుగుగా యిది ప్రభుత్వము యొక్క పరిశీలనలో యున్నదనియు, కమీషనరు తన బాధ్యత గ్రహించి నడచుకొనవలెననియు ఆయన చెప్పినట్లు తెలియుచున్నది.

మీటింగు జరుగుచున్నదను విషయమును గురించి ప్రభుత్వమునకు అధికారుల వద్దనుండి రిపోర్టు అందలేదు.

BUSINESS OF THE HOUSE

شری سلطان صالح الدین اویسی (پتھر گتی) ایک پریلیچ موشن ہے۔ آپ کی اجازت سے پیش کر رہا ہوں۔

Mr. Speaker: You may say in English because I do not follow Urdu.

شری سلطان صالح الدین اویسی — انگریزی میں —
 موشن لکھ کر دیا ہوں۔ کل میں گھڑی خریدنے گیا تھا —
 جلیل واچ کمپنی میں — اٹنے میں وہاں ہاشم صاحب
 آئے — یم۔ یم۔ ہاشم کا ڈگر مس ممبروں نے مجھے
 کالی گلو ج دی۔

Mr. Speaker: I will get it examined. It is not necessary for you now to speak. You may speak afterwards. If considered necessary I will give you an opportunity. Let me see what it is. I will go through it and afterwards if I think necessary I will certainly give you an opportunity.

The House will resume discussion on Cooperative Societies Bill.

Sri R. B. Deshpande: Mr. Speaker, Sir. I would like to know whether general discussion will be completed now.

Mr. Speaker: The whole thing will be finished today. On Monday, we will take up clause-by-clause reading.

Sri R. B. Deshpande: So, today there is scope for general discussion also.

Mr. Speaker: Yes. Clause-by-clause discussion will be taken up only on Monday.

GOVERNMENT BILL

*The Andhra Pradesh Cooperative Societies Bill, 1963
(as reported by the Regional Committee)*

శ్రీ కె. గోవిందరావు : అధ్యక్షా, ఈ కో ఆపరేటివ్ ఉద్యమము ప్రజల కోసము నడుపబడాలి అనే ఉన్నతమైన లక్ష్యము వున్నప్పటికీ ఈ ఉద్యమములో అనేకమైన బలహీనతలు కనుపించిన విషయము వేరే చెప్పవలసిన అవసరము లేదనుకొంటాను. ఏ ప్రజలయితే ఈ కో ఆపరేటివ్ ఉద్యమములో ప్రముఖపాత్ర నిర్వహించాలో వారి పాత్ర నానాటికి తగ్గిపోతోంది. వారి చొరవ రోజురోజుకు తగ్గిపోతోంది అని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ సంస్థలలో స్వార్థపర రాజకీయవర్గాల ప్రాబల్యము ఎక్కువయిపోతోంది. ఈ సంస్థలలో అనేక రకాలయిన అవినీతి పెరిగిపోతోంది. రోజురోజుకు తగ్గిపోతున్న ప్రజల చొరవను ఏవిధముగా పెంపొందించాలి, ఈ లోపాలను ఏవిధముగా సరిదిద్దుకోవాలి అనేది ఈ బిల్లును ప్రభుత్వము తీసుకొనివచ్చినపుడు అలోచిస్తుందని ప్రజలంతా ఆశించారు. ఈ బిల్లులో ఏవో చిన్న మార్పులు తీసుకొని రాలేదని అనడములేదు. కాని ఈ కో ఆపరేటివ్ ఉద్యమములో లోపాలను సరిదిద్దడానికి కావలసిన ప్రావిజన్సును ఈ బిల్లులో తీసుకొని రాలేదేమో అని నా ఉద్దేశ్యము. కో ఆపరేటివ్ షుగర్ ఫ్యాక్టరీల విషయము మాత్రము మనవిచేస్తాను. మన ఆంధ్రదేశములో Cooperative fold లోకి వచ్చిన ప్రధాన పరిశ్రమలుగా వుండే షుగర్ ఫ్యాక్టరీలే అని మనవి చేస్తున్నాను. విశాఖపట్టణములోనే 4 కో ఆపరేటివ్ షుగర్ ఫ్యాక్టరీలు వున్నవి. ఇతరజిల్లాలలో కూడ అలాగే వున్నవి. రోజురోజుకు పెరిగే అవకాశము కనిపిస్తున్నది. కొత్త లై సెన్సులు ఇవ్వబోతున్నారు. Assets and liabilities చూసుకొన్నపుడు ఒక్కొక్క షుగర్ ఫ్యాక్టరీకి కొన్ని కోట్లమీద వున్న పరిస్థితులు కనిపిస్తాయి.

(Mr. Deputy Speaker in the Chair)

వున్నవి. ప్రతి ఒక్క షుగర్ ఫ్యాక్టరీలోను కొన్ని వేలమందిరైతులు మెంబర్లుగా వుంటున్నారు. జాగ్రత్తగా నడుపుకొంటే మిగతా స్టూటీస్, raw material, establishment charges అన్నీ తీసివేస్తే ఒక్కొక్క పంచదార బస్తాకు కనీసము రు. 6 నుంచి రు. 10/- లకు తక్కువకాకుండా నికరమైన లాభాన్ని సంపాదించడానికి అవకాశము వుంటుంది. ఆ విధముగా చూసుకొన్నపుడు మన రైతు లందరికీ విపరీతమైన లాభాలు పంచిపెట్టడానికి అవకాశము వుంది అనేది శుష్టము. కాని ఈ విధంగా వుండవలసిన కోఆపరేటివ్ షుగర్ ఫ్యాక్టరీలు దురదృష్టవశాత్తు ఏవిధంగా వున్నాయో చూడాలి. అన్నీ ఒకేవిధంగా వున్నాయని, అన్నీ జాగ్రత్తగా నడుపబడటంలేదని నేను అనటంలేదు. కాని మొత్తం మీద

*The Andhra Pradesh Cooperative
Societies Bill, 1963 (as reported by
the Regional Committee)*

చూస్తుంటే అవి కోపరేటివ్ సంస్థలా లేక కోపరేటివ్ ఎన్టైటులా అనే అనుమానం నాకే కాక ఇక్కడ వున్నవారందరకూ కలుగుతున్నది. అసలు షేర్ హోల్డర్ అనే వానికి ఒకసారి షేర్ కట్టిన తరువాత కోపరేటివ్ సొసైటీలు నడవటంలో కాని, విధానాలు నిర్ణయించటంలో కాని ఒక పాత్ర వున్నదా, వానిని కన్సల్ట్ చేస్తున్నారా అని అడుగుతున్నాను. సంవత్సరానికి ఒకసారి జనరల్ బాడీ మీటింగ్ పెడుతున్నారు. తమకు అవసరమైనప్పుడు, బైలాస్ పెట్టవలసినవచ్చినప్పుడు జనరల్ బాడీని పిలవటం తప్ప ప్రధానమైన పాలసీలను నిర్ణయించటానికి పిలవటంలేదు. ఈ విధంగా కోపరేటివ్ షుగర్ ఫ్యాక్టరీలు వున్నాయని చెప్పటానికి విచారిస్తున్నాను. ఇక డైరెక్టరుగా ఎన్నిక కావటానికి ప్రతి షేర్ హోల్డర్ కు అవకాశం లేదు. పది షేర్స్ కట్టగలిగిన ఆస్తిపరునికే డైరెక్టరుగా ఎన్నికయే అవకాశం వుంది. ఆ తేడా ఎందుకు చూపవలసినవచ్చిందని అడుగుతున్నాను. ఖీద రైతుకు డైరెక్టరుగా నిలబడే హక్కు లేదని ప్రభుత్వం ఎందుకు భావించాలి? సామాన్యమైన రైతు ఎంతో జాగ్రత్తగా చెడుకును పండించుకొంటూ ఫ్యాక్టరీని సక్రమమైన పద్ధతిలో నడపాలనుకొన్నా అతనికి చోటు లేకుండా కేవలం డబ్బు వుండి పది షేర్లు కట్టగలిగిన వారికే డైరెక్టరుగా ఎన్నికయి సర్వహక్కులు ధారాదత్తం చేసే అవసరం ఎందుకు కల్గిందని అడుగుతున్నాను. ఇది ప్రధానమయిన లోపం. ప్రతి షేరు హోల్డర్ కు డైరెక్టరుగా నిలబడే హక్కువుండాలని కోరుతున్నాను. దానికి బైలాస్ లో చూద్దామని కాకుండా ఈ బిల్లులోనే సవరణ తీసుకువచ్చి ఒక్క షేర్ వున్నా డైరెక్టరుగా పోటీ చేసే హక్కు ఆ షేర్ హోల్డర్ కు కల్గించటానికి ప్రభుత్వం అంగీకరించాలని కోరుతున్నాను.

ఇక సీక్రెట్ బాలట్ విషయం వుంది. సెలెక్ట్ కమిటీలో సీక్రెట్ బాలెట్ వుండాలనే సవరణ పెట్టినప్పుడు అది త్రోసివేయబడిందని డిసెంట్ నోట్ చదివితే తెలిసింది. మిగతా అన్ని సొసైటీలకు సీక్రెట్ బాలెట్ ఎంత అవసరమో షుగర్ ఫ్యాక్టరీలకు అంతకంటే ఎక్కువ అవసరమని నేను అనుకొంటున్నాను. నాకు తెలిసినంతవరకు మెంబర్స్ కాని వారిని, ఫ్యాక్టరీకి సంబంధం లేనివారిని కొన్ని వందలమందిని తీసుకువచ్చి ఎదురుగా కూర్చోపెట్టి వారికి రాంగ్ పాసెస్ ఇచ్చి బోగస్ పాసెస్ ఇచ్చి వారు చెప్పిన వారికి చేతులు ఎత్తేటట్లుగా ఏర్పాట్లు చేసుకొంటున్నారు. అటువంటి పరిస్థితులలో సీక్రెట్ బాలెట్ పెట్టకపోతే కోపరేటివ్ ఉద్యమం యొక్క లక్ష్యమే దెబ్బతింటుంది; అది సక్రమంగా నడవటానికి అవకాశం వుండదని నేను ఫీల్ అవుతున్నాను.

The Andhra Pradesh Cooperative Societies Bill, 1963 (as reported by the Regional Committee)

ఇక, ఎక్కొంట్స్ విషయం చూస్తే చాలా అన్యాయంగా అక్రమంగా తప్పులతో కూడి వుంటున్నాయి. నాకు కొన్ని సంఘటనలు తెలుసు. ఒకచోట ఒక డైరెక్టరుగారు నాలుగు సంవత్సరాల క్రితం నేను షేర్స్ కట్టించేటప్పుడు 2,500 రూపాయలు నాకు ఖర్చు అయినది కాబట్టి ఆ బిల్లును నాలుగు సంవత్సరాల తరువాత పాస్ జేయించుకొన్నాడు. అదేవిధంగా మరో సందర్భంలో బాధ్యత గలిగిన ఒక డైరెక్టరు, ఒక పెద్దమనిషి షేర్ కాపిటల్ లో 1,300 రూపాయలు తన దగ్గర పెట్టుకొని వడ్డీలకు ఇస్తూ నాలుగు సంవత్సరాల తరువాత ఆఫీసర్లు చెక్ చేస్తారనే భయంతో జమచేసిన సంగతి మా దృష్టికి వచ్చింది. మొలాసిస్ ను బానెస్ తమ స్వంత వ్యాపారంగా ఉపయోగించుకొంటున్నారు. ఒకచోట ఒక షుగర్ ఫ్యాక్టరీలో వున్న మొలాసిస్ ఇంకిపోయిందని చెప్పాడు ఒక ప్రబుద్ధుడు. మొలాసిస్ అంతా ఇంకిపోయిందంటే అది వూహించలేని విషయం. మిషనరీ పర్చేజింగ్ విషయంలో కమిషన్ తీసుకొంటున్నారని తెలుస్తున్నది.

ఇక, ఆడిట్ విషయంలో కోపరేటివ్ రిజిస్ట్రార్లు ఆధీనం క్రింద ఒక చీఫ్ ఆడిటర్ ను వేసి ఆయన క్రింద ఒక డిపార్టుమెంటు వుంటుందని బిల్లులో వుంది. నేను వినయపూర్వకంగా మనవిచేసేది దానివల్ల ఏమాత్రం ప్రయోజనం లేదని, ఫ్యాక్టరీలోని బాస్ ఆయనకున్న అధికారంతో, బలుకుబడితో అక్కడ వున్నప్పుడు ఆ జెయింట్ ఎదుట ఈ చిన్న ఆడిటర్ వెళ్లి నిలబడే స్థానమే వుండదు. అందువల్ల ఈ రోజు మొత్తం గవర్నమెంటు ఆడిట్ పవిధంగా జరుగుతున్నదో అదేవిధంగా చేయాలి. క్యాజి గవర్నమెంటు అయినా, సంస్థలలో అయినా కోపరేటివ్ వింగ్ క్రింద కొంతమంది ఆడిటర్స్ ను వేసి వారిపై అజమాయిషి మొత్తం ఎక్కొంటుంట్ జనరల్ క్రింద పెట్టినప్పుడే బాగుంటుంది. పబ్లిక్ ఎక్కొంట్స్ కమిటీకి కోపరేటివ్ షుగర్ ఫ్యాక్టరీస్ యొక్క ఎక్కొంట్స్ చూసే అవకాశం లేదు. లక్షలకొలది కోట్లకొలది డబ్బు దుర్వినియోగం కాకుండా చూడటానికి అవిధంగా చేయటానికి ప్రభుత్వం పూనుకొని దానికి అవసరమయిన ఎమెండ్ మెంట్ తీసుకువచ్చి అంగీకరిస్తారని నమ్ముతూ సెలవు తీసికొంటున్నాను.

శ్రీ కె. వెంకటరత్నం (వుయ్యూరు) : అధ్యక్షా, కోపరేటివ్ మంత్రిగారు ఇప్పుడు ప్రవేశపెట్టిన ఈ బిల్లును నేను పూర్తిగా బలబరుస్తున్నాను. ఇదివరకు అసందిగ్ధంగా వున్న విషయాలన్నిటినీ సవరించి సమగ్రమైన బిల్లు, ప్రజలందరకూ ఉపయోగపడే బిల్లు మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టారు. అన్నీ సమగ్రంగా వున్నాయని నేనూ అనను. అయినా మొత్తం మీద ప్రజలకు సంబంధించిన వ్యవహారాలలో, ప్రజలలో ఎక్కువ వ్యాప్తి పొందటానికి, సభ్యత్వం ప్రతివారికి కలుగజేయటానికి,

అనేక అవకతవకలు చేస్తున్న సొసైటీలపై అజ్ఞాయిషీ వుండటానికి అవసరమయిన క్లాజులు దీనిలో వున్నాయి. దీనిలో కొన్ని లోట్ల గురించి కొంతమంది మిత్రులు చెప్పారు. సహకార రంగంలో పాత చట్టాన్ని అనుసరించి కొందరు కొన్ని చేసివుండవచ్చు. అటువంటివారి మీద యాక్షన్ తీసుకోటానికి ఈ చట్టంలో కొన్ని క్లాజులు ఏర్పాటు చేశారు. దీనిలో అధికారులకు హెచ్చు ప్రాధాన్యత ఇచ్చారన్న దానిలో యదార్థం వున్నప్పటికీ సహకార రంగంలో జరిగే అవినీతిని కంట్రోల్ చేయాలంటే వారికి కొన్ని అధికారాలు వుండవలసినదే. దానిని ఉపయోగించే విధానములో ఎక్కడ అవినీతి వున్నదో అక్కడ వారిని పెట్టుకోవాలి. కాని అట్లా కాక వారు విచలవిడిగా; స్వేచ్ఛగా విహరిస్తున్నారు. అందుకొరకే ఈ చట్టములో Registrar కు అదనంగా అధికారాలు యిచ్చే clause అను పెట్టారు. వాటిని వీరు; ప్రభుత్వమూ సర్వీనియోగం చేయవలసిన అవసరం వున్నదని మనవి చేస్తున్నాను. ఒక్కొక్క గ్రామంలో ఒక్కొక్క సొసైటీ మాత్రమే వుండాలి. రెండు సొసైటీలు వుంటే రేపు మూడు కావాలంటారు. ఆ విధంగా చెత్తచెత్తగా సొసైటీలను పెడితే ప్రయోజనం లేదు. సహకార రంగంలో అనేక రకాలైన సొసైటీలు వున్నాయి. ఒక్కొక్క వెరైటీకి ఒక్కొక్క సొసైటీని పెట్టవచ్చు, అంతేగాని ఒక్కొక్క వెరైటీకి రెండేసి సొసైటీలను పెట్టినందువల్ల లేనిపోని దెబ్బలాటలకు దారితీస్తవి. కృష్ణాజిల్లాలో ఒకే గ్రామంలో రెండు లేబరు కంట్రాక్ట్ సొసైటీలను పెట్టినందువల్ల గందరగోళం జరిగింది. అందు వల్ల సొసైటీల మీద కొంత అజమాయిషీ లేకపోతే దుర్వినియోగం అవుతుంది. కొన్నికొన్ని సొసైటీల విషయంలో వేల, లక్షల డబ్బు కాజేసి అమాయకమైన సభ్యులపేర వ్రాసిన ఘటనలు వున్నాయి, నిజానికి సహకార క్రెడిట్ సొసైటీలు గ్రామంలోని రైతులకు ఎంతో ఉపయోగపడతవి. కాని అక్కడ సర్వీసు చేసే మనుషులు వుండాలి. అలాంటివారు ఉన్నచో నాట్ల సమయంలో కోతల సమయంలో శిస్తులు చెల్లించే సమయంలో ఈ క్రెడిట్ సొసైటీలు సెంట్రల్ బ్యాంకు నుంచి డబ్బు తీసుకొనివచ్చి రైతులకు అప్పులు యిచ్చి ఆ తరువాత వాటిని వసూలు చేసుకొనుటకు అవకాశం వున్నది. అందుచేత డిపార్ట్ మెంటువారు డబ్బు దుర్వినియోగం చేయనియకుండా జాగరూకతతో వుండాలి. డబ్బు కాజేస్తున్నప్పుడు అధికారులు ఏమాత్రం మీనమేషాలు లేక వేస్తున్నా అమాయక ప్రజల పేర్లమీద అప్పులు వ్రాయబడడం వారు అనవసరంగా శ్రమపడడం జరుగుతుంది. ప్రస్తుతం ఈ డిపార్టుమెంటులోని అధికారులు సత్వరచర్యలు తీసుకొనడం జరుగనందున ఈ కోసరేటివ్ డిపార్టుమెంటుకు చెడ్డపేరు వచ్చింది. కంట్రోలు వస్తువుల పంపకం విషయంలో ఎన్నో అవకతవకలు జరుగుతున్నవి. అందుచేత ఈ సొసైటీలను సక్ర

The Andhra Pradesh Cooperative Societies Bill, 1963 (as reported by the Regional Committee)

మంగా నడిపించి యిప్పుడున్న చెడ్డపేరును పోగొట్టుటకు ప్రయత్నం చేయాలి. దావాల విషయంలో ఈ బిల్లులో చక్కని క్లాజులను ఏర్పాటుచేశారు. కాన వెంటనే చర్యతీసుకోవడానికి అవకాశం వున్నది. యిక సభ్యత్వం విషయంలో కూడా తప్పనిసరిగా చేర్చుకొనుటకు అవకాశం వున్నది. ఒక ప్రెసిడెంటు చేర్చుకొను అంటే సభ్యత్వం కొరకు అప్లి కేషను పెట్టుకున్న రెండు మాసాలలోపల సభ్యత్వం వస్తుంది. కో-ఆపరేటివ్ కాన్ఫరెన్సులో జవహర్లాల్ నెహ్రూగారు మాట్లాడుతూ అధికారుల పెత్తనం సహించకూడదని మొన్న ఢిల్లీలో చెప్పారు. నిజమే. కాని అవకతవకలు చేసి ప్రజలకు ద్రోహం చేస్తూ డబ్బు కాజేసే పెత్తందార్లపై తగిన చర్య తీసుకొనుటకు అధికార్లు వుండవలసిందే. వారు తమ అధికారాలను చలాయించవలసిందే. యిప్పుడు కో-ఆపరేటివ్ డిపార్ట్ మెంటు మీద చాలా చెడ్డపేరు వున్నదని బహిరంగంగా చెప్పటకు నేను విచారిస్తున్నాను. కాబట్టి యిలాంటి అవకతవకలు జరుగకుండా కట్టుదిట్టంగా ఈ సంస్థను నిర్వహించాలని మనవి చేస్తూ ఈ బిల్లును నేను బలపరుస్తున్నాను.

Sri Ramachandrra Rao Deshpande: Mr. Speaker, Sir, the first and foremost thing that I would like to place before this august House regarding the Bill is that it is the most unconstitutional piece of legislation that has been brought here regarding which I will speak in detail. Apart from the constitutionality of the particular legislation there are also certain provisions which do not sound reasonable and practical. Sir, in this connection I would like to give my impression about the bill by saying that it is the most retrograde type of measure that is being brought for the reason that it is something like concentrating all the powers and functions in the all-powerful Registrar; not only that; all the functions of the executive, the legislature, the judiciary and also the hangman are all concentrated together in the Registrar and that cannot be a perfect and valid piece of legislation and I am afraid the very name of the legislation will have to be changed; instead of calling it a Cooperative Societies Bill, it would be better if we rename it as the Registrar's Estates Bill. Here I would just quote with the advantage certain quotations of V.I.Ps, in connection with cooperation. Sri S.K. Dey,

the Union Minister, while inaugurating the 19th Andhra Pradesh Cooperative Conference at Eluru on 13th March, 1960 said : "Andhra Pradesh has shown the way to the rest of the country in the implementation of the democratic decentralisation of power in the sphere of panchayats, samithies and parishads. In the sphere of cooperation also, Andhra Pradesh should set an example to the rest of country by inducing the State Government to divert the powers in favour of the non-official organisations as in the Panchayat Raj." Therefore in view of the expectation and hope that the Union Minister has expressed let us not set a bad example to the country. I am also pointing out certain things which are unconstitutional. This is a piece of legislation which rather tries to take away the Fundamental Rights that have been guaranteed under Article 19 (1) and (4) of the Constitution of India ; it also indirectly takes away all the fundamental rights of association and freedom of unions. That being the question, the fundamental thing is as to what exactly is the unconstitutionality of the particular Bill. There should be every possible freedom to every citizen to have associations and unions, without any possible restrictions upon the unions of the society whatsoever and herein we have got a Bill wherein in every possible section at each and every stage we have got restrictions imposed upon the particular society and its functioning to the greatest extent. I will quote Chief Justice Patanjali Sastry as to what are reasonable restrictions that can be imposed by the State in matters of legislation and also regarding curbing of fundamental rights. This is exactly what has not been done in this case. Here I will quote 1952 Supreme Court p. 196, i. e.; the case of *The State of Madras vs. V.G. Rao*—wherein a full Bench including the Chief Justice Patanjali Sastry has given a decision. This is what the Chief Justice says :

"The right to form associations or unions has such wide and varied scope for its exercise and its curtail-

ment is fraught with such political reactions in the religious, political and economic fields, that the vesting of authority in the Executive Government to impose restrictions on such right without allowing the grounds of such impositions, is a strong element which must be taken into account in judging the reasonableness of the restrictions imposed on the exercise of the fundamental right under Art. 19 (1) (c)."

Then they further laid down a particular policy as to what type of reasonable restrictions should be there and they said further :

"The formula of subjective satisfaction of the Government or its officers with an Advisory Board thrown in to review the materials on which the Government seeks to override a basic freedom guaranteed to the citizen, may be viewed as reasonable only in very exceptional circumstances and within the narrowest limits and cannot receive judicial approval, as a general pattern of reasonable restrictions on Fundamental Rights."

And then again. sir, in the very words of the Supreme Court, I will quote what is the test of reasonableness and after quoting a few things I will give a list of the clauses wherein every type of restriction is sought to be imposed. The test of reasonableness as is enunciated by the Judiciary has been very clearly stated. In 1950 S.C. p. 27- Gopalan versus State of Madras, Justice Das says : "Whether any law has in fact transgressed these limitations is to be ascertained by the court, who is to be the judge of the reasonableness of the particular restrictions." It is not for the Government or the Executive to say what type of restrictions should be there and what curtailment of Fundamental Rights should be there. Here also regarding curtailment of the independent functioning of particular

associations or societies, their Lordships said in the case of *Dr. Khare vs. State of Delhi*, that the interference or the intermeddling of the Executive of the Government authorities or its officers can be justified only when particular instances and particular exceptional circumstances are given. The conditions are :

Besides both involve an element of emergency requiring prompt steps to be taken to prevent apprehended danger to the public tranquility and authority has to be vested in the Government and its officers to take appropriate action on their own responsibility. These features are however absent in the grounds on which the Government is authorised under Sec. 15 (2) (b) to declare the association unlawful.

Of course, this was in a different context wherein it was an amendment to a different Act and it was declared *ultra vires* and *null and void*. But the principles are very much the same wherein we do not find any reason for this Cooperative Bill and therefore I do not think we have circumstances which can be justified to curtail restrictions or impose restrictions on fundamental rights guaranteeing free functioning of the units and societies. And then sir, I will quote, in the case of *Dr. Khare's case*, the words of the Supreme Judiciary...one more principle laid down therein specifically for the guidance of the Legislature Department of the States :

“What may be regarded as reasonable restrictions imposed will not be necessarily considered as reasonable under such a statute ..the impugned Act, as the latter is a permanent measure and any declaration made thereunder

*The Andhra Pradesh Cooperative
Societies Bill, 1963 (as reported by
the Regional Committee)*

would continue in operation for an indefinite period until the Government of India should think it fit to cancel. What is envisaged is for a temporary measure or a temporary enactment and certain restrictions have been justified. But here we have a piece of legislation which is going to be permanent and which will continue indefinitely and naturally unless the Government comes forward saying that it may be cancelled or that it is not worth continuing. Then only they can do and until then it is the mercy of the Government of India. Therefore, it is not a temporary measure. It is a permanent measure and likely to be continued for an indefinite period. Therefore these reasonable restrictions being put upon these fundamental rights of functioning of the units separately and independently cannot be continued. In this context, I will also bring to the notice of the Speaker and through you Sir, to this House what has been said by Sri J.B. Patel, the Hon' Gen. Secretary of the All India Cooperative Union. I am not quoting any words of mine. But these are the words of experienced and competent men in the cooperative field. While inaugurating the second session of Mysore State Cooperative Concurrence, he said: "Every occasion for the revision of the Cooperative Act was taken advantage of for tightening the official control. This would only stultify the cooperative movement". And this was said on 20th October, 1958. Then again I may quote Mr. A. P. Jain former Food Minister. While addressing the 3rd Indian Cooperative Congress at New Delhi on 13th April, he said; "If the cooperative movement in India had to flourish, it must be allowed to function independently". Here is a classic example wherein every section we have got restrictions imposed upon and where the whole freedom of the society to function, as it liked in an independent manner has been taken away.

When we read the Bill we feel that it is not a cooperative movement but it is something like an administrative movement that is being carried out and again in the words of Sri A. P. Jain, "this is all because although the Britishers have gone, the legacy of their methods still binds us. Finally I will quote the various sections of the Bill wherein we find there are restrictions which are not reasonable but are imposed. These Clauses are 7, 12, 15, 16 (2), 23, 31, 34, and the proviso to Clause 45, Clause 60, 64 and 109. Here again I would just throw some light upon those particular clauses to show to what extent there are restrictions and to prove there is no independence allowed in the functioning of such societies. For example Clause 7 regarding registration of a particular society wherein it is stated that after certain prescribed conditions are fulfilled, the registrar may give the registration. But therein also the discretion is put and even after all these things are completed the Registrar has got the discretion to refuse registration. I fail to understand why there should be the discretion. And if I go on with the list of clauses and the restrictions that are imposed, it would take much longer time, but before I conclude, I would once again bring it to the notice of this House and particularly the Legislature Department and request through you, Sir, that the whole matter may be examined because what I feel is we are not going towards a cooperative movement but we are going in the wrong direction. It may be something else, but it is not cooperative movement. In this connection, I will quote the words of our Prime Minister Pandit Jawaharlal Nehru. Because we have determined to follow the leadership of Nehru, let us not repeat the mistake he committed in respect of this cooperative movement. This is what Mr. Nehru said inaugurating the Third Indian Cooperative Congress in Vignani Bhavan in New Delhi on 12th April, 1958. "His Government was wrong in accepting the recommendations of the All India Rural Credit Survey Committee, namely

*The Andhra Pradesh Cooperative
Societies Bill, 1963 (as reported by
the Regional Committee)*

that a greater association of the State or interference with the cooperative movement in the country is needed to vitalise it". He further said "the fault is mine" and he has said that he had now realised that the approach of the committee in some respects was not a good or a sound one" "It tended to push the cooperative movement in the wrong direction. There was a tendency of the committee to distrust the common people thinking that they were not competent enough and therefore the Government officials should help them. He further said, "that the Survey Committee Report which the Government had unfortunately accepted, encouraged the tendency on the part of the officials to boss over the people" "We should try to get of it as quickly as we can and aim at small co-operatives without official interference. Again I would quote here from what I read about in the speech of K. D. Malviya, President of the Third Indian Cooperative Conference held in New Delhi. He has specifically given some directions or indications as to what the cooperative movement should be and the cooperative Act should be. I am just reading from his speech: "Secondly the Government assistance given to the cooperatives in every sphere we feel that when the Government gives particular assistance to the societies and unions, it feels as though they are having over-all control over the societies without allowing to function independently....." "the Government assistance given to the cooperatives in pursuance of the State policy should not be made a condition for interference directly or indirectly in the affairs of the cooperatives and the guardian aider must not assume the role of a money lender, but should be free to take whatever decision they consider right and must assume full responsibility for the decisions and total changeover in the approach of the Government assistance is thus called for" In this connection, I would only say that not only from the point of view of constitutionality of the Bill that is before us that it should be withdrawn, but also for sound

reasons. I, therefore, feel that the Bill either should be withdrawn and then reframed and redrafted or in the alternative at least it should be referred to a Select Committee afresh to go into the matter and examine it in the light of what I have said and then after inviting public opinion particularly the opinion of the cooperators in the field, that the whole matter may be taken up.

There are certain provisions which have power to take away, rather substitute executive justice for judicial justice and which is against the fundamental principles of law. Here we are giving the judicial powers to the Registrar and it is a known principle that the executive justice cannot be a substitute for judicial justice.

(The bell was rung.)

One more submission, Sir. When I spoke about the Village Panchayat Bill, I referred to the rule making power that is given under the provision and that without prejudice to whatever has been done and whatever action has been taken under those rules, those rules will be placed before the House and it is only after the House has either approved or confirmed it or rescinded in that it will take effect. But it is said that these rules will take effect irrespective of the approval or disapproval of the House and therefore what I feel is that the rules should come into force after the approval of the House. I would once again request that the Bill be withdrawn and redrafted or in the alternative be circulated for public opinion and referred to a fresh Select Committee as it is unconstitutional.

Shri P. Anthony Reddy (Anantapur): Our Friend, Mr. Deshpande has been rather very severe in his criticism of the Bill. No doubt there are certain clauses which to a great extent restrict the working of the cooperative societies in this State at all levels, but we should not

*The Andhra Pradesh Cooperative
Societies Bill, 1963 (as reported by
the Regional Committee)*

forget that unfortunately some of our societies—I mean a great percentage of the societies—have not yet come to that stage when they can realise their own responsibilities, their own civic responsibilities, their civic rights, and that the need and the benefit of the community is more important than their own personal benefits. Till a stage comes when our citizens realise that the community benefits are more important than the self, that every man has a right as also a duty and responsibility—till that stage is reached—I am sure and I think it is necessary that certain restrictions are necessary for the smooth functioning of the Cooperative societies. But the Departments should not think that they are police just to prosecute and impede the smooth working of the society. They should be there more as guides and some sort of directors by which they could help the society work smoothly and guide them when they are likely to go wrong and interfere only when their help would aid the normal functioning of the society.

I think the Cooperatives to a great extent should try to be of help to the ryots rather than cause frustration to the ryots. At present, Sir, the Cooperative Credit societies usually give short term loans. These short term loans are not helpful to the poor ryots, especially in those areas where failure of crops takes place as in Rayalaseema and some parts of Telangana. At the end of the year when they have to repay the loan, they do not have crops. They must go to a money lender to borrow at high interest and then repay the loan and after two or three months take loan from the Bank. This does not help the poor ryots. I have known cases where the directors of a particular credit society go to big towns and borrow at two, three or even five per cent from money lenders upto 10 or 20 thousands which are dues to the Central Bank and pay to the man and again after two or three months get loan and manage. Does this is

any way help the poor ryot? Therefore, I request the Government that hereafter at least they should see that when they give the loans to the credit societies, they are reduced to the minimum. The only short term loans they would advance are the produce loans. Usually what happens is that when the ryot gets the produce and as he is in need of money, he sells it to a middleman at low prices. After two or four months the very same ryot has to pay much more to buy back the same produce. There is liberal provision in the Central Bank Funds for produce loans. This will go to a great help to the poor ryots. At present 10 to 15 per cent of the credit capacity of the particular society is given as a sort of produce loan. I request the Government hereafter to raise the produce loan provision to at least 30 or 40 per cent to every credit society so that they may come to the rescue of the poor ryot at the time when he needs it most and if this is done, the ryot can wait to sell his produce for a longer period and he can always afford to wait for two or three months for getting a better price for his produce. I therefore, request the Government to make greater provision for produce loans. At present the medium term loans are not even upto 10 per cent. For instance, in our own society where we have credit facilities for 1,50,000, the medium term loan provision is only 10,000. The medium term loan has great advantage to the ryot because every two or three years he can manage to clear the loans. But to pay two thousand at a time is very hard and to pay 600 or 650 a month by selling some of his produce and clear the loan may not be hard for him and he can carry on with the cultivation work. Therefore, there should be greater provision for medium term loan for the existing credit societies. At present the Central Banks are not helping and are not encouraging the rural cooperative stores. Nowadays the Central Banks are diffident to lend any loan to the Cooperative

The Andhra Pradesh Cooperative Societies Bill, 1963 (as reported by the Regional committee)

sales societies in rural areas and for what reasons I cannot understand. In cases where they give some loan they put lot of restrictions and levy an usual interest and then a fee called supervision fee is collected at the rate of 4 annas per cent for the full turnover. For example, if a small society borrows one thousand rupees from the Central Bank and if it does business upto 25,000 rupees, in addition to the interest they pay for the one thousand, they will have to pay at the rate of 4 annas per cent for the 25,000. This works out at the rate of one per cent per month. This means all the cooperative societies in most of the villages are not able to run on well. I, therefore, request the Government that these cooperative sales stores which are working in the rural areas may be encouraged by giving better loan facilities—may not be greater amounts, but with low interest—and easy instalment payments so that they may thrive well and at the same time help to reduce the prices of various articles in the rural areas. If these three suggestions of mine are taken, I am sure, they will to a great extent benefit the poor ryots in the village and will to a great extent help the successful working of the Cooperative movement in the State.

శ్రీ ఎన్ శింగయ్య (అమృతబ్రోలు) : అధ్యక్షా, ఈ Andhra Pradesh Co-operative Societies Bill 1963 సందర్భంలో చాలామంది సభ్యులు మాట్లాడారు. ఇది గతముకంటె ఎంతో మేలుచేస్తుందని, గతములో ఏలాంటి సౌకర్యాలు, సదుపాయాలు అందని జనానికి, గ్రామీణ ప్రాంతాలలో ఉన్నటువంటి కష్టజీవులకు ఉపైతిదారులకు ఇలాంటివారికి ఎంతో మేలు చేస్తుందని, అట్లా చేయకుండా నిరోధిస్తున్న ఈ క్లాజ్ లన్నిటినీ అనేక రకాలుగా సవరించి అందరికీ అందుబాటులో ఉండేటట్లు మేము చేశామని మంత్రిగారు చెప్పారు. కాని అలాంటిదేమీ ఇందులో కన్పడడం లేదు. ఈ సందర్భంలో కొన్ని విషయాలు ప్రభుత్వానికి సభవారికి తెలియపరచదలచుకొన్నాను.

(1) సభ్యుని అర్హతలు :— దీనిలో ఒక-వర్గము లేకపోతే ఒక వృత్తి కలిగి ఉండాలి చేర్చుకోడానికి అనేది ప్రధానం, మరి, ఇప్పుడు గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో

ఉన్న అందరికి అందుబాటులో ఉండాలి, అందరిని చేర్చుకోవాలి అనేది మన ప్రధాని ఉద్దేశము. అటువంటప్పుడు, ఒక వర్గము, లేక ఒక వృత్తి అయినా ఉండాలి అన్నప్పటికీ, గ్రామాలలో అనేకమైన వృత్తిదారులు ఉన్నారు. కుమ్మరి, మంగలి, చాకలి, వ్యవసాయ కూలీలు ఇంకా ఇతరులు అనేక రకాలు ఉన్నారు. మరి వారందరికి అనేక రకాలైన సొసైటీలో చేరడానికి అవకాశం ఉన్నదో లేదో ఈ clause ద్వారా అలాంటి అర్హతను కోల్పోతున్నాము అనే అనుమానం అనే భయము మాత్రము ఉన్నది. దీనికి సరియైన సమాధానము మంత్రిగారు ఇవ్వాలని నేను ఆశిస్తున్నాను.

(2) ఈ సొసైటీ వల్ల service పొందడానికి సభ్యులకు హక్కు:- అవకాశాన్ని బట్టి అందరికి సర్వీసు పొందడానికి వీలుంటుంది. “అవకాశాన్నిబట్టి” అన్నప్పుడు, మనం ప్రధానంగా ఆలోచించడం ఒకటి ఉన్నది. గత 25, 30 సంవత్సరముల నుంచి మన అనుభవములో ఒకటి చూస్తున్నాము. కొంతమంది అక్కడ అవకాశం ఉన్నవారు, పెత్తనం ఉన్నవారు, పలుకుబడి గలిగినవారు, ఒక సాలె గూడులాగ ఒక గూడు కట్టుకొని వారి అనుచరులకు వారి బంధువులకు అక్కడ అవకాశాలు ఇచ్చి, అంతవరకే అది పరిమితము అవుతుంది; ఈ అప్పలు సొప్పలు వగైరా ఇచ్చేదంతా కాబట్టి అవకాశాన్నిబట్టి అన్నప్పుడు, అలాంటి కొంతమందికే పరిమితం అవుతుంది గాని, విస్తృత ప్రజానీకానికంతకు అందేదానికి ఎక్కడా కూడా guarantee లేదు. విస్తృత ప్రజానీకానికి అలాంటి guarantee ఇవ్వడానికి మనము ఆలోచించాలని నేను చెప్పుతున్నాను. దానిలో ఇంకొకటి ఉన్నది. ఈవేళ అవకాశాన్నిబట్టి, ఆ వచ్చిన డబ్బును 500/- ను పదిమందో పాతికమందో తీసేసుకొంటారు. కాని ఆ గ్రామంలో 500, 5000, 4000 జనాభా ఉన్నప్పుడు, మరి వాళ్ళందరికీ కూడా అందవలసిన అవసరం ఉన్నది. మరి ఈ పదిమంది, పాతికమంది ఆ డబ్బు కాస్తా తీసుకొన్నతరువాత, ఇతరులకు అవకాశం లేదు, వారికి అందేది లేదు, వారి బాధ పోయేది లేదు. అసలు ఇక్కోట్ల జనాభా ఉంటే, అందుతున్నదేమో 30 లక్షలే. దాదాపు 10 per cent మాత్రమే అందుతున్నది. ఆ 10 per cent అయినా అందుకుండువలసిన అనేకమంది బాధ పడుతున్నారు. ఒక ఉదాహరణ మీ దృష్టికి తీసుకొని వస్తున్నాను. అమృత ప్రోలులో చీరాల కోటయ్య అనే అయన కుండలు చేసుకొంటాడు. ఆయన కుండలు చేవుకుంటూ తినాలి. ఆయనకు భార్య, 2, 3 పిల్లలు ఉన్నారు. వాళ్ళు ఏమీ పని చేసేవాళ్ళు కాదు. ఆయనకు loan కావలసి వచ్చింది. ఎవరు ఇస్తారు? ఎవరు ఇవ్వరు, అందుకని ఆయన దగ్గరఉన్న ఒక సవరన్ బంగారు గొలుసును

The Andhra Pradesh Cooperative Societies Bill, 1963 (as reported by the Regional committee)

నాదగ్గర State Bank లో పెట్టమని, loan తెప్పించుకొన్నాడు. కాని, అది తీసుకొన్నతరువాత, తీరా అది చూస్తే, వర్షం పడి ఆ ఆము కాస్తా పోయిందన్న మాట. దానిని మళ్ళీ చేసుకోవాలి, తినాలి. మైగా ఈ అప్పు తీర్చుకోకపోతే, ఆ గొలుసు కాస్త పోతుంది. ఇందుకుని అతను గిద్దలూరు ప్రాంతానికి పోయి అక్కడ ఇంకేదో పనిచేసి ఆ డబ్బును పొదుపుచేసుకొని నాకు ఇస్తే, Gold Control Order ఉన్నదని భయపడి నేను అది తీసుకువెళ్ళి అక్కడ కట్టి, ఆ సొత్తు తీసుకు వచ్చి అతనికి ఇవ్వడం జరిగింది. అట్లాగే అనేకమంది వృత్తిదారులు అంతాకూడా ఈవేళ బ్రతకడం చాలా కష్టంగా ఉన్నది. ఏ వృత్తిలో కూడా వారు బ్రతకడం లేదు. ఒక బ్లైరో, ఒక దున్నతుపోనో మేపుకొని, ఆవిధంగా వచ్చిన 10 రూ. లతో వారు ఏవిధంగా బ్రతుకుతున్నారో, ఏవిధంగా బ్రతకాలో ఆలోచించండి. మరి మనమేమో socialism అంటున్నాము. క్రిందివాళ్ళను పైకి తీసుకొనివస్తాము అంటున్నాము, అందరికీ సమానావకాళాలు ఉండాలని అంటున్నాము. మరి, అటువంటప్పుడు, ఈ క్లాజుద్వారా అందరికీ సహాయం అందించడానికి వీలుంటుందేమో ఆలోచించవలసిందని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

పోతే, కమిటీ ఏర్పాటు :- అందులో ఒక 6, 7 గురు ఉన్నారు. వారే చేరుకొంటారు: వారే ఎన్నికలు జరుపుతారు. దీనికి ప్రత్యేకంగా ఒక body ఉండి జరపడం లేదు. ఈ వేళ పంచాయితీ ఎన్నికలు జరపడం, రేపు ఇంకొకటి జరపడం, అటువంటి పద్ధతిలో ఇదేమీ జరగడంలేదు. నేను చెప్పేది, దామాషాప్రకారం ఈ ఎన్నికలు జరపవలెనని. ఈవేళ గ్రామాలలో అనేకరకాలైన గ్రూపులు, రాజకీయాలు ఉన్నాయి. వాటికి అతీతంగా ఉండడానికి జనానికి వీలులేదు. అటువంటప్పుడు అక్కడ కాంగ్రెసువారు ఉండవచ్చు, స్వతంత్రులు ఉండవచ్చు, ఇంకా అనేక రకాలవారు ఉండవచ్చు. మరి అందులో minority వారికి కూడ అవకాశం ఉండాలన్నట్లయితే, దామాషా పద్ధతి ఉన్నప్పుడే, వారికి కూడా కొంత అవకాశం ఉంటుంది. అది ఏరూపములోనైనా ఉపయోగపడుతుంది. వారుకూడా అందులో చర్చించడానికి, విషయములు తెలుసుకోడానికి అన్నిటికీ వీలుగా ఉంటుంది. అందువల్ల దామాషా పద్ధతిని పెట్టాలని నా మనవి. తరువాత ఎన్నికల వివాదాలకు సంబంధించిన విషయం ఉన్నది. ఇష్టంలేనివాళ్ళకు వాళ్ళు minority అయినందున పేచీపెట్టారు. దానిని చూచేది D. R. గారు. ఆయనమీద కూడా తప్పనిసరిగా పాలకవర్గము యొక్క ప్రభావము ఉంటుంది. ఈ పల్లెకోనలో. మూడు సంవత్సరాల నుంచి ఉన్నది. ఈ వివాదము. మూడు సంవత్సరాల నుంచి ఆ సొత్తు పనిచేయడం లేదు. అట్లాగే ఆ రేపల్లెలో Rural Bank ఒకటి ఉన్నది. అక్కడ

30th November, 1963

కూడా అదేవిధముగా ఎన్నికలు జరిపించారు. ఆ minority వర్గము రాలేక పోయినారు. ఇక లాభములేదని, తరువాత వారు వేచిపెట్టారు. అది వివాదము లో ఉన్నది. నేను చెప్పేది ఏమిటంటే, ఈవేళ పంచాయితీలలో ఏవిధంగా మనము న్యాయ సంస్థలకు వివాదాలను అప్పగిస్తున్నామో, అట్లాగే వివాదాలకు అక్కడ ఉన్న ముననలు కోర్టుకు అప్పగించవచ్చు. వారు పరిశీలిస్తారు. ఆ వివాదాన్ని తేలుస్తారు. అంతేగాని, అక్కడ దాదాపు 3 సంవత్సరాలు, వివాదములో ఉండిపోయి, ఆ కమిటీ పనిచేయకుండా మూలపడి ఉంటే ఏమి ప్రయోజనము. వారికి అధికారము ఉన్నదని మొదట 2 సంవత్సరాలని, తరువాత ఇంకొక సంవత్సరం ఈ విధంగా 3 సంవత్సరాలు ఆ సొసైటీలో, బ్యాంకో లేకుండా చేస్తే దాని ఫలితంగా మనము అందరికీ మేలు కలుగజేయగలమో, న్యాయము చేయ గలమో ఆలోచించండి. ఇది మంత్రిగారు ఆలోచించి సరిఅయిన నిర్ణయము తీసుకోవలెనని నేను విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. తరువాత కమిటీ రద్దుచేయడం అనేది ఉన్నది. ఇది అన్యాయమైనదని, అది రద్దుచేస్తే, తిరిగి 3 నెలలలోనో 6 నెలల లోనో ఎన్నికలు జరపాలి. కాని, Registrar ఆయన ఇష్టంవచ్చినట్లు దానిని వాయిదాపేసి ఎంతో కాలము అది పనిచేయకుండా వదేసి పెట్టడానికి అవకాశాలు ఉన్నాయి. పోతే, ఇంకొకటి ఉన్నది. మా పొగాకు area లో చూచుకొంటే, నాకు తేలిక 10 రూ. 15 రూ.లు వడ్డీఉంటే, అదే బ్రహ్మాండం అనుకొన్నాను. కాని అక్టోబరు 19, 20 తేదీలలో నా నియోజకవర్గములో రావూరు area లో అది డెల్టా ప్రాంతము—అక్కడవారు చెప్పినదేమిటంటే, మేము ఇవాళ పంటకు నాట్లు వేసినతరువాత, ఎరువులు వేసుకొనే సందర్భములో మాకు ఋణసౌకర్య ములు లేక, మేము బస్తాయిపై 20 రూ.లు ఇస్తామంటున్నారు. కాబట్టి ఒక బస్తా ఇస్తే మాకు ఒక 20 రూ.లు అప్పు దొరుకుతుంది అన్నారు. అంటే, 5 బస్తాలకు వంద రూపాయలు దొరుకుతుందన్నమాట. ఆ వంద రూపాయలకు వడ్డీ 50 రూ.లు తీసుకుంటారు. అక్కడ సాగుచేసుకొంటున్నారు. వ్యవసాయ కార్మికులు ఎటువంటి ఆస్తిపాస్తులు లేనివారు, వారికి వేరే మార్గాలు లేవు. ఈవేళ రైతాంగం, ఈధరల పెరుగుదల, ఈ హడావిడులు, ఇబ్బందులు గురించి, వాళ్లు స్వయంగా సాగుచేయకుండా, కౌలుకు ఇచ్చుకొంటూ హాయిగా కూర్చోం టున్నారు. మరి చేనేవారిని ఎందుకయ్యా మీరు చేస్తున్నారు, మీకు మిగిలేది ఏమున్నది అంటే, కనీసం ఆ గడ్డివరక అయినా మిగిలితే, దానితో, రెండు వతువులు మేవుకొని పాడి అమ్ముకొని బ్రతుకుతాము, అవిధంగా అయినా బ్రతక డానికి పట్టుకుంటుంది, అందుకనే ఇది మేము చేస్తున్నాము అని వారు చెప్పడం జరిగింది. అంత కష్టపడి చేస్తే ఈ వరదలకు ఈ ముంపుకు అది కాస్తా కొట్టుకొని

The Andhra Pradesh Cooperative
Societies Bill, 1963 (as reported by
the Regional Committee)

పోయింది. అటువంటి పరిస్థితిలో, వారు ఏమీ తినాలో, ఇవ్వవలసింది ఏవిధంగా చెల్లించుకోవాలో తెలియడంలేదు. ఇంకొకటి కూడా మంత్రిగారి దృష్టికి తెస్తున్నాను. స్వాతంత్ర్యపోరాటం సందర్భంలో, మహాత్మాజీ మనమంతా, అతి సామాన్యుడికి కావలసినటువంటి ఉప్పు గురించి సత్కాగ్రహం చేయడం కూడా జరిగింది. మీరు గంజాము దిగి ఒక ఫర్లాంగు వెళ్ళితే, మోమగారిపాలెం అని ఉంటుంది. అక్కడ ప్రజలు ఈ ఉప్పుమీద ఆధారపడతారు. వారు ఉదయమే లేచి దున్నపోతులమీద నీళ్లు చల్లుకోని మళ్ళీ వాళ్ళు అక్కడ ఉప్పు పని చేయాలి. అది ఎండలో చేయాలి. ఉప్పు పని అంటే, నేల దిగదొక్కడం, నీళ్ళు పెట్టడం, ఉప్పును ప్రోగుచేయడం అదంతా ఎండలో చేసే పని, కాలే నేలలో చేసే పని. వారు ఈ ఉప్పు నుండి వాడుకొనే సందర్భంలో ఏమైనా ఋణసౌకర్యాలు పరపతి సౌకర్యాలు ఉన్నాయా అంటే అవి వారికి అందడంలేదు. ఉప్పు పంట కాళ్ళమీద బస్తా 0-12-0, 0-8-0 కి ఇస్తామంటే, అప్పు పట్టుతుంది. పావుకార్ల వద్ద ఆవిధంగా అప్పు తీసుకోవడం జరుగుతుంది. అక్కడకు ఉత్పత్తిదారుకు సరిఅయిన ధర రావడంలేదు, ఇక్కడ ఈ ప్రాంతానికి వచ్చేటప్పటికి, నేట్లు బెజవాడ నుంచి, వరంగలు నుంచి, తీసుకువచ్చి అమ్ముతున్నారు. ఇక్కడ కొనుక్కోనేవారికి కిలో ఏ ధర పడుతుందో మీకంతా తెలిసినవిషయమే. కనుక, అధ్యక్షా, ఈ పరిస్థితి అంతా అటు ఉత్పత్తిదారుకు, ఇటు వాడకందారుకు బాధాకరంగా తయారైంది. వాటివల్ల లాభాలు మాత్రము పావుకార్లకో ఎవరికో అందుతున్నాయి. ఎవరో బాగుపడుతున్నారు. ఎవరో సౌకర్యాలు అనుభవిస్తున్నారు. అది కాంగ్రెసు ఉప్పు, దానిని నమ్మి, దానిమీదైనా బ్రతుకుదామనుకొంటే, ఈవరపతి సౌకర్యాలు లేనిదానివలన, పావుకార్లు ఆవిధంగా అడిగిన రేటుకు ఇచ్చి, తరువాత మళ్ళీ బాకీలు చేసుకొని బ్రతకలేని పరిస్థితిలో ఉన్నారు. కనుక గ్రామీణ ప్రాంతాలకు విస్తృతంగా ఋణ సౌకర్యాలు కల్పించాలి. అట్లాగే ప్రతి ఒక్కరికి అది అందాలి. ఆస్తి ఉన్నా లేకపోయినా ఒక వర్గము, ఒక వృత్తి అనేది కాకుండా గ్రామీణ ప్రాంతాలలో ఉండే ప్రతి ఒక్కరికి ఆ అవకాశాలు కల్పించినప్పుడే మన Socialism జయప్రదమవుతుంది. కనుక మంత్రిగారు ఇది ఆలోచించి ఆవిధముగా ఈ బిల్లులో పొందుపరచాలని, ఆవిధంగా దీనిని ప్రజారంజకంగా చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ. కె. అప్పలనాయుడు (రేవిడి) : అధ్యక్షా, గౌ. మంత్రి శ్రీ భిష్మనంద రెడ్డిగారు ప్రవేశ పెట్టిన బిల్లును నేను మనస్ఫూర్తిగా బలపరుస్తూ కొన్ని విషయాలను మనవిచేస్తున్నాను. ఈనాటి ప్రపంచ పరిస్థితులదృష్ట్యా యూ. కో. ఇన్. షేర్స్

The Andhra Pradesh Cooperative Societies Bill, 1963 (as reported by the Regional Committee)

మూవ్ మెంటుకు చాలా ప్రాధాన్యత ఉన్నది. ఆ ప్రాధాన్యతను యీ బిల్లు సాధిస్తుందని నేను అనుకొంటున్నాను. పెద్దల దయవల్ల యీ జాయంటు సెలక్టు కమిటీలో ఉండే అవకాశం నాకు కలిగింది; ఆ కమిటీలో నాలాక్షణంగా ఆలోచించి సూచనలు చేయడం, పరిశీలించడం జరిగింది. అందుచేత యీ బిల్లు సూచనలమేరకు బాగానే ఉన్నప్పటికీ ఆచరణ విషయంలో మాత్రం ప్రభుత్వం చాలా బాధ్యత వహించాలని మనవిచేస్తున్నాను. అయితే కొంతమంది అధికారుల అలక్ష్యముచేత యీ కో-ఆపరేటివ్ మూవ్ మెంటులో చాలా అవకతవకలు జరుగుతున్న పరిస్థితులు కొన్ని ఉన్నవి. ఉదాహరణకు విశాఖ జిల్లాలో శృంగవరపు కోట తాలూకా లాండ్ మార్టిగేజ్ బ్యాంకు వ్యవహారం ప్రభుత్వానికి తెలుసు. అక్కడ స్థానికంగా ఉన్నటువంటి మెంబర్స్ యావన్మంది ఒక చక్కని సంఘాన్ని, ఒక ఉత్తముడైన ప్రెసిడెంట్ ను ఎన్నుకొందామని ఎలక్షన్స్ కు మెంబర్స్ అందరు హాజరైతే మొదట వచ్చిన మెంబర్స్ అందరిచేత సంతకాలు చేయించుకొని “ఎలక్షన్స్ రి గంటలకు” అని ప్రకటన చేసి, రెండు గంటలకే, ఆఫీసు విడిచిపెట్టి, అసలు ఎలక్షన్స్ ప్లేస్ యెమార్చి, సినిమా హాలులోకి వెళ్ళి తలుపులు వేసుకొని వాళ్ళ చేతితో వున్న మినిట్స్ బుక్కులో వారిష్టం వచ్చిన కమిటీని ప్రాసుకొని ఎన్నికలు అయిపోయాయి అని ప్రకటించటం జరిగింది. ఇది స్థానికంగా ఉన్న డిప్యూటీ రిజిస్ట్రార్ కు అప్పిలు చేయటం జరిగింది. రెండు సంవత్సరాలు అయినప్పటికీ, ఇంతవరకు ఆ తగవు తేల్చటంగాని, విచారణ చేయటంగాని చేయలేదు. ఈ విషయం మొదట్లో నేను పూజనీయ మంత్రిగారికి మనవి చేయటం జరిగింది. ఆ విషయం అలక్ష్యం చేయటంతోటి, స్థానికంగా ఉన్న కో-ఆపరేటివ్ సోదరులకు కో-ఆపరేటివ్ సంఘాల మీద విశ్వాసం పోతున్నదని నేను భావిస్తున్నాను. ఈ రకమైన పరిస్థితులు ఇక మీదట లేకుండా చేయాలని ప్రభుత్వాన్ని పదేపదే కోరుతున్నాను. కో-ఆపరేటివ్ సుగర్ ఫ్యాక్టరీలో పది షేర్స్ ఉంటేగాని, అతడు ఎగ్జిక్యూటివ్ బాడికి పనికి రాడనే కారణం తీసివేసి, సామాన్యమైన మెంబర్ కు కూడా అందులో అధికారం ఇవ్వటం/సబబు అయినదని నేను భావిస్తున్నాను. కో-ఆపరేటివ్ గొనైటిలను చాలా విస్తృతంగా చేసి, గ్రామీణ ప్రాంతాలలో ఉన్న రైతుకు చాలా సదుపాయాలు చేయవలసిన బాధ్యత ఇప్పుడు కో-ఆపరేటివ్ మూవ్ మెంటు మీద ఉంది కాబట్టి యీ కో-ఆపరేటివ్ లోన్స్ విభాగంలో కొన్ని మార్పులు చేయాలని నేను ప్రభుత్వానికి మనవిచేస్తున్నాను. ఈ మీడియం టరమ్ లోన్స్ ఇప్పుడు సెంట్రల్ బ్యాంకు నుండి కొన్ని కొన్ని గొనైటిలు చేస్తూండటం జరుగుతున్నది. అవి మూడేళ్ల నుండి ఐదేళ్ళ వరకు తీర్మానం చేయాలని నిబంధన ఉంది, సామాన్యంగా 4 నెలకాలే ఉన్నటువంటి రైతు ఒక పెయ్యో, రెండు వేలో తీసుకువచ్చి ఒక బావి

The Andhra Pradesh Cooperative
Societies Bill, 1963 (as reported by
the Regional Committee)

త్రవ్యకోవటం, ఒక ఇంజన్ కొనుక్కోవటం చేస్తే, యీ రెండు చేరు. అది సంవత్సరాలలో తీర్చటం కష్టంకాబట్టి, ఇటువంటి యీ లోన్స్ కు 10 సంవత్సరాలు గాని, 15 సంవత్సరాలుగాని టైమ్ ఇవ్వటం చాలా మంచిదని నేను భావిస్తున్నాను. ఈ ప్రొడ్యూస్ లోన్స్ విషయంలో—ప్రతి సొసైటీలో కూడా యీ ప్రొడ్యూస్ మీద రైతులు లోన్స్ తీసుకోవటం ఇప్పుడిప్పుడే ప్రారంభిస్తున్నారు. ఈ ప్రొడ్యూస్ లోన్స్ కు రైతులకు అవకాశం కలిగే విధంగా ప్రతి సొసైటీకి ఒక గోడౌన్ ఏర్పాటు చేసినట్లైతే అక్కడ స్థానికంగా ఉల్లుటువంటి కో-ఆపరేటివ్, మెంబర్స్ కు చాలా సదుపాయం కలుగుతుందని ఆశిస్తున్నాను. ప్రస్తుతం జ్ఞాపకాలలో, అక్కడ ఉన్న ఫుడ్ ప్రొడక్షన్ డిపార్టుమెంటులో జరిగిన కాంట్రాక్టులు కూడా యీ సొసైటీలకు అప్పగించినట్లైతే ఆ గ్రామాలలో ఉన్న పనులు ఉపయోగకరంగా చేయటానికి సరైన మార్గం అవుతుందని నేను భావిస్తున్నాను. ఈ రకమైన అభివృద్ధిని సాధించటానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేయాలని కోరుతూ యీ అవకాశం ఇచ్చినందుకు తమకు ధన్యవాదాలు అర్పిస్తున్నాను.

శ్రీ వి. రామచంద్రరావు (మేడల్): అధ్యక్షా, రాజ్యాంగంలో ఆర్టికల్ 38 లో డైరెక్టివ్ ప్రిన్సిపుల్స్ కు సంబంధించింది—ఒక నవీన సమాజాన్ని నిర్మించు కొందామని అనుకొన్నాము. ఆ నవీన సమాజ స్వరూపం ఎట్లా ఉన్నదంటే—అదే డైరెక్టివ్ ప్రిన్సిపుల్స్ లో ఆర్టికల్ 40, ఆర్టికల్ 43 లో—దాని స్వరూపం కనబడుతున్నదని అనుకొంటున్నాను. ఆర్టికల్ 40 లో యీ గ్రామ పంచాయితీల నిర్మాణం గురించి నిర్దేశించబడింది. ఆర్టికల్ 43 లో గ్రామాలలో కాటేజ్ ఇండస్ట్రీస్ కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీలద్వారా నడిపించబడాలని నిర్దేశించబడింది. అంటే మనం నిర్మించ వలసిన నూతన సమాజం స్వరూపం యీ రెండింటి పైన ఆధారపడి ఉంటున్నదన్న మాట, ఒక వైపు పంచాయితీ రాజ్యం; ఇకొకవైపు కో-ఆపరేటివ్స్. కో-ఆపరేటివ్స్ అన్నది ఒక కొత్తపంథా పనులత్రంకాదు. పంచాయితీరాజ్యం చిన్నపనిపిల్లలయి వుండవచ్చును గాని, మనదేశంలో సుమారు 50, 60 సంవత్సరాలనుండి యీ కో-ఆపరేటివ్ మూవ్ మెంటు ఉన్నది. పనిపిల్ల కాబట్టి పంచాయితీరాజ్యం తప్పు చేస్తుంది అంటే—ఇంకా ముదుసలి అయిపోయిన యీ కో-ఆపరేటివ్ మూవ్ మెంటులో ఇంతవరకు తప్పులు లేకుండా చేశారని సక్రమంగా జరిగిందని అనుకోడానికి వీలులేదు. అయితే దానిలో తప్పులు దూరం చేద్దామనే దృష్టితో, దానికి సరైన మార్గం చూపిద్దామనే ఉద్దేశంతో ఒక బిల్లు తయారుచేశారు. ఈ బిల్లులో 127 సెక్షన్స్ ఉన్నవి; 14 అధ్యాయాలు ఉన్నవి. ఈ 14 అధ్యాయాలు తిరిగి రీ-డ్రాఫ్ట్ చేస్తే బాగుంటుందని అనిపిస్తున్నది. కో-ఆపరేటివ్

రేటివ్ సొసైటీలకు సంబంధించి-సొసైటీలు ఒక వైపు-రిజిస్ట్రార్ గైడెన్స్ కు ఒక వైపు అలాగే మెంబర్స్ చారికి సంబంధించిన ఇతర మిస్ లేనియస్ విషయాలు ఉంటాయి. మనం ఒక్కొక్క అంశం తీసుకొని దానికి సంబంధించిన సెక్షన్స్ అన్నీ ఒకచోట ఏర్పాటు చేయకుండా, సొసైటీ నిర్మాణం గురించి ప్రథమంగా సెక్షన్ ఏర్పాటుచేసి, దానిని లిక్విడేట్ చేసేందుకు-కొనను ఎక్కడో ఇంకో సెక్షన్ ఏర్పాటు చేశారు. ఈ బిల్లు అర్థంచేసుకోవాలంటే మలఖ గ్రాహ్యంగాలేదు. ఎవరైనా దీనిలో ప్రాముఖ్యత సంపాదించాలంటే చాలా ప్రయాసకు గురికావలసి వస్తున్నది. ఈ బిల్లు యొక్క డ్రాఫ్టింగ్ లోనే లోటు ఉన్నదని అనుకుంటున్నాను. ఏ బిల్లు అయినా ఒక సక్రమమైన పద్ధతి వైన డ్రాఫ్ట్ చేయబడకుండా : ఒక విషయం ఒకచోట చెప్పబడి ఉంటుంది. ఇంకో విషయం ఇంకోచోట చెప్పబడి ఉంటుంది అట్లా కాకుండా ఇప్పుడు తీసుకువచ్చిన బిల్లును వారు విత్ డ్రా చేసుకుని, రీ-డ్రాఫ్ట్ చేసి రిజిస్ట్రార్ యొక్క ఫంక్షన్ ఏమి, మెంబర్ షిప్ ఎలాగుండాలి, వారి యొక్క రైట్స్ అండ్ ప్రీవిలేజ్స్ ఏమిటి? సొసైటీల యొక్క రైట్స్ అండ్ ప్రీవిలేజ్స్ ఏమిటి, దాని ఫండ్స్ ప్రావర్సిస్ ఎలాగు ఉండాలి?—ఇవన్నీ సొసైటీ యొక్క శీర్షిక క్రింద ఉంచి అట్లాగే రిజిస్ట్రార్ అనే శీర్షిక క్రింద రిజిస్ట్రార్ ఫంక్షన్స్ అండ్ పవర్స్ విస్తరించి వ్రాసి మెంబర్స్ యొక్క ప్రీవిలేజ్స్ వారి యొక్క రైట్స్-వాటికి సంబంధించిన సెక్షన్స్ అన్నీ ఒక అధ్యాయంలో వ్రాస్తే బాగుండేది. అట్లా వ్రాయకుండా విడివిడిగా ఎక్కడోచోట వ్రాసి యీ బిల్లు తీసుకువచ్చారు, ఈ బిల్లు కలగూరగంప మాదిరిగా తయారైనది కాబట్టి ఒకసారి దీనిని పునరాలోచిస్తే బాగుంటుందని నేను కో-ఆపరేటివ్ మినిష్టర్ గారిని కోరుతున్నాను, అట్లా వ్రాయకుండా విడివిడిగా ఎక్కడో ఒకచోట కలగూరగంప మాదిరిగా తయారైంది. కాబట్టి పునరాలోచిస్తే బాగా ఉంటుందని కో-ఆపరేటివ్ మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. Co-operative Society ని నిర్మించడమవుతున్నట్లయితే—ఒక యింటికి సంబంధించిన వాళ్ళు 10 మంది ఒకచోట కూడి సొసైటీ నిర్మించుకోవచ్చు. ఆ లక్ష్యం పది ఉన్నా సరే Co-operative లక్ష్యం మాది అని కాగితంపైన వ్రాసుకున్నంతమాత్రాన, దానిని register చేస్తున్నాము. Registration లో యిబ్బందులు ఉండవచ్చు. కాని Co-operative కు సంబంధించిన ఆఫీసర్, యింకొకరు interested అయి ఉన్నట్లయితే registration లో ఏమి గొడవలు జవకడవకలు కలగవు. విలంబన కలగదు. Registration లో విలంబన జరుగుతూ ఉన్నది. దానిని eliminate చేద్దామనే ఉద్దేశ్యంతో ఈ బిల్లులో కొత్త పంథా త్రొక్కుతామని చెప్పినప్పటికీ eliminate చేయలేదు. ఇంకా విలంబన జరిగేందుకు అవకాశం ఉన్నదని నేను స్పష్టంగా చెప్పగలుగుతాను. సొసైటీ నిర్మించే

మునుపు: promoters అందరు ఒకచోట కలిసి సొసైటీ నిర్మిద్దాము అనుకున్నప్పుడు అక్కడ Co-operative department కు సంబంధించిన అధికారి ఉంటాడు.

(Mr Speaker in the Chair)

Requirements for registration, rules లో విస్తరించి, ఆ rules ను fulfil చేసేందుకు proforma ఒకటి తయారుచేసి ఉండిన తరువాత, దాని basis పైన registration కు promoters meeting జరిపి, అట్లాగే సొసైటీ నిర్మించుకుందామని ఉద్దేశించిన తరువాత registration లో ఎందుకు విలంబన జరగాలి అని అడుగుతున్నాను. విలంబనకు అవకాశం లేనేలేదు. విలంబన కలిగింపజేయాలని ఎవరికైనా ఉద్దేశ్యం వున్నట్లయితే తప్పకుండా విలంబన చేసేందుకు అవకాశం ఉన్నది. దానిని eliminate చేస్తే బాగా ఉంటుందని మనవిచేసుకుంటున్నాను. Department కు సంబంధించిన ప్రతినిధి ఒకరు ఉంటాడు. మనం ఒక proforma తయారుచేయవచ్చు. ఆ proforma ప్రకారం register అయినదా లేదా అని ఆ అధికారి చూసుకోగలుగుతాడు. చూసుకొన్నతరువాత రిజిస్ట్రేషన్ కు విలంబన ఎందుకు జరగాలి? ఇది యిలా ఉన్నది. Registrar కు కొన్ని powers యివ్వబడ్డాయి. ఈ బిల్లులో offences ఏవి నిర్ణయికంగా చెప్పకుండా ఉన్నప్పటికీ రిజిస్ట్రార్ దృష్టిలో అది offensive గా ఉండినట్లయితే, ఏసెక్షన్ అయినా infringe అయిందని అనుకోడానికి అవకాశం ఉండినట్లయితే section 84 ప్రకారం ఆయన పెనాల్టీ విధించవచ్చు. తుదకు ఒక సొసైటీ తన ఆఫీసుపైన, సొసైటీ పేరు వ్రాసి ఉన్న పలకబద్ద పెట్టుకున్నా కూడ పెనాల్టీ విధించవచ్చునని ఉన్నది. చిన్నవిషయం నుంచి పెద్దవిషయం వరకు పెనాల్టీ విధించేందుకు అవకాశం ఉన్నట్లు ఈ బిల్లులో రిజిస్ట్రార్ కు full powers యివ్వబడ్డాయి. Registrar తన యిష్టంవచ్చినప్పుడు ఒక సొసైటీ దగ్గలకు వెళ్ళవచ్చు. Papers call for చేయవచ్చు. Call for చేయడమేగాక ఏదైనా rule ను amend చేయాలని చెప్పవచ్చును, Amend చేసేందుకు వీళ్ళను consult చేయడం కూడ అవసరం లేదన్నట్లుగానే బిల్లులో విధించారు. Consultation కొరకు, representation కొరకు తావు వున్నప్పటికీ, society ఏమైనా represent చేస్తే ఆ representation కు తగిన weight యివ్వవలెనా, లేదా అనేది కూడ బిల్లులో ఎక్కడా వ్రాయబడలేదు. Representation కు తగిన weight యివ్వకుండా amendment ఒప్పుకున్నారా లేదా, ఒప్పుకోకపోయినట్లయితే ఒప్పుకోవలసి వస్తుంది. తప్పకుండా విద్యుత్తధర్మంగా దానిని పాటించవలసివస్తుందని

కూడ బిల్లులో స్పష్టంగా వ్రాశారు. అంటే—Registrar అనేవాడు Cooperative movement లో friend and guide గా గాక యింఛుమింఛుగా ఒక dictator గా తయారయ్యాడు. ప్రొద్దున మనం పత్రికలలో చదివినాము. జవహర్ లాల్ నెహ్రూగారు, cooperative movement లో non-official element కే ఎక్కువ అధికారాలు యిస్తే బాగా ఉంటుంది. ఇంఛుమింఛుగా ఎక్కువ freedom యివ్వాలని స్పష్టంగా తెలియజేశారు. ఒకవైపు పంచాయితీరాజ్యం అని మనం అనుకున్నాము. అక్కడ పూర్తిగా వాళ్ళకు freedom యిచ్చాము. కొంతవరకు executive powers కూడ యిచ్చాము. ఇంఛుమింఛుగా అదే lines పైన economic field లో పనిచేసే cooperative movement లో కూడ ఎక్కువ అధికారాలు ఎందుకు యివ్వకూడదు అని అడుగుతున్నాను. Registrar ను పూర్తిగా dictator క్రింద తయారుచేసి పెట్టడం అనేది అంత బాగుండదేమో. మంత్రిగారు ఒకసారి ఈ విషయాలు పునరాలోచిస్తే బాగా ఉంటుందని మనపి చేస్తున్నాను. Cooperative movement దాని సిద్ధాంతాలు చక్కగా ఉండవచ్చు. ఒకవైపు individualism, రెండవవైపు statism. ఈ రెండింటికీ మధ్య మార్గం అని ఒకటి మనం అనుసరిస్తున్నామని కూడ ప్రభుత్వం తరపునుంచి లేక ప్రభుత్వ వాదం తరపునుంచి ప్రచారం జరుగుతూ ఉండవచ్చు. Statism ను, individualism ను avoid చేసి క్రొత్త పంథా త్రొక్కుదాము అంటున్నారో ఆ మార్గం కంటకాకిర్లమై ఉన్నదా? దానివల్ల ప్రజలకు సంక్షేమం కలుగుతున్నదా అనే విషయం ఏమైనా ఆలోచించారా? ఇటీవలనే Co-operative షేత్రంలో ఉండే Sugar mills చూసే అవకాశం నాకు ఏర్పడ్డది. వాటి పరిస్థితి యింతా అంతా అని చెప్పడానికి పీలులేదు. కోట్లకొలది రూపాయలు ప్రభుత్వ ధనం వాటికొరకు వ్యయం పరచబడింది. కాని ఒక్కటికూడ యింతవరకు సక్రమంగా జరగడంలేదు. ప్రశోద్ధారాల సమయంలో ఫిఫ్ మినిస్టర్ గారు కూడ చెప్పారు. పాలకొల్లు Co-operative Sugar mill ఎలా ఉన్నది! ఎలక్షన్స్ జరిగి 3, 4 సంవత్సరములు అవుతుంది. ఇంతవరకు 1000 tons of Sugarcane కూడ crush కాలేదంటే దాని crushing capacity 1600 tons per day వుండినప్పటికీ 1100 tons, 1200 tons crush అయింది అంటే దానిని గురించి యింక నేను యేమీ చెప్పనవసరం లేదు. I need not pass any remarks on that Society. అముదాలవలన, యితర Sugar mills వున్నాయి. అవి సక్రమంగా జరుపబడుతున్నవా లేవా? Inspections జరుగుతున్నవా? Enquiries జరిగేవా? Co-operative movement Sugar industry లో సక్రమంగా నాటుకుపోయిందా, దానివల్ల ప్రజలకు ఏమైనా షేమం కలుగుతోందా అనే విషయం ఒకసారి తమరు investigate చేసి చూస్తే

నేను చెప్పనక్కరలేదు. It is a failure in the sugar industry అని మీరు చెప్పేందుకు సాహసీస్తారని కూడ నేను అనుకుంటున్నాను. Co-operative farming అనుసరించి చెవుతున్నారు. ఇటీవల కాంగ్రెసు సంస్థ, తదితర సంస్థలు cooperative farming మన దేశంలో వుండాలని ప్రచారం చేస్తున్నారు. ఇదివరకు కొన్ని Co-operative farming societies నెలకొల్పాము అంటున్నారు. కాని సక్రమమైన పద్ధతులపైన యింత వరకు Co-operative farming societies మన రాష్ట్రంలో గాని భారతదేశంలో యింకెక్కడైనా గాని వున్నవా లేవా అనేదే పెద్ద సందేహం. ఒక information మంత్రిగారికి నేను యివ్వదలచాను. హైదరాబాద్ రాష్ట్రంలో 1950 లో నల్లగొండ జిల్లాలో మలకాపురం అనే గ్రామంలో ఒక Co-operative forming society నెలకొల్పబడింది. దానిలో 220 families members గా వున్నారు. ఇప్పటికి కూడ 220 members వున్నారు. ఆ సొసైటీ క్రింద 3000 ఎకరాలవరకు సాగుచేసే భూమి వున్నది. అంత పెద్ద సొసైటీ వున్నది. ఆ సొసైటీ యిప్పుడు nominal గా వున్నది. ఆ సొసైటీకి కలిగిన యిబ్బందులను దూరం చేసేందుకు Co-operative department తరపునుంచి యింతవరకు ఏమైనా ప్రయత్నాలు జరిగినాయా? ఇంతవరకు జరగలేదు. ఆ కాలపు Co-operative Registrar ఆ సొసైటీని నిరీక్షించాడు. నిరీక్షించి యింత మంచిగా run అయ్యే సొసైటీ యింకొకటి యేదీ లేదని కూడ remarks pass చేశాడు. Central Government అధికారులు కూడ ఆ సొసైటీని నిరీక్షించారు. నిరీక్షించిన తరువాత యింత మంచి సొసైటీ ఇంకెక్కడా మన దేశంలో లేదు అన్నారు. పండిత హృదయనాథ్ కుంజ్రాగారు కూడ ఒకసారి యిక్కడికి వచ్చి దానిని నిరీక్షించారు. హైదరాబాద్ గవర్నమెంటుకు సంబంధించిన పెద్దమనుష్యులు కూడ వచ్చి చూశారు. చాలా బాగా run అవుతున్నది. Co-operative basis పైన పెద్ద ఎత్తున farming society ప్రప్రథమంగా run అవుతున్నది యిది ఒక్కచేసినని remarks pass చేసినారు. గవర్నమెంటుయొక్క నిరాదరణవల్ల ఆ సొసైటీ యిప్పుడు పాడై పోతున్నది. కొంతమంది వ్యక్తులు, నేడు వారు గవర్నమెంటులో కూడ వుండవచ్చు, Ruling party కి సంబంధించినవాళ్లు అయి వుండవచ్చు. వాళ్లు దానిని నాశనం చేద్దాము, విధ్వంసపరుద్దాము అనే వుద్దేశ్యముతో ఆ సొసైటీ run కాకుండా చేసేందుకు ఎన్నో తగాదాలు, litigations కలిగించారు. కో-ఆపరేటివ్ మంత్రిగారితో నేను సవినయంగా ప్రార్థన చేసేది యేమిటంటే — ఒకసారి అవకాశం కలిగించుకొని ఆ సొసైటీని వారే వెళ్లి ప్రత్యక్షంగా నిరీక్షించండి. నిరీక్షించి ఆ సొసైటీ మంచిగా run అవుతుందని వారికి విశ్వాసం కలిగినట్లయితే దాని

work ను facilitate చేసేందుకు ప్రయత్నం చేయండి. Co-operative farming societies కొరకు ప్రభుత్వం డబ్బు ఖర్చు పెట్టదలచినది. వేలకొలది రూపాయలు loan గా యిద్దాము అంటున్నారు. ఆ society loan అడగదు, ఒకసారి వెళ్ళి ఆ సొసైటీని పరీక్షించండి. అది గవర్నమెంటుయొక్క నిరాదరణకు గురైనది. గవర్నమెంటు నిరాదరణను దూరంచేసి దాని work ను facilitate చేసేందుకు ప్రయత్నం చేస్తే బాగా ఉంటుంది. ఈ అవకాశం యిచ్చినందుకు తమకు కృతజ్ఞత తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. రంగదాస్ (కొల్లాపురం): అధ్యక్షా, సహకార శాఖా మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన యీ బిల్లును బలపరుస్తూ యీ సందర్భంలో కొన్ని విషయాలు మీ ద్వారా ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకు రావలయునను కుంటున్నాను. ముఖ్యంగా తెలంగాణా ప్రాంతానికి సంబంధించి నేను మనవి జేస్తాను. చాలా గ్రామాలలో క్రెడిట్ సొసైటీలున్నాయి. కాని, యిందులో సభ్యులకు యిచ్చే అప్పు వారి అవసరాలకు ఏమాత్రం సరిపోవడంలేదు. 10 సంవత్సరాల క్రిందట ఏర్పాటు చేసిన పరిమితులే యింకా యిప్పుడు కూడా కొనసాగుతున్నాయి. అందువలన వారి అవసరాలు తీరడంలేదు. వ్యవసాయ అవసరాలకొరకు డబ్బు కావలసి వచ్చినప్పుడు వారు పావుకార్ల వద్దకు వెళ్ళి వడ్డీకి డబ్బు తెచ్చుకుంటున్నారు. ఇంక కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీలో తనఖా పెట్టిన తరువాత: యింకా డబ్బు అవసర పడడం, బయట కూడా పావుకార్ల వద్ద ఏమీచూపించలేక డబ్బు సంపాదించలేక పోవడం జరుగుతున్నది. కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీక్రింద భూములున్నాయి కనుక ఏ పావుకారు యింక వారికి డబ్బు యిస్తాడు. ఈ విధంగా వారి అవసరాలు యీ సొసైటీలు తీర్చలేక పోతున్నాయి. మనమాళించిన ప్రయోజనం వారికి కల్గడం లేదు. దీని వలన పావుకారు మిత్తి వద్దతి తీసివేసి కొన్ని ఒప్పందాల ప్రకారం యిస్తున్నారు, నూరు రూపాయలు గనుక ఏ వ్యవసాయదారుడికైనా యిస్తే, పంటలో యిరవై, ముప్పై రూపాయలు విలువచేసే ధాన్యం వారు ఉచితంగా తీసుకుంటారు. ఈ వద్దతి వలన రైతులు ఎంతో దెబ్బ తింటున్నారు. అందువలన యీ సొసైటీలు వీరికి వ్యవయోగకరంగా వుండే నిమిత్తం మెంబర్స్ యొక్క borrowing limit ఎక్కువ చేసి రైతులకు సౌకర్యం చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. అంతేగాక, యివి short term loans. ఒక సంవత్సరం వద్దకు మాత్రమే వుంటుంది. దురదృష్టవశాత్తు ఆ ప్రాంతంలో కరువు కాటకం సంభవితే, రైతు ఆ సంవత్సరం డబ్బు చెల్లించలేని పరిస్థితులతో వుంటే, తన గొడ్డూ గోదా విక్రయించి చెల్లించ వలసి వస్తున్నది. చెల్లించక

పోతే అధికార్లు అప్పుకుండా చర్య తీసుకుంటారు. ఖామలను వేలం వేయడానికి ప్రయత్నిస్తారు. అయితే ఆ రకంగా యిప్పుడు ఎక్కడయినా జరిగిందా, అని ప్రశ్నించవచ్చు. జరగడం, జరగక పోవడం అక్కడ అధికారుల దయాదాక్షిణ్యాలపై ఆధార పడి వుంది. రూల్స్ లో మాత్రం ఆ విధంగా ఊహించడానికి వీలులేని పరిస్థితి వుందనే విషయం తమకందరికు తెలుసు. కనుక యిటు పంటి పరిస్థితి ఏర్పడి నప్పుడు కనీసం కమిటీ కోరినప్పుడు, డిప్యూటీ రిజిస్ట్రార్, రికమెండ్ చేస్తే కనీసం ఒక సంవత్సరం లోపల అతను డబ్బు చెల్లించు కొనడానికి వీలుగా time limit కు ఒప్పుకుంటారని నేను ఆశిస్తున్నాను.

లాండ్ మార్ట్ గేజ్ బ్యాంకులు చాలా తక్కువగా వున్నాయి. డివిజన్ కు ఒకటి చొప్పున వున్నాయి. కొన్ని చోట్ల డివిజన్ కు ఒకటి కూడా లేదేమో. వీటి ప్రాముఖ్యం యీనాడు చాలా పొచ్చుగా వున్నది. అందువలన ప్రతి తాలూకాకు ఒక లాండ్ మార్ట్ గేజ్ బ్యాంకును ఏర్పాటు చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఈ బ్యాంకులనుండి బుణాలుపొందడానికి కనీసం ఒక సంవత్సర కాలమైనా పైరవీ చేయ వలసివస్తున్నది. సామాన్య రైతు యంతకాలం తహశీల్దారు, రిజిస్ట్రార్, యితర కార్యాలయాలచుట్టూ తిరుగుతూవుంటే యింక తన జీవనోపాధికి ఏరకంగా పనిచేసుకోగలుగుతాడో ఆలోచించ వలసిందిగా కోరుతున్నాను. కనుక యీ procedure ను కూడా శీఘ్రతరంచేసి రైతుకు యివి పుకరించే విధంగా తీర్చి దిద్దవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఏదైనా ఒక సొసైటీ పేరుమార్చి, యింకోక సొసైటీ పేరు పెట్టుకొని, ఆ టైలాన్ ద్వారా ఆ సొసైటీ వ్యవహరించాలంటే యిప్పుడు అమలునడున్న చట్టం ప్రకారం చాలా కష్టంగా వున్నది. కొన్ని సొసైటీలకు సంబంధించి యిదివరకు కార్యాయిలు చేయ బడ్డాయి. వద్దతి ప్రకారంగా తీర్మానాలు జరిపి అయిదారు సంవత్సరాలు అయినప్పటికీ, యంతవరకు వాటి పేరు మార్పు జరగలేదు. దీనిని గూర్చి మంత్రిగారు ఆలోచించాలి. మనం అన్ని విషయాలు ఆలోచించి శాసనాలు చేస్తాముగాని స్టాఫ్ వాటిని సక్రమంగా అమలుజరుపటంలేదు. దీనిపై మంత్రిగారు తగుచర్యలు తీసుకొనకపోతే వీటిని మనం చేసిన వుపయోగం యేమివుండదని మనవి చేస్తున్నాను. అలాగే కొత్తగా ఎవరైనా దరఖాస్తులు పెట్టుకొని మెంబరుగా చేరానికి సంవత్సరాల తరబడి వైరవీ చేస్తున్నప్పటికీ వారికి సభ్యత్వం దొరకడంలేదు. సొసైటీలోని పాతవారు కొత్తవారు రావటానికి యిష్టపడడంలేదు. ఎవరు మెంబరు కావలయుననుకున్నా వారికి అవకాశం వెంటనే కల్పించే వద్దతిని అమలు జరపడానికి చర్యలు తీసుకొనవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

ఇంక, ఎన్నికల విషయమున్నది. అధ్యక్షులే రిటర్నింగ్ ఆఫీసరుగావుంటారు ఎన్నికలు నడుపుతారు. ఎవరిపైనావారు డిఫాల్టర్ అనిరాస్తే వారు ఎప్పీలుకు వెళ్ళవచ్చు. కాని ఆచరణలో ఇది ఏవిధంగా నడుస్తున్నదో మాత్రం ఒకసారి గమనించ వలసినదిగా కోరుచున్నాను. గత 30 వ తేదీనాడు కొల్హాపూర్ మూడవ బ్యాంకు ఎలక్షన్స్ జరిగాయి. డిఫాల్టర్లు కాకపోయినప్పటికీ, యిద్దరిని డిఫాల్టర్లుగా రిటర్నింగ్ ఆఫీసరు కొట్టివేశారు. నెలరోజుల నుండి అధికారులచుట్టూ తిరగడమవుతున్నది. ఏ రకంగా అపీలు చేసుకోవాలో జైలాస్ లో స్పష్టంగాలేదు. ఆ సమాచారం సేకరించే నిమిత్తం నేను రిజిస్ట్రార్ ఆఫీసుకు వెళ్ళాను. 'ఏ' సెక్షన్ కు 'ఎన్' సెక్షన్ కు వెళ్ళమంటారు. 'ఎన్' సెక్షన్ కు వుడితే 'సి' సెక్షన్ కు వెళ్ళమంటారు. ఆఫీసరు వద్దకు వెళితే డెఫ్యూటీ రిజిస్ట్రార్ వద్దకు వెళ్ళండి, లేకపోతే కర్నూలు వెళ్ళండి అన్నారు. కనీసం information కూడా రిజిస్ట్రార్ ఆఫీసులో యివ్వలేని పరిస్థితిలో వుంటే యింక మనం ఎన్ని చట్టాలనుచేసి ఏమి ప్రయోజనం? ఏమి చేసినా సామాన్యుడికి అందుబాటులో వుండాలి. నా బోటివాడే ఆ ఆఫీసులకు వెళ్లి అడిగితే సమాచారం దొరకని విధంగాంవుంటే, యింక సామాన్య పౌరుడు ఎంత కష్టపడాలో ఆలోచించండి. కనీసం యికముందు చేయబడే రూల్సులో నై నా మంత్రిగారు యీవిషయాన్ని స్పష్టంగా తెలియజేయ వలసిందిగా కోరుతున్నాను.

లోన్స్ కొరకు చాలా సొసైటీలు సెంట్రల్ బ్యాంక్ దగ్గరకు వెళ్ళవలసి వుంటుంది. సెంట్రలు బ్యాంకు డైరెక్టరులకు దయగలిగితే అప్పటికప్పుడు ఏదో చేస్తారు. లేకపోతే 2, 3, 4, నెలల సమయంవరకు ప్రొలాంగ్ చేస్తూంటారు. ఈ విధానం తొలగించాలి. డిఫాల్టర్లు కాకుండా డబ్బు న్యాయంగా చెల్లిస్తూ తనకు చెందవలసిన డబ్బు కోరే సొసైటీలకు తక్షణమే డబ్బు యిచ్చే అవకాశం కలుగజేయాలని మనవిచేస్తూ, అధ్యక్షులవారికి ధన్యవాదాలర్పిస్తూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ : అధ్యక్షా, ప్రభుత్వంవారు ఆంధ్రదేశమంతా తర్జన భర్జనలుచేసి, చాల మైముతీసుకొని యీ కో-ఆపరేటివ్ బిల్లు ప్రవేశ పెట్టుతున్నారు; అయితే, ప్రస్తుతంవున్న ఆక్టులోవున్న లోపాలన్నీ పోయి దీనివల్ల సహకారం వస్తుందేమోననీ ఆశతో ఎదురుచూడడం జరిగింది. కాని తీరా బిల్లు చూచిన తరువాతగాని, మంత్రిగారి పువన్యాసం విన్న తరువాతగాని యిందులో అట్టిదేమీ లేదనేది స్పష్టంగా తేలుతోంది. గత ఆక్టులోకంటే కొన్ని విషయాలలో బాగానే వుంది. కాని ఉత్పత్తిలో అభివృద్ధి సాధించడమే కో-ఆపరేటివ్ మూవ్ మెంటు

The Andhra Pradesh Cooperative Societies Bill, 1963 (as reported by the Regional Committee)

యొక్క ప్రథమ ధ్యేయం అని చెప్పుకుంటూ. ఉత్పత్తిలో ముఖ్యపాత్ర వహిస్తున్న వ్యవసాయకూలీలకు, చేతివృత్తుల వారికి ఏ రూపేణా, సహకారం లేకుండావున్న యీ బిల్లు పరిపూర్ణత కలిగివున్నదనికాని, మొత్తం సమాజాన్ని కో-ఆపరేటివ్ మూవ్ మెంటువైపుకు నడిపించడంకోసం దోహదమిస్తుందనికాని చెప్పే సూత్రాలకు విలువ లేదని తెలుస్తోంది. క్లాజు రీ లో పదిమంది సభ్యులు కలిసి సొసైటీని ఫారం చేయవచ్చు, అని వుంది. గ్రామాలలో పదిమంది సభ్యులు అంటే పెత్తందారుల కుటుంబములోని పదిమంది సంతకాలుపెట్టి సొసైటీని రిజిష్టరు చేసుకొనే అవకాశం వుంది. అంటే, బయట ప్రజలకు అందుబాటులో లేకుండా యీ సొసైటీలోవుంటూ, లాభాలు వారే అనుభవించే సంఘటనలు ఆంధ్రదేశంలో చాల వున్నాయి. అవి మంత్రిగారి దృష్టికి వచ్చేవుంటాయి. ఒకసారి సొసైటీ అట్టివారి చేతులలోకి పోతే మంత్రిగారు ఇంటర్ ఫియర్ అయినా ఆ ప్రశ్నించేటట్లు చేతిలోనుంచి తీసుకోలేమనే సంగతి మంత్రిగారికికూడ తెలుసు. అందువల్ల పదిమంది సంతకాలు పెట్టితే సొసైటీని రిజిష్టరు చేసుకోవచ్చుననేది మార్చాలి. సొసైటీ ఫారం అయేటప్పుడు మొత్తం ప్రజలందరికీ తెలిసేటట్లు వైడ్ వర్జినిటీ యివ్వాలి. మొత్తం 50-100 మంది సభ్యులు చేరిన తరువాతనే సొసైటీని రికగ్ నైజ్ చేయాలనే క్లాజు లేకపోతే యీ సొసైటీలు కొన్ని కుటుంబాల గుత్త సంస్థలుగా వుండిపోయే ప్రమాదంవుంది. ఒకసారి ఒక కుటుంబవరం అయితే ప్రజలచేతిలోకి తీసుకోడానికి యింక ఎవరి తరంకూడకాదు. ఇటువంటి ఉదాహరణలు పశ్చిమగోదావరి జిల్లాకు సంబంధించి అనేకం యివ్వగలను. వేలివెన్న సొసైటీ విషయం ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చింది. ఎవరినీ చేర్చుకోరు, వారు, వారి అనుయాయులు అందులో వుంటారు. క్లాజు లెగి లో నామినేషను పద్ధతివుంది. ప్రభుత్వం క్లి మంది మెంబర్లవరకు నామినేట్ చేయవచ్చు. ఆ సొసైటీ చైర్మనుకు సంబంధించినవారు అందులో ముగ్గురు వుంటే ఇక సర్వకాల సర్వావస్థలయందు అది వారి చేతిలోనే వుంటుంది. నో-కాన్సిడెన్సు మోషను లేనప్పుడు యీ బిల్లులో ఎన్ని క్లాజులు పెట్టినా ప్రశ్నించేటట్లు అయినవారిని బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు ఎంత ప్రయత్నం చేసినా దించలేరు గ్రామాలలో అందరికీ యీ కో-ఆపరేటివ్ సంస్థలద్వారా లాభాలు కలిగేటట్లు చేయాలి. అధికారంలోవున్న ప్రశ్నించేటట్లు కాన్సిడెన్సుపోతే— నో-కాన్సిడెన్సు మోషను పెట్టి దింపే అధికారం నైర్బర్లు కివ్వవలసిన అవసరం వుంది. అది యీ బిల్లులో ఎక్కడలేదు. క్లాజు లెగ్ ప్రకారం లార్డ్ స్కేల్ సొసైటీలోగాని అర్బన్ బ్యాంకులోగాని అప్పు తెచ్చుకున్నప్పుడు వారిభూమి తాకట్టుగా వుంటుంది. ఆ భూమి మీదకు వెళ్లకుండా ప్రభుత్వం అప్పులుంటే—పస్ట్ ఛార్జిగా తీసుకొని—సెక్యూర్టీ యీ సొసైటీ బాకీ తీసుకోవాలి. మూవబుల్ ప్రాపర్టీ తీసుకోవచ్చు.

ఎడ్లు తీసుకోవచ్చు, నాగలి తీసుకోవచ్చు, ఇంప్లిమెంటు అన్నీ తీసుకోవచ్చు, ధాన్యం, గడ్డి తీసుకోవచ్చు, బంగారం తీసుకోవచ్చు-ఇట్లాగ అన్నీ తీసుకోవచ్చునని ఆ క్లాజులో పెట్టారు.

(Sri K. Punnamayya in the Chair)

అది కాన్స్టిట్యూషనుకు కూడా విరుద్ధమేమో, మంత్రిగారు మరోసారి ఆలోచిస్తే బాగుంటుంది. సెంట్రల్ ఆఫ్, సి. పి. సి. ప్రకారం కూడ అందులోని 60 వ సెక్షనులో కొన్ని మినహాయింపులు వున్నాయి. అవికూడ దృష్టిలో లేకుండా ఫాడ్డర్, ఇంప్లిమెంటు మున్నగునవికూడ ఫస్ట్ ఛార్జీగా తీసుకుంటామని క్లాజులో పెట్టారు. అది ఏ దృష్టితో పెట్టారో కాని, జాగ్రత్తగా ఆలోచించవలసివుంటుంది. భూమి తనఖా వున్నది. దానిమీద డబ్బు యిచ్చాము. డబ్బు రానప్పుడు ఆ భూమిమీద తీసుకోవాలి కాని అతను బ్రతకడానికి ఆధారమైన ధాన్యం, ఎడ్లు మున్నగునవి తీసుకోవడం ఏమంత మంచిదికాదు. 'చాల చిక్కులు వస్తాయని మంత్రివర్యులు దృష్టిలో పెట్టుకోవాలని కోరుతున్నాను. క్లాజు 22 లో అప్పు యివ్వడంలో ప్రతి డెంటు అన్యాయం చేస్తే అపీలు చేసుకోవచ్చునంటున్నారు. అసలు అటువంటి క్లాజు పెట్టడమే తప్పు. ప్రతి సభ్యుడు కూడ అప్పు పొందేందుకు క్లాజువుండాలి. అట్లా కాకపోతే ప్రతి డెంటు యిష్టా యిష్టాలమీద ఆధారపడి వుంటుంది. వారు యివ్వకపోతే రిజిస్ట్రారుగారికి అపీలు చేసుకోవాలి. వారుకూడ యివ్వకపోతే కోర్టుకు పోవాలి. అసలు 200 రూపాయలు అప్పు కావాలంటుంటే కోర్టుకు పోయి అపీలు చేసుకొని, డబ్బు ఖర్చుచేసుకోడానికి స్థామత ఎక్కడ వుంటుంది? కోర్టుకు వెళ్లే వద్దతే యీ కో-ఆపరేటివ్ మూవ్ మెంటులో వుంటే ప్రజలకు అందుబాటులో వుండదు. అది ఏ కొద్దిమంది వ్యక్తులకోమాత్రమే ఉపయోగించేలా వుంటుంది. అది వారు దృష్టిలో పెట్టుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను. అగ్రికల్చరు లేబరుకు ఇదివరకు జామీనువుంటే 25-50 రూపాయలు అప్పు యిస్తుండేవారు. ఇప్పుడు భూమివుండాలి, అస్తివుండాలి లేకపోతే యివ్వకూడదు అని యిందులోవున్నది. గ్రామాలలో అగ్రి కల్చరల్ లేబరు, కమ్మరి, కుమ్మరి, మేదరి మున్నగు ఆర్టిజాన్స్ కు పది రూపాయలు తీసుకోడానికి అవకాశం లేకుండావున్నది. ఈ బిల్లు ద్వారా వున్నవారికే తప్ప లేని వారెవరికీకూడ ఇందులో అవకాశం లేదని స్పష్టంగా చెబుతున్నాను. మంత్రి వర్యుల దృష్టికి నేనొక సంఘటన తీసుకువస్తాను. వారు దీనికి సమాధానం చెప్ప వలసివుంటుంది. మంత్రిగారికి నేను అస్తేక లేటర్నుకూడ వ్రాశాను. ఇప్పుడు ఒక కేసు మీ ముందు పెడుతున్నాను. దీనినిబట్టి చూస్తే ప్రజల సొమ్ము దుర్వినియోగ పువువుంటే ఎంకన్సయిరిచేసి తగుచర్యలు తీసుకుంటామని వారు చెప్పేమాటలలో

సత్యం వుంటే యీ కేసు తక్షణం ఎంక్వయిరీ చేయిస్తే ఎంత అన్యాయం జరిగిందో తెలుస్తుంది. బందరు తాలూకాలో బంటుమిల్లి అనే గ్రామం వుంది. అక్కడ రూరల్ బ్యాంకు వుంది. అందులో 20 గ్రామాలు చేరివున్నాయి. ఇది కృష్ణాజిల్లా కో-ఆపరేటివ్ సెంట్రల్ బ్యాంకుకు 1 లక్ష, 25 వేల రూపాయల - డివర్ డ్యూ-బాకీ వుంది. మంత్రిగారు యీ విషయాలను దృష్టిలో పెట్టుకోవాలని కోరుతున్నాను. ఈ బ్యాంకు జూరిస్ డిక్షనులో లేనివారికి అప్పులు యివ్వడం, జాయింట్ ఫామిలీస్ కు అప్పులు యివ్వడం ద్వారా యిది నూలపడిపోయింది. ఇప్పుడు అధ్యక్షుల వారు ఒక టెక్నిక్ కొత్తగా కనిపెట్టారు. ఓవర్ డ్యూ వున్నది కాబట్టి అప్పురాదు. కాబట్టి కృష్ణాజిల్లా కో-ఆపరేటివ్ క్రాప్ అండ్ సేల్స్ సొసైటీ నుంచి ఇన్ ఫ్లుయెన్స్ చేసి 2 లక్షల గ్రాంటు యిప్పించారు. క్రాప్ అన్నీ కూడ తనఖా పెట్టినట్లు రికార్డులు సృష్టించి లక్షా 50 వేల రూపాయలు తెచ్చారు. అక్కడ పిటిషనులు వున్నాయి. అప్లికేషనులు తీసుకున్నారు, ఏ ఒక్క అప్లికేషనుకు కూడ వంద రూపాయల అప్పుకూడ యివ్వకుండా లక్షా 25 వేల రూపాయలు తీసుకువెళ్లి ఆ బ్యాంకు ఓవర్ డ్యూ కట్టారు. ఇదంతా మీ పరిపాలనలో మీ ఎదురుగుండనే సాగుతోంది. మా ప్రూవువారు, మా శాసన సభ్యులు అని మీరు అనుకోకుండా enquiry చేయిస్తే వాస్తవమని బుజువవుతుంది. ఈ బ్యాంకు విషయంలో cash balance 42 వేల రూపాయలుండగా డిప్యూటీ రిజిస్ట్రారు వెళ్ళి చూస్తే అక్కడలేదు, ఎందుకు లేదో ఇంతవరకు enquiry లేదు. కో-ఆపరేటివ్ ఉద్యమానికి మచ్చు తునక బంటుమిల్లి. ఈ రకంగా రెండు లక్షలలోనుంచి 125 వేల బిసామిలోన్స్ శాంక్షన్ చేయించుకున్నారు. బంటుమిల్లి రూరల్ బ్యాంకు, సెంట్రల్ బ్యాంకు Crop and loans society కి ముగ్గురికి ఇందులో సంబంధాలున్నాయి, మంత్రివర్యులు దానిని serious గా తీసుకుని enquiry చేయిస్తే బుజువవుతుంది. ఈ fraud కు బాధ్యులైన వారిపై చర్య తీసుకుంటారని ఆశిస్తున్నాను. పళ్ళిమగోదావరి జిల్లా పరిస్థితులు మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాయి. అక్కడ కో-ఆపరేటివ్ సెంట్రల్ బ్యాంకు పరిస్థితులు చాలా దారుణంగా వున్నాయి. కొమ్మర ప్రసిడెంటు గారు లక్ష రూపాయలు తినేశారు. వేరొకరు 20 వేల రూపాయలు తినేశారు. అవి unlimited societies కాబట్టి ప్రజలనుంచి వసూలు చేస్తాము, వారిపై చర్య తీసుకుంటామని అన్నారు. పోలీసుకేసు పెట్టామన్నారు; ఇప్పుడు under ground అయిపోయాడు, దొరకడంలేదు అంటున్నారు. నిజానికి పోలీసు లేడు, enquiry లేదు, ఏమీలేదు. అతడు అక్కడే ఉన్నాడు. మంత్రిగారు ఈ floor మీద ఇచ్చిన సమాధానానికి ఆచరణ ఈ విధంగా వున్నది, తాడేపల్లిగూడెం ఫెడరేషన్ గోడౌనులో 240 బస్తాల ఆమోనియం సల్ఫేట్ మింగేశారు. ఈ

30th November, 1963

విషయమై మంత్రివర్గులకు letter కూడా వ్రాశాను. బాంకు అధికార వర్గం వారు తినేసి దొంగలు ఎత్తుకొని పోయారని పోలీసు రిపోర్టు ఇచ్చారు. పోలీసు enquire చేసినతరువాత ఒక డైరెక్టరు గోడౌన్ లో దొరికింది. వారు అధికార పక్షంవారు. వారిపై కేసు పెట్టే విషయమై D.S.P. తటపటాయిస్తూండగా పోయినది అమోనియం సల్ఫేటుకాదని, ఏదో రంగువేశారని బమ్మిని తిమ్మి చేసి ఊరుకున్నారు. తాడేవల్లిగూడెం ఫెడరేషన్ డిపోలో జరిగింది ఇది. అది గంగా ప్రవేశం అయిపోయింది. కొవ్వూరులో 30 వేలవరకు సరుకు ఉండవలసింది పోతే అగ్రికల్చరు డిపార్టుమెంటువారు case పెట్టారు, గవర్నమెంటులో కేసు పెడితే కో-ఆపరేటివ్ డిపార్టుమెంటువారు accounts సరిచేసి సక్రమంగా distribute చేశారని రికార్డుతయారుచేశారు. ఈ విషయాలన్నీ మంత్రివర్గుల దృష్టికి తెస్తున్నాను. పరిస్థితులు ఇలా ఉన్నందువల్ల అల్లరి వస్తుందనే ఉద్దేశ్యంతో మధ్య కురిసిన వర్షాలలో కొన్ని వేల అమోనియం సల్ఫేటు గంగలో కలిసి పోయిందని రిపోర్టు వ్రాయించారు. వేలకొలది రూపాయలు ఈ విధంగా mismanagement అయిపోతున్నాయి. మంత్రివర్గులు రివైఇవ్వరు; enquiry చేయించరు. వర్షాలు వచ్చాయనే అవకాశం చూచుకొని లక్షరూపాయలు కాజేయాలనే ప్రయత్నం జరుగుతోంది. ఈ రకంగా లక్షలు కైంకర్యం చేస్తున్నారంటే చర్యలు తీసుకోరు. పేదవారికి అప్పులు యివ్వడానికి scope పెట్టారు. ఈ బిల్లుప్రకారం కొద్దిమంది పెత్తన దారులు: భూస్వాముల కుటుంబాలు ఈ సొసైటీలను చేజిక్కించుకొని సౌకర్యాలను వాడుకునే ప్రమాదంవుంది. పేద వారికి అవకాశాలు లేవు. ఈ బిల్లు fundamental గా మార్పులు చేయవలసిన అవసరం ఉందని మనవి జేస్తూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ. ఎమ్. వీరరాఘవరావు (ప్రతిపాదు): అధ్యక్షా, కో-ఆపరేటివ్ బిల్లును సెలెక్టు కమిటీకి పంపబోయేముందు జరిగిన చర్చలోకూడా కొన్ని ముఖ్యమైన సూచనలు చాలామంది సభ్యులు చేశారు. కో-ఆపరేటివ్ సంస్థలో ప్రజలెంటులుగా ఉన్నవారు వారే ఎన్నికలు జరిపించటమువల్ల ఎప్పుడూ వారే అధికారంలో ఉంటున్నారని వారిని ఎవరూ దింపలేక పోతున్నారని ఇంధువల్ల సంఘాలలో చాలా అన్యాయాలు జరుగుతున్నాయని సభ్యులు సూచించారు. ఈ విషయాన్ని కూడ లెక్కచేయకుండా పాత పద్ధతినే ఎన్నికలు జరిపిస్తామని బిల్లులో సూచించారు. పంచాయితీ బోర్డు లగాయితు పార్లమెంటు ఎన్నికల వరకు backward classes కు scheduled castes కు కొన్ని సీట్లు రిజర్వేషన్ చేస్తూనే ఉన్నారని కాని కో-ఆపరేటివ్ సంస్థలలో మూత్రం అటువంటి రిజర్వేషన్ లేదు. అక్కడ

The Andhra Pradesh Cooperative Societies Bill, 1963 (as reported by the Regional Committee)

కూడా న్యాయం జరగాలంటే పేద తరగతి రైతులకు రిజర్వేషన్ కావాలి. ఆ విధంగా రిజర్వేషన్ చేస్తే ఎన్నికలలో వారు పాల్గొనటం, ఆ వర్గానికి సంబంధించిన మెంబర్ల కష్టసుఖాలను గురించి కమిటీ సమావేశాలలో మాట్లాడి సేవచేయడం, న్యాయంకోసం దెబ్బలాడడం జరుగుతుంది. అయిదెకరాల లోపు భూమి ఉన్న రైతులకు ప్రతి సొసైటీ మానేజింగ్ కమిటీలోను మూడుసీట్లు కేటాయించేటట్లు నిబంధన ఉండాలని సూచిస్తున్నాను, ఈ విధంగా పెట్టకపోతే ప్రతిగ్రామంలోని కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీలోను పెద్ద భూస్వాములు వారి బంధువులే డైరెక్టర్లుగాను సెక్రటరీలుగాను ఉండి మధ్య తరగతి వారికి పేదవారికి లోన్స్ రాకుండా బాధ పెట్టడం జరుగుతుంది. ఇప్పుడు జరుగుతున్నది కూడా అదే. చిన్న సొసైటీలలో 5 ఎకరాలలోపు భూమి ఉన్న రైతులకు మూడు స్థానాలు రిజర్వ్ చేయించే ఏర్పాటు కలిగించాలని కోరుతున్నాను, చెరుకు ఉత్పత్తిదారుల కొరకై Sugarcane growers societies ను నిర్మించారు. అవి ఎన్నో రకాలుగా సహాయ పడుతూ ఉండేవి. దరిమిలా రిజర్వ్ బ్యాంకువారు ఆ సొసైటీలను ఆపుచేయాలని వాటికి లోన్స్ ఇవ్వకుండా చేశారు. అందువల్ల చెరుకు ఉత్పత్తిదారులకు పెట్టుబడి నిమిత్తమై అప్పులు దొరుకక చెరుకు ఉత్పత్తి దెబ్బతినే పరిస్థితి కలిగి చెరుకు పండించే రైతులు చాలా బాధలు పడిపోతున్నారు. సెంట్రల్ కో-ఆపరేటివ్ డిప్యూటీ మినిస్టరు గారైన బి.ఎస్. మూర్తిగారికి కాకినాడలో ఒక మెమోరాండము ఇచ్చాము. వారు పరిశీలించి సహాయ పడతామని వాగ్దానము చేశారు. ఈ కారణం వల్లనే Sugarcane growers' societies బదులు agriculture improvement societies పెట్టండి అని కాకినాడలో డిప్యూటీ రిజిస్ట్రారుగారు sugarcane growers' societies ప్రెజిడెంట్లను పిలిచి సమావేశం ఏర్పాటుచేసి కొన్ని ఖైలాస్ ను రూపొందించి ఇచ్చారు. ఇది చాలాసంతోషించ వలసిన విషయం. చెరుకు ఉత్పత్తిదారులకు ప్రత్యేక సౌకర్యాలు లేకపోతే చెరుకు ఉత్పత్తి దెబ్బతినడమే కాకుండా పంచదార ఎగుమతి, dollar exchange సౌకర్యాలుకూడా నశించిపోతాయని మనవి చేస్తున్నాను. sugarcane growers societies అను పేరుతో కాకుండా agricultural development Co-operative societies అను పేరుతో తొందరలో ఏర్పాటు చేయించాలనికోరుతున్నాను. Field labour cooperative society లను అన్ని గ్రామాలలో పున్న ప్రజలు పెట్టుకోడానికి అవకాశం వుండడములేదు. తూర్పు గోదావరిజిల్లా పత్తిపాడు తాలూకాలోని కొన్ని గ్రామాలలో ప్రజల దగ్గరనుంచి రు. 500/- ల చొప్పున వసూలుచేసి కాకినాడ కో-ఆపరేటివ్ సెంట్రల్ బ్యాంకులో డిపోజిట్ చేయడము జరిగింది. ఎంతోకాలమునుంచి ఈ డబ్బు ఆ bank లో వుంది. ఈ రోజువరకు

The Andhra Pradesh Cooperative Societies Bill, 1963 (as reported by the Regional Committee)

సానైటీలు రిజిస్టరు అయినట్లుగాని, తేక డబ్బును తిరిగి తీసుకొని వామ్మనిగాని చెప్పకుండా ఆ డబ్బును అలాగే బ్యాంకులో వుంచుకొన్నారు. కొన్ని బ్యాంకులలో ఆ రకమైన అన్యాయము జరుగుతున్నపుడు ప్రభుత్వము గట్టి చర్యలు తీసుకొన వలసిన అవసరమువుంది అని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ వర్గము, ఆ వర్గము అనే భేదము లేకుండా గ్రామాలలో వున్న పేద ప్రజలకు కో-ఆపరేటివ్ సంస్థల ద్వారా విరివిగా సహాయము చేయడము చాల అవసరము. F. L. C. Society లు ప్రతి గ్రామములోను వుండేటట్లుగా చూడాలని ఆయా ప్రాంతాలలో వున్న కో-ఆపరేటివ్ సెంట్రల్ బ్యాంకులకు ఆదేశించాలని మనవి చేస్తూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ ఎ. కృష్ణయ్య (వెంకటగిరి) : అధ్యక్ష మహాశయా, సహకార శాఖా మంత్రిగారు తెచ్చిన ఈ బిల్లును బలపరుస్తూ కొన్ని సూచనలు చేయదలచుకొన్నాను. ఇప్పుడు సహకార సంఘాలను విస్తృతముగా స్థాపించుకొనడము సులభమే. అటువంటి సంఘాలు సుస్థిరముగా వుండడానికి ప్రతి మెంబరుకు చిరకాలము న్యాయము జరిగేరీతిగా పరిపాలన చేసే పాలకవర్గము, ప్రెసిడెంటు వుండడము అవసరము అని మనవి చేస్తున్నాను. అందుచేత ఎట్లా అయితే పంచాయతీ ఎలక్షన్లు అధికారుల ఆధ్వర్యాన జరుపబడుచున్నవో ఆ విధముగానే ఈ సహకార సంఘాలకు సంబంధించిన ఎన్నికలు కూడ జరుపడము న్యాయము, అవసరమని మనవి చేస్తున్నాను. ప్రతివారు మెంబరుగా చేరే అవకాశము ఈ బిల్లులో కలుగజేసినందుకు మంత్రిగారికి అభినందనములు తెల్పుతున్నాను. అయితే ఈ సంఘాలను విరివిగా స్థాపించి, విరివిగా మెంబర్లను చేర్చుకొన్నపుడు అందరికి సరిపోయిన ధనము ఇచ్చే పద్ధతి ఈ బిల్లులో చూపించలేదని మనవి చేస్తున్నాను. Weaker sections కి ఎక్కువ సహాయము చెంచే రీతిగా ఒక నిబంధన వుండడము అవసరము. ఇక ఋణాలు 2, 3 రకాలుగా ఇస్తున్నారు. ఈ డబ్బులో సామాన్య ప్రజలకు surety loans ఇచ్చేదానికి ఎక్కువగా కేటాయించాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ సంఘాలు ఉద్యోగుల మూలముగా మంచి పరిస్థితులలో నడవవచ్చు. లేక వారికి అనుభవము లేకపోవడమువల్ల నిస్సహాయకారిగా వుండవచ్చు. అందువల్ల వారికి కూడ ఒక ప్రత్యేకమైన సర్వీసు కేడర్ ను ఈ బిల్లులో ఏర్పాటు చేస్తే బాగుంటుంది. Service surety ని ఇవ్వడమువల్ల వారు ఉత్సాహముగా ఈ సంఘాలలో పని చేసేదానికి వీలవుతుంది. జాయింటు కో-ఆపరేటివ్ ఫార్మింగ్ సొసైటీలను విస్తృతముగా స్థాపించి, వాటి ద్వారా రైతు అందరికి ఆర్థిక స్తోమతను చేకూర్చి, రైతులకు reliable surety ని కల్గించాలని ప్రచారముచేస్తున్నాము. ఆ విధముగా చాల నిర్మితబడనవి, భూ సంస్కరణవల్ల వచ్చిన భూమిని పేదవారికి ఇచ్చి, వారికి

తగిన ఆర్థిక వనతిని కూడ సమకూర్చి వ్యవసాయము చేసుకొనే దానికి ఉపయోగ పడే విధముగా ఈ బిల్లులో తగు ఏర్పాటు కావాలని ప్రార్థిస్తున్నాను. వడ్డీ వ్యాపారస్థులు ఈ సహకార సంస్థలలో మెంబర్లుగా వుంటారు. విచక్షణ లేకుండా చేర్చుకోవాలని డీమిండ్ వుంది. ఎవరిని చేర్చుకోవాలి, ఎవరిని చేర్చుకోకూడదు అనే విచక్షణ వుండడము కొంత అవసరము. అయితే ఇక ముందు మాత్రము వడ్డీ వ్యాపారస్థులను ఈ సంఘాలలో చేర్చుకొనడమువల్ల ఏరికీగానూ ఉపయోగపడదని మనవి చేస్తున్నాను. ప్రస్తుత విధానంలో వున్న unlimited liability అనేది ప్రమాదకరముగావుంది. అటువంటి దానిని తీసివేసి limited liability ని ప్రతి సంఘములోను పెడితే ధైర్యముగా ప్రతి ఒక్కరూ తోడి మెంబర్లుకు సహాయము చేయడానికి పూనుకోగలరని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ జె. మల్లారెడ్డి (నుల్తానాబాద్): అధ్యక్షా, కోపరేటివ్ సొసైటీలకు సంబంధించిన ఈ బిల్లును ప్రభుత్వం ఎన్నిరోజులలో తయారుచేసినదో తెలియదు కాని జాయింట్ సెలక్షన్ కమిటీలో దాదాపు 14 sittings లో నెలరోజులపాటు చర్చించబడినట్లు తెలుస్తున్నది. ఆఖిర్వర్తికరమైన క్లాజులను మంత్రిగారు డీమిండ్ చేర్చారా లేదా అన్నవిషయం నేనెక్కడ చెప్పవలసిన అవసరంలేదు. ఆంధ్రలో 1982 వ సంవత్సరంలో కోపరేటివ్ సొసైటీలు అమలులోనికి వచ్చాయి. తెలంగాణా చాలా వెనుకబడిన ప్రాంతం. దాదాపు 20 సంవత్సరాల తరువాత 1952 వ సంవత్సరంలో ఈ ప్రాంతంలో ఈ సొసైటీలు రావటం జరిగింది. ప్రభుత్వం మనదేశంలో వున్న బీదతనాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని కోపరేటివ్ మూవ్ మెంట్ ను ముందుకు తీసుకుపోవాలని, సొసైటీలను ఏర్పాటు చేయటం అవసరమనే లక్ష్యంతో వున్నట్లు ప్రభుత్వం యొక్క planning వల్ల తెలుస్తున్నది. కాని జరుగుతున్న విధానం చూస్తుంటే అది సక్రమంగా అమలు జరగటంలేదు. ప్రజలు షేర్ హోల్డిర్స్ చేసే చిక్కులలోపడి, లిటిగేషన్స్ లోపడి, ఏమాత్రం లాభపడటం లేదని తెల్పటానికి సాహసంస్తున్నాను. ఈ బిల్లును అమలు జరిపేముందు లిటిగేషన్స్ ను తీర్చటానికి మంత్రిగారు స్వయంగా పూనుకొంటారా అని అడుగుతున్నాను. ఒకవైపు పేద ప్రజలు పెట్టుబడి పెట్టుకొనే శక్తి లేక ప్రభుత్వం మీద ఆధారపడి సొసైటీలవైపు చూస్తున్నారు. కాని సొసైటీలు పెట్టి లిటిగేషన్స్ ను భరించలేక, వాటిని పరిష్కరించుకోలేక ప్రభుత్వంవైపు చూస్తున్నారు. ఈ విధంగా ఏ ఉద్దేశంలో సొసైటీలను ఏర్పాటు చేశామో వాటిని నెరవేర్చక నిర్లక్ష్యం చేస్తే దేశంలో ఉత్పత్తి ఆగిపోతుంది. ప్రజలకు ఎన్నో ఇక్కట్లు కలుగతాయి. ప్రభుత్వం వాటన్నింటినీ దృష్టిలో వుంచుకోవాలి. ఇది దైనిందివచర్యగా ప్రభుత్వం భావించాలి. అన్ని విషయాలు

పరిశీలించినప్పుడు 127 క్లాజులు చాలవని అనుకోవచ్చు. జాయింట్ సెలక్షన్ కమిటీ లోని సభ్యులు, వున్న ఇబ్బందులన్నీ చెప్పుకొని వుండవచ్చు. లేకపోతే దానిని పరిశీలించటానికి ఇన్నిరోజులు అవసరమై వుండదు. ఈ లిటిగేషన్స్ విషయాలన్నీ వారు పరిశీలించారోలేదో. నాకు జాధ కల్గించే విషయం ప్రజలు రిజిస్ట్రారు చుట్టూ, డిప్యూటీ రిజిస్ట్రార్ చుట్టూ తిరగటం, సానైటీలవైపు చూడటం అసహ్యంగా వుంటుంది. అది ప్రభుత్వానికి చెడ్డచేరు తీసుకువస్తుందని మనవి చేస్తున్నాను. అనేక రకాల సహకార సంఘాలు వున్నాయి. వీటిలో ముఖ్యంగా వ్యవసాయ సహకార సంఘాలపట్ల ప్రభుత్వానికి శ్రద్ధ వున్నదో లేదో తెలియదు. వీటిని చిన్నచూపు చూస్తున్నదనిపిస్తున్నది. వాటికి సంబంధించి ప్రభుత్వం ఏమీ చర్యలు తీసుకోవటంలేదు. సహకార వ్యవసాయ సంఘాలను ఏర్పాటు చేయాలనేది కేంద్ర ప్రభుత్వం పాలసిగా పెట్టుకొని orders పంపిస్తే మన ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేస్తున్నామన్నంత మాత్రాన ప్రజలకు లాభం కలుగదు. వ్యవసాయ సహకార సంఘాలకు సంబంధించి ప్రభుత్వ పాలసీ ఏమిటని నేనొక short notice question ఈ మధ్య పంపించాను. మన రాష్ట్రంలోని రైతులకు ఈ సంఘాలపట్ల అనుమానం వుంది. కలెక్టివ్ ఫార్మింగ్ అంటూవుంటుంటే రైతుకు వ్యక్తిగత స్వాతంత్ర్యం వున్నదా అనే అనుమానం వారికి కలుగుతున్నది. నేనా ప్రశ్న అడిగినప్పుడు దానికి సమాధానం చెప్పవలసిన అవసరం ఏముందని అనుకోవచ్చు లేదా వారికి భాదకలిపుండవచ్చు. కో-ఆపరేటివ్ ఫార్మింగ్ కు, వ్యక్తిగత స్వాతంత్ర్యానికి వున్న తారతమ్యం రైతులకు తెల్పితే వారు అర్థం చేసుకొని ముందుకు వస్తారు. ఈనాడు ఎంతోమంది రైతులు పెట్టిబడి లేక ఇబ్బందిపడుతున్నారు. కో-ఆపరేటివ్ ఫార్మింగ్ లో ప్రభుత్వం సహాయం చేస్తుందని చెబితే వారు చేరటానికి భయపడరు. అందువల్ల కో-ఆపరేటివ్ ఫార్మింగ్ గురించి విరివిగా ప్రచారం జరగాలని మనవిచేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ ఎన్. ప్రసాదరావు (ఖమ్మం): అధ్యక్షా, మంత్రిగారు ఈ బిల్లును ప్రవేశ పెడుతూ ఇది సర్వరోగ నివారణ అని గ్రామీణ ప్రజలయొక్క ఆర్థిక సంక్షేమాన్ని సాధించటానికి ఇది చక్కనిబిల్లు అని హర్షించారు. సర్వరోగాలు పోగొట్టటానికి కాని లేక గ్రామీణ ప్రజలయొక్క ఆర్థిక పరిస్థితిని బాగుచేయటానికి కాని ఈ బిల్లులో అవకాశాలు కల్పించారా అని నేను అడుగుతున్నాను. ఆంధ్రలో ఒక చట్టం, తెలంగాణాలో ఒక చట్టం వుండేవి. వాటిలో వున్న అంశాలకంటే కొత్తగా విషయాలున్నా, నుంచి విషయాలను ప్రవేశపెట్టారాలని ప్రశ్నిస్తున్నాను. కేంద్ర ప్రభుత్వం కో-ఆపరేటివ్ ఎక్స్ పర్ట్స్ కమిటీని ఏసీ మోడల్ బైలాస్ ను తయారు

The Andhra Pradesh Cooperative Societies Bill 1963 (as reported by the Regional Committee)

చేయించింది. స్టేట్ ఎడ్యుకేషరీబోర్డు కొన్ని సలహాలు ఇచ్చింది. ఈ బిల్లు సెలెక్టు కమిటీకి, రీజనల్ కమిటీకి వెళ్లి, ఆ సలహా లన్నీ దృష్టిలో పెట్టుకొని ఫిల్లిక్ ఓపీని యన్ తో తీసుకురాబడిందని మంత్రిగారు చెప్పారు. అది వాస్తవమే కావచ్చు. కాని నూతనమైన మార్పులు, నూతనమైన పోకడలు ఈ బిల్లులో లేవు. ఈనాడు గ్రామసీమలలో వున్న పరిస్థితులను బాగుచేయాలంటే ఈ బిల్లులో వున్నవాటికి భిన్నమైన పద్ధతులు అవలంబిస్తే తప్ప లేకపోతే అది సాధ్యం కాదని మనవిచేస్తున్నాను. సహకార ఉద్యమం పెద్ద మోసంతో కూడుకొన్న ఉద్యమంగా వుందని దీనిలో భూస్వాములు, పెత్తందారీకర్తలు ప్రవేశించి ఆ సంఘాల గొంతు నులుముకున్నాయన్న సంగతి అందరకు తెలుసు. మొట్టమొదట ఈ బిల్లును ప్రవేశపెట్టి నప్పుడే మంత్రిగారు ఈ సహకార సంఘాలు గుత్త సంస్థలుగా తయారవుతున్నాయని, ఎవరి చేతుల్లో మినిట్స్ బుక్ వుంటుందో అది వారి చేతుల్లోనుండి బైటకు రావటం లేదని, దానిని మార్పించటానికే పెద్ద ప్రయత్నం చేశామని చెప్పారు. కాని దానిని ఈ బిల్లులో ఏవిధంగా సాధించదలచుకొన్నారో నాకు అర్థం కావటం లేదు. ఈనాడు సహకార సంఘాలలో ఉన్న పరిస్థితులను గురించి ప్రభుత్వం ఆలోచించాలి. ఈనాడు సహకార ఉద్యమంలో పెద్ద అన్యాయాలు, అక్రమాలు జరుగుతున్నవి. సహకార సంఘాల ద్వారా వచ్చే డబ్బు చాలా కొద్దిమంది చేతులలోకి బినామి లోన్సు రూపంలో పోతున్నది. ఈ సహకార సంఘాలను రాజకీయ లాభంకోసం, రాజకీయాలను బలపరుచుకోవడం కొరకు పాలకవర్గ పార్టీ ఒక సాధనంగా ఉపయోగించుకుంటున్నదనే విషయం కూడ సభ ముందుకు వచ్చింది. అయితే ఈ విషయాలగురించి మంత్రిగారు ఔను అనవచ్చు లేదా కాదు అనవచ్చు. ఒక విషయం మాత్రం స్పష్టం. సహకార ఉద్యమం ఎవరికొరకు ఉద్దేశించబడింది? నిజంగా గ్రామీణ ప్రజల అభివృద్ధికోసం ఉద్దేశించబడినచో గ్రామీణ ప్రజలలో ఉన్న పేద ప్రజలకోసం ఇది ముందుగా ఉపయోగపడాలి. కాని సహకార ఉద్యమం, సహకార శాసనం అటువంటి ప్రజలకోసం ఉపయోగపడలేదని చెప్పాలి. అటువంటి హరికోసం ఉపయోగపడనిచో ఎందుకు మనం చర్యలు జరుపుకోవాలి. నాల్గవ సహకార కాంగ్రెస్ ఢిల్లీలో జరిగింది. వారు ఇచ్చిన రిపోర్టును పరిశీలించవచ్చు. ఈవేళ రైతాంగానికి కావలసిన పరపతులలో, గ్రామసీమలలో అవసరమైన పరపతులలో, మాటికి 15 వంతులు మాత్రమే ఈ సహకార సంఘాలద్వారా సర్దుబాటుకావడం జరుగుతున్నదని వారు ఇచ్చిన రిపోర్టు ద్వారా తెలుస్తున్నది. 10-12 సంవత్సరాలుగా సహకార ఉద్యమాన్ని అభివృద్ధిచేయుటకు ఇన్ని ప్రయత్నాలు జరిగిన తర్వాత కూడ సహకార సంఘాల ద్వారా మాటికి 15 పాళ్ళు మాత్రమే credit ఇవ్వగలుగుతున్నా

రంటే ఈ రూపంలో ఎన్ని సంవత్సరాల తర్వాత ప్రజలకు అవసరమైన credit ఈ సంఘాల ద్వారా మనం ఇవ్వగలుగుతాం? ఎన్ని ప్రణాళికల ద్వారా మనం దానిని సాధించగలమో కూడా అనూహ్యంగా ఉన్నది. దీనితోపాటు నేడు గ్రామ సీమలలోని పరిస్థితులను చూచిన నూటికి రెండు పాళ్ళు ఈ పరపతి వడ్డీ వ్యాపారం నుండి వస్తున్నదని ఇదే రిపోర్టులో వ్రాశారు. బహుశః ఇది ఏ మోడల్ సర్వీసులను బట్టి ఈ రిపోర్టు తయారై ఉంటుంది. కాబట్టి ఇంకా చాలా అధికభాగమే ఈ credits వడ్డీ వ్యాపారస్థులనుండి రావడం జరుగుతున్నది. ఆ ఇచ్చే 15 పాళ్ళు credit కూడా ఎవరికి పోతున్నది? ఇప్పటికీ అనేక రూపాలలో ఆస్తులు, భూములు, ధనం ఉన్నట్టి వర్గం చేతులలోకే పోతున్నది. తమ ఉత్పత్తికి గాని తమ లాభాలకాగాని ఏ ఇతర resources అవసరంలేనట్టి వర్గమే ఈ credit ద్వారా వచ్చు సౌకర్యాలను కూడా అనుభవించడం చాలా దారుణమైన విషయం. మనం ఎన్ని చట్టాలు చేసినా, ఎన్ని విధానాలు రూపొందించినా, బినామి లోన్సును బట్టి పోయినా, ఆస్తులను బట్టిపోయినా, పరపతులను బట్టిపోయినా బాగా ఆస్తులున్నవారికే ఈ సొసైటీల ద్వారా credit లభిస్తుంది. అది లేనివారికి credit లభించదు. కాబట్టి నూటికి 80 మందిగా గల పేద ప్రజలు, వ్యవసాయ కూలీలు ఈ సొసైటీలతో సంబంధం ఉంచుకోవలసిన అవసరం లేదు. ఇందులో కొన్ని సొసైటీస్ security loans ఇస్తున్నప్పటికీ అవి ఎవరికి ఉపయోగపడడం లేదు. ఈ ఇచ్చే అప్పులు గ్రామసీమలలో ఉన్న పరిస్థితులను బాగుపరుస్తున్నవా? రైతాంగపు రుణ భారాన్ని తీర్చుటకు ఉపయోగపడడం లేదు. ఇదివరకున్న అప్పులో ఇది కూడా ఒక భాగంగా పోతున్నది. చిన్న, మధ్యరకపు రైతులు రుణ భారంనుండి విముక్తి కావడానికి అవకాశాలు. లేక బాధపడుతున్నారు. అందువల్ల productive side లో డబ్బు ఖర్చు చేయలేకపోతున్నారు. ఒక్కొక్క సభ్యునికి average గా 144 రూ॥లు వచ్చినట్లు ఇదే రిపోర్టు చెబుతున్నది. బాగా ఆస్తులున్న వారికి రెండువేలు, మూడువేలు వస్తవి. లేనివారికి 10-20 రూ॥లు వస్తవి. ఈ పది రూ॥లతో ఉత్పత్తిని అధికం చేసేది ఎలా? గ్రామసీమలలో అసమాన త్యాన్ని తొలగించేది ఎలా? వడ్డీ వ్యాపారుల దగ్గరకు పోకుండా ఉండేది ఎలా? భూస్వాముల పెత్తనాన్ని ఎదుర్కొనేది ఎట్లా? ఇటువంటి పరిస్థితులలో గ్రామ సీమలను మెరుగుపరుస్తుందంటూ ఈ బిల్లును గురించి మంత్రిగారు చెప్పడం చాలా ఆశ్చర్యకరమైన విషయం. అలాంటి మార్పు తీసుకరావడం ఈ చట్టం ద్వారా సాధ్యంకాదు. వారు ఏ నినాదం చెప్పినా— ప్రజాస్వామ్య సోషలిజం అని చెప్పినా దేశంలో జరుగుతున్నది మాత్రం పెట్టుబడిదారీ విధానం. అందులో గుత్త పెట్టుబడిదారీ విధానం అభివృద్ధి చెందుతున్నది. అని జయపూర్వకంగా ప్రకటించుకో

*The Andhra Pradesh Cooperative
Societies Bill 1963 (as reported by
the Regional Committee)*

చాలా మంది కాంగ్రెసు సభ్యులే చెప్పారు. భూ సంస్కరణలు అని చెప్పి కౌలు దార్లను ఆంధ్ర ప్రాంతంలో వెళ్ళగొట్టిన సంగతి మనకు తెలుసు. పంచాయితీరాజ్, భూస్వామ్య వికేంద్రీకరణ గ్రామసీమలలో కాంగ్రెసుపార్టీ అధికారాన్ని బలపర్చు కోవాలనే దృష్టితో తప్ప పరిస్థితులను ముందుకు తీసుకపోవడానికి జరుగుటలేదు. అందువల్ల నినాదాలు ఎన్నియో చెప్పవచ్చు. ఈ నినాదాలను ఆచరణలో పెట్టడం వచ్చేసరికి మన పరిస్థితులు రోజు రోజుకు దారుణంగా తయారౌతున్నవి. గ్రామ సీమలలో ఉన్న సహకార సంఘాలను భూస్వాముల కంట్రోలునుండి, కాంగ్రెసు పార్టీ సభ్యుల యొక్క ఆధిపత్యంనుండి తప్పించి ప్రజా స్వామ్యయంతంగా నడిపించిన నాడే ఈ బిల్లు ఆశించిన ఫలితాలు నెరవేరుటకు అవకాశం ఉంటుంది ఆ విధంగా ఈ బిల్లును మార్పుచేయాలి. ఈ బిల్లులో 'అ నుండి ఊ వరకు' రిజిస్ట్రారుకు అధికారాలు ఉన్నవి. చాలామంది సభ్యులు చెప్పినట్లు ఇది సహకార సంఘాల బిల్లు అనుటకంటే సహకార సంఘాల రిజిస్ట్రారు యొక్క అధికారాల బిల్లు అనడం మంచిది. అందులో ఏమాత్రమూ అతిశయోక్తిలేదు. అసలు రిజిస్ట్రారు లేనట్టి నెక్స్టుగాని, క్లాజులుగాని బహు స్వల్పం సభ్యులు విమర్శిస్తారని మంత్రిగారికి ముందే తెలుసు. సహకార సంఘాలను ప్రజాస్వామ్యయంతంగా చేయాలని ప్రయత్నాలు జరుగుతున్న పరిస్థితులలో రిజిస్ట్రారు ఎక్కడినుండి వస్తారు? మన రాష్ట్రంలోని వేలాది సొసైటీలను అభివృద్ధి చేయుటకు ఆయనకు శక్తి ఎక్కడ ఉన్నదో నాకు అర్థం కావడంలేదు. ఒక ఊరిలో మాకు సొసైటీ కావాలని అప్లికేషన్ పెట్టిన దగ్గరనుండి ఈ రిజిస్ట్రారు రంగంలోకి వస్తాడు. ఆయన అనుమతి, అభీష్టం లేకుండా సొసైటీ ఏర్పడదు. అసలు model bylaws తోనే ప్రారంభమౌతుంది. model bylaws లేకుండా ఎవరైనా తమకున్న అనుభవంతో ఒక bylaw ను తీసుకవెళ్ళి రెజిస్టరు చేయమంటే రిజిస్ట్రారుగారు చేస్తారనే నమ్మకం లేదు. అందువల్ల model bylaws దగ్గరనుండి సొసైటీస్ సూపర్వైజ్ చేయడం దాకా, wind up చేసేదాకా వారికే అధికారం ఉంది. ఎక్కడైనా అధికారం చాలడంటే అక్కడ ప్రభుత్వం రంగంలోకి వస్తుంది. ఇది ప్రజాస్వామ్య మేనా? ఈ సహకార సంఘాలను అభివృద్ధి చేయుటకు ఈ బిల్లు ద్వారా ఏవిధంగా ప్రయత్నం చేస్తారు? ఈ సహకార సంఘాలను ప్రజాస్వామ్యయంతంగా చేయాడానికి ఏరకంగా ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి? అయితే దీనిని ఎక్కడో ఒకచోట మొదలు పెట్టాలి. వీటిని అభివృద్ధి చేయాలంటే భూస్వామ్య వర్గాల కంట్రోలునుండి తప్పించాలంటే, వీటిల్లో వున్నవారికే కాకుండా పేదవారికి ఉపయోగపడాలంటే దీనిలో మౌలికమైన మార్పులు తీసుకురావాలి. అయితే ఎక్కడనుంచి తీసుకురావాలి? ఎక్కడనుంచో ఒకచోట ప్రారంభించకపోతే ప్రజాస్వామ్యయంతం కాదు.

అయితే యిందులో ఒక ముఖ్యమైన విషయం ఉన్నది. ఇప్పుడు ఏ 10 మంది సభ్యులు అయినా సొసైటీ పెట్టుకోవచ్చు. గాని అలా register చేస్తారా? ఆ గ్రామంలో ఒక సొసైటీ వుండి ఎవరయినా 10 మంది సభ్యులు మాకు ఆ సొసైటీలో చేరడం యిష్టంలేదని మేము వేరే Society పెట్టుకుంటామంటే register చేస్తారా? ఇందులో ప్రాసుకున్న Bye-laws కు అనుగుణంగా 10 మంది సభ్యులు సంతకాలు పెట్టాలి. అప్పుడే సొసైటీలకు ఆర్థిక సౌష్ఠ్యం వుంటుంది. అయితే సొసైటీలు register అవుతాయా అంటే లేదు. అనేక సందర్భాలలో చేయలేదు. ఇకముందు చేస్తారేమో తెలియదు. చట్టానికి అనుకూలంగా Bye laws కు అనుగుణంగా వుండి యీ సొసైటీ అభివృద్ధి అవుతుంది అనే నమ్మకం Registrar లో వుండాలి. ఆయనను నమ్మించేది ఎట్లా? ఇది అభివృద్ధి అవుతుందని 10 మంది లేక 20 మంది సభ్యులకు నమ్మకం కలిగితే చాలదు. Registrar గారికి నమ్మకం వుంటేనే register చేయాలనే ఆధికారాలు ఎందుకు యివ్వాలి? ఇది రాజ్యాంగానికి విరుద్ధంగా వుందని చాలామంది సభ్యులు చెప్పారు. కావచ్చు. అసలు ప్రభుత్వం ఒక Policy నిర్ణయించుకున్నప్పుడు స్పష్టంగా ఒక అభిప్రాయానికి రావాలి. అసలు ఎవరైనా కొంతమంది సభ్యులు కలిసి ఒక సొసైటీలో మేము చేరము అంటే మీ గ్రామంలో యిదివరకే ఒక సొసైటీ వుండి కాబట్టి మీరు కూడా అందులోనే చేరాలి అని నిర్బంధం ద్వారా చేర్పించడం చాలా అసమంజసంగా వుంటుంది. ఎవరైనా కొంతమంది కలిసి ఒక కొత్త సొసైటీ పెట్టుకోనే అవకాశం కావాలని Select Committee stage లో అడిగాం. పోనీ వేరే గ్రామం యొక్క శివార్లలో గాని యింక ఎక్కడయినా సొసైటీ పెట్టుకుంటాం అన్నాం. Split చేయడానికి అవకాశం యివ్వమంటే మొత్తం సొసైటీలో 2/3 majority కావాలన్నారు. ఒక పెద్ద గ్రామం నుండి ఒక చిన్న గ్రామం విడిపోవాలంటే ఏ పెద్ద గ్రామం అంగీకరించదు. అసలు యిటువంటి majority హక్కులు రక్షించడానికి మన బిల్లులో తీసుకొనిరావలసిన అవసరం లేదు. Minority వర్గం వారు ఏ కారణం వల్లనైనా రాజకీయ కారణాలు కావచ్చు, యింకేదైనా కావచ్చు. వారికి యిష్టం లేకపోయినప్పుడు ఒక కొత్త సొసైటీని పెట్టుకోవలసినవస్తే ఆ విధంగా పెట్టుకోవడానికి Bye laws లో ఎక్కడ అవకాశం లేదు. దానికి 2/3 majority కావాలి. దానినిబట్టి ఏమి విధి తం అవుతుందంటే అటువంటి సొసైటీ చీలిపోవడం మామూలు యిష్టంలేదు. అది సాధ్యంకాదని చెప్పడమే. కాని సభ్యులకు ఎటువంటి ఆధికారమూ లేదు. కాని Registrar గారికి మాత్రం రెండు సొసైటీలను కలపడానికి గాని ఒక సొసైటీని రెండుగా విడదీయడానికిగాని లేక వాటి assets ను liabilities ను మార్చడానికి ఆధికారం యిస్తున్నారు. సభ్యులు చెప్పిన సూచనలను వారు అంగీ

కరించవలసిన అవసరంలేదు. కాని మీ సొసైటీ కలసి వుండడానికి పీలులేదు విడిపోవాలని తాఖీదు పంపితే విడిపోవాలి. లేకపోతే విడగొట్టినట్లు చెరోక Certificate వారేయిస్తారు. ఈ అధికారం వారికి యిచ్చారు. విడిపోతామని majority కాకుండా minimum కొంతమంది అంటే విడిపోయే అవకాశం వారికి యివ్వకపోవడం రిజిస్ట్రార్ కు మాత్రం అధికారాలు యివ్వడం చాలా అన్యాయం. అలా కలసి వున్నప్పుడు Registrar తో consult చేసేది Finance bank సభ్యులు మాత్రం consult చేయవలసిన అవసరం లేదు. సభ్యులను Direct చేస్తారు గాని సంప్రదించడం మాత్రం Finance Bank తో. ఇది ఏవిధమైన ప్రజాస్వామ్యమో నాకు అర్థం కాలేదు. ఆ విధంగా model Byelaws గవర్నమెంటునుంచి వస్తవి. గవర్నమెంటు ఫలానా amendment చెయ్యాలంటే చేస్తారు. గాని సభ్యులు amendment తెస్తే ఎవరు తీసుకుంటారు? సభ్యులు amendment తెస్తే అంగీకరిస్తారో లేదో నాకు తెలియదు. మా Central Bank అనేక amendments పంపించింది. రిజిస్ట్రార్ గారు తిరస్కరించారు. గాని Registrar గారు అనేక amendments direct చేస్తే అంగీకరించాలి. Byelaws యివిగో ఫలానా తారీఖు లోగా చేస్తే మంచిదే. లేకపోతే మేమే చేసి పంపిస్తాం అంటారు. ఈ సొసైటీలను ప్రజా ఉద్యమాలని చెప్పుకొని ప్రజలే నడపాలని చెప్పుకొన్నప్పుడు అందుచేత వాటిని Voluntary సంస్థలే నిర్వహించాలని అనుకొన్నప్పుడు Registrar గారికి ఎందుకు ఇటువంటి అధికారాలు యివ్వాలి? ఇక membership గురించి చాలా మంది సభ్యులు చెప్పారు. ఎవరైనా సరే major అయిన వ్యక్తి చేరవచ్చు. గాని ఆ సెక్షన్ మొత్తం చదివితే తెలుస్తుంది. రామోదరరెడ్డిగారు కూడా చెప్పారు. Eligibility మాత్రం వుంటుంది. చేర్చుకోవడం చేర్చుకోకపోవడం సొసైటీ యిష్టంపై వుంటుంది. చేర్చుకోకపోతే తగిన కారణాలు చెప్పాలి. Sufficient cause వుండాలి. సొసైటీలో చేర్చుకోడానికి నాకు యిష్టంవుంటే చేర్చుకుంటాను. ఏదో Cause తో report చేస్తే ఎవరికిపోయి appeal చేసుకోవాలి. పోనీ అలాంటి దేమీ అక్కరలేకుండానే కొత్తగా సొసైటీలు పెట్టుకోడానికి అవకాశం యివ్వండి అంటే అది వీలుకాదు అంటారు. Area of operation వస్తుంది. ఇంకొకటి వుంటుంది. Withdrawal గురించి యిందాకనే చెప్పాను. ఇప్పుడు shares ఉన్నాయి. యీ shares withdrawal తెలంగాణాలో అట్ట వుండేది. కాని మన అట్టలోమాత్రం అది లేదు. ఎందుకు అలాంటి provision లేదంటే యీరకంగా అందరూ పోతూవుంటే సొసైటీలు పోతాయి అనే ఉద్దేశ్యంతో కావచ్చు లేక యింకొక కారణం కావచ్చు. Withdraw చేసుకోవాలంటే సభ్యుడు చచ్చిపోయిన తరువాత ఆయన వాటాకు వారసులు లేక shares ను గాని interest ను గాని

*The Andhra Pradesh Gooperative
Societies Bill 1963 (as reported by
the Regional Committee)*

withdraw చేసుకోవచ్చు. బ్రతికి వుండగా ఒకసారి ఆ సొసైటీలో చేరితే ఆ సొసైటీ నుండి బయటకు రావడానికి అవకాశం వుండదు. Withdraw చేసుకోవాలంటే ఏమిటి నష్టం అని మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను. కొంపలు ఆరిపోయాయా? అంతమాత్రాన మా తెలంగాణాలో ఎన్ని సొసైటీలు ఆరిపోయాయి? సొసైటీలో చేరడానికి సభ్యులకి ఏవిధం అయిన హక్కు వుందో విడిపోడానికి కూడా అదేవిధం అయిన హక్కు వుండాలి. అది సత్ సాంప్రదాయం. Voluntary గా ఏర్పడుతున్న సంఘాల నుండి విడిపోడానికి హక్కు లేదు. రాజనామాకు అధికారం వున్నప్పుడు withdraw చేసుకోడానికి ఎందుకు యివ్వరో నాకు అర్థంకాలేదు. ఇక Management యొక్క అధికారాలు వగయిరా విషయాలు ఉన్నాయి. General body కు అధికారం వుంది అన్నారు. ఏమిటి ఆ అధికారం? General body రిజిస్ట్రార్ గారి అభిమతాన్ని ఏరూపాన కాదనలేదు. అన్ని అధికారాలు వారికి యిచ్చినతరువాత general body అధికారం ఏమి వుంటుంది? రిమానాల వరకు ఏమిటీలు పనిచేసుకోవచ్చు. ఆతరువాత అవసరం అయితే registrar గారు extend చేయవచ్చు. ఎంతకాలం అవసరం అయితే అంతకాలం చేయవచ్చు. ఆ provision యిందులో పెట్టారు. అందులో యిలావుంది. "Provided also that where the bye-laws so provide the Government or the Registrar may nominate all or any of the members of the committee for such period as may be specified therein" Bye laws ను ఆమోదించేది specify చేసినవారు. వాటిని వ్రాసేది కూడ వారే. ఎన్నాళ్లు అయినా nominate చేయవచ్చు ప్రభుత్వం. దానితోపాటు general body సమావేశాలను call for చేయడం committee meeting ను పెట్టడంలేదు. అధికారాలు registrar కు తద్వారా ప్రభుత్వానికి వుంది. ఎక్కడైతే ఒక సొసైటీలో తగాదా వస్తే registrar గారు ఫలానా సొసైటీ ఎన్నికలకు సమావేశం కావాలని ప్రభుత్వం పిలవవచ్చు రిజిస్ట్రార్ గారి ద్వారా. తగవు వుంటే తగవుమీద తీర్పు చెప్పాలి పరిష్కారము చేయాలి కాని ఆరోపణలు చేయడం మాత్రం సరియైనది కాదు. ఇక సూపర్ సెషన్ విధాన మున్నది. సొసైటీ ఏర్పాటు వడంతో మొదలుపెట్టి 34 వ క్లాజు వచ్చేవరకల్లా సూపర్ సెషన్ విధానము రూపొందించబడింది. సూపర్ సెషన్ అనేది మన రాష్ట్రంలో ఎక్కడకు వెళ్ళినా అధికార పార్టీ యొక్క ప్రాముఖ్యతకే జరుగవచ్చు. లేకపోతే ప్రతిపక్షములను ఇబ్బందిపెట్టడానికి, నష్టపరచడానికి జరుగవచ్చు. మా అనుభవములో అలా జరిగింది. మా ఖమ్మం Central Bank ను ఆవిధముగా చేయడం జరిగింది గాన మంత్రివర్గకాలంలో ఈ సూపర్ సెషన్, అధికారమును ప్రభుత్వం ఏదో తప్పనిసరి

The Andhra Pradesh Cooperative Societies Bill, 1963 (as reported by the Regional Committee)

అయిన పరిస్థితులలో ఉంచుకుంటే ఉంచుకోవచ్చునేమో కాని ఇతర పరిస్థితులలో అనవసరం. రిజిస్ట్రారుగారికి ఇష్టం లేకపోతే మీరు తీసుకుంటారా లేదా అనడం పాత మంత్రివర్గము చేసినటువంటి అలవాటు. అటువంటి అలవాట్లు మన సహకార ఉద్యమంలో ప్రజాస్వామ్యాన్ని ప్రవేశపెట్టడానికి ఉపయోగపడుతున్నాయో లేదోమాత్రం నాకు తెలియదు. Societies ను wind up చేయడానికి ఉన్నటువంటి అధికారాలు చూడండి. అనేక సొసైటీలు dormant గా ఉన్న సొసైటీలకు సరైన నాయకత్వము ఉన్నట్లయితే అభివృద్ధిలోనికి తీసుకొనివచ్చిన ఘటనలు మనకు తెలుసు. కాని ఆ రకంగామాత్రం inspection చేస్తే లేకపోతే enquiry చేసినతరువాత, ఈ రెండూ జరిగిన తరువాత రిజిస్ట్రారుగారు wind up చేస్తే చేయవచ్చు. 12 వ క్లాజులో ఒక పొజిజన్ ఉన్నది. గవర్నమెంటుకు బోలెడన్ని అధికారాలు. ఏ కేస్ లో అయినా సరే రిజిస్ట్రారుగారిని enquiry చేయమనవచ్చు Proceedings నడపమనవచ్చు ఆ రిపోర్టు వచ్చినతరువాత లేక ఆ proceedings తెప్పించుకొని దానిపైన గవర్నమెంటువారికి ఏదీ ఉచితమని తోస్తే అటువంటి చర్య తీసుకోవచ్చు. ఏదైనా ఒక చర్య తీసుకొనేటప్పుడు చట్టానికి అనుకూలముగానో, చట్టానికి వ్యతిరేకముగానో ఒక చర్య తీసుకొనడం సహజంగా మనం ఎరుగుదుము. కాని ప్రభుత్వానికి ఏదిఇష్టముంటే ఆ ఇష్టమైన చర్య రిజిస్ట్రారుగారు అంగీకరించినా అంగీకరించకపోయినా వారి దగ్గరనుంచి files తెప్పించుకొని తమ ఇష్టమువచ్చినటువంటి orders వేయవచ్చు, వారికి ఇష్టముంటే చాలు అదే క్లాజుకు పెట్టుకున్నట్లయితే ప్రభుత్వం దయమీద ఆధారపడవలసి ఉంటుంది. వారికి ఏ నిమిషంలో ఏమిటొస్తుందో మనకు ఏమీ తెలుసు. ఈవాళ్ళ ఒక సొసైటీని రద్దుచేయాలనవచ్చు లేక ఒక సొసైటీని పెట్టాలనవచ్చు. Enquiry చట్టం ప్రకారంగా, చట్టానికి భిన్నంగా తమకు ఇష్టమున్న విధానాన్ని ఉపయోగిస్తారా లేదా అనేది అక్కడ ఉండే మనుష్యులను బట్టి ఉండే ప్రభుత్వాన్ని బట్టి ఉంటుంది. కాని ఆచరణలోమాత్రం ఇవన్నీ దృష్టిలో పెట్టుకున్నట్లయితే వీటిని ఎన్నోసార్లు దుర్వినియోగము చేయడం జరిగింది. ఒకవేళ అటువంటి ఉద్దేశం లేకపోతే అటువంటి అవకాశాలు ఉంటాయని అనుకోకపోతే అటువంటి క్లాజును పెట్టుకోవడం ప్రజాస్వామ్యం అనిమాత్రం అనిపించుకోదని నేను మనవిచేస్తున్నాను. అయితే ఈవాళ రిజిస్ట్రారుగారు ఉండవలసిన అవసరం లేదని, ఈ cooperative movement లో రిజిస్ట్రారుగారి agency అవసరంలేదని నేను చెప్పలేదు. రిజిస్ట్రార్ agency లేక మరో agency ఉండాలి. రిజిస్ట్రార్ agency ని మనం అంగీకరిద్దాము. కాని ఆ agency యొక్క స్వరూపము ఎట్లా ఉండాలి గమనించాలి. Congress ను inaugurate చేస్తూ Prime Minister గారు చెప్పినట్లుకూడా అసలు

ఈ అధికారం నుండి ఈ cooperative movement స్వేచ్ఛగా ఉండాలి అని అనేకసార్లు చెప్పారుట; ఈవాళ పత్రికలలో వార్త వచ్చింది. ప్రతిపక్షసభ్యులు చెప్పిన మాటలు కాకపోయినా లేక కొందరు చెప్పిన మాటలు కాకపోయినా కనీసం ప్రధానమంత్రి చెప్పిన మాటలనైనా మనము ఒప్పుకోవచ్చు. ఈ బిల్లులో దానికి అనుగుణముగా మార్పులు పెట్టుకోవచ్చు. కాని మొదటినుంచి చివరదాకా, 'అ' నుంచి 'జ్' దాకా రిజిస్ట్రారుగారికి, ప్రభుత్వానికి అధికారాలు పుచ్చుకొనిన తరువాత ఈ సహకార సంఘాలు స్వేచ్ఛగా ఉంటాయని స్వేచ్ఛగా తమ కార్య కలాపాలు కొనసాగించుకొంటాయనే నమ్మకం మాత్రం లేదు. అందువల్ల ప్రధాన మంత్రి సలహాలను బిల్లులో పొందుపరచారని అనుకోవడానికి వీలులేదు. అందువల్ల రిజిస్ట్రారుగారికి technical గా, financial issues లో guide చేయడం, audit చేయడం, enquiry చేయడం, దానిని సర్దుపాటు చేయడం అవసరమైన సలహాలు ఇవ్వడం చేస్తే బాగుంటుంది తప్ప direct చేయడం, control చేయడం లేకపోతే dismiss చేయడం supersede చేయడంవంటి అధికారాలు ఇవ్వడం ప్రజాస్వామ్యం మాత్రం కాదు. Guide చేసే మాటలు పెట్టండి, address చేసే మాటలు పెట్టండి. ఎక్కడైనా తప్పనిసరి పరిస్థితులు వస్తే action తీసుకోవడానికి ప్రభుత్వానికి rare occasions లో చర్య తీసుకోవడానికి కొన్ని provisions పెడితే బాగుంటుంది. ఆ limitations ఏమీకాకుండా 'as they think fit, as they feel necessary' అనేటటువంటి vague మాటలను పెట్టి అటువంటి బిల్లులో గ్రామీణ సంతేమ రాజ్యాన్ని తీసుకొనివస్తామని, బిల్లులో అటువంటి క్లాజులను పెట్టుకుంటే పాత బిల్లులకంటే ఇది ఏమాత్రం కూడా ఆరోగ్యకరమైనది కాదు. ఇంకా ఎక్కడైనా specific provisions లేకపోతే అటువంటి అధికారం specific గా తీసుకోవడానికి ఈ బిల్లులో చాల పెద్ద ప్రయత్నం జరిగినదని ఈబిల్లును మార్చడానికి ప్రయత్నం చేయాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. వారి పార్టీలోకూడా ఏవో చర్యలు జరిగాయని, కాని ఆ చర్యలయొక్క పర్యవసానము గాని, లేక వారు ఇచ్చే amendments యొక్క పర్యవసానము గాని ఏదైనా ప్రజాస్వామ్యాన్ని కాస్తో కూస్తో బాగుచేయడానికి యత్నిస్తే మంచిదతప్ప ఈ ఉన్న బిల్లు వల్ల ప్రజలను ఇంకా ఆర్థికంగా వెనుకకు తీసుకొని వెళ్ళడానికి ప్రయత్నం చేయవద్దని కోరుతూ నేను ప్రార్థిస్తున్నాను.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి : అధ్యక్షా, నేను మొదట బిల్లును ప్రతిపాదిస్తూ ఉపోద్ఘాతంలో చెప్పినట్లు ఇది rural economic welfare కు సంబంధించి నటువంటి బిల్లుకాబట్టి పెక్కుమంది సభ్యులు దానిలో ఎంతో శ్రద్ధ వహించి

The Andhra Pradesh Cooperative Societies Bill, 1963 (as reported by the Regional Committee)

అనేకమైనటువంటి విమర్శలు, సూచనలు, సలహాలు వగైరా ఇచ్చినందుకు నేనెంతో సంతోషిస్తున్నాను. అయితే కొన్ని ఉపన్యాసాల ధోరణి చూచి నప్పుడు ఎక్కువ దృష్టిని ఇప్పుడు ఉన్నటువంటి పాతచట్టంలో వున్న లోపాల పైన ఎక్కువగా లగ్నముచేసినట్లు కనిపిస్తున్నది. కొత్త బిల్లులోని మార్పులు, ఇప్పుడున్నటువంటి పరిస్థితిని ఏ విధముగా కొంతవరకు మెరగు పరచడానికి ఉపయోగకారి అవుతుందనేటటువంటి దానిపైన దృష్టి కొంచెము తక్కువ అయిన దేమోనని నేను బాధ పడుతున్నాను. ఇప్పుడు ఉన్నటువంటి పద్ధతులగురించి సహేతుకమైన విమర్శలు కూడాలేకపోలేదు. కాని మనము మొత్తము పైన చూచుకొన్నపుడు విమర్శలు ఏవో specific instances కానివ్వండి, general గా మాట్లాడడం కానివ్వండి ఏమైనప్పటికీ, మెంబర్సుగా చేర్చుకోవడంలేదు, పారి యిష్టం వస్తే చేరుకుంటారు లేకపోదే లేదా? Misappropriation జరుగు తున్నది, మీరుఏమీ తగిన శ్రద్ధ తీసుకోవడంలేదు, శీఘ్రంగా చర్యతీసుకోవడం లేదు, అప్పులు వారిష్టంవచ్చిన వారికి ఇస్తున్నారు ఎన్నికలుపారిష్టం వచ్చినట్లు జరుపుకుంటున్నారు అనేటటువంటి మాటలు మొత్తంమీద మానభ్యుల దగ్గర నుంచి కానివ్వండి ఎదరి సభ్యుల దగ్గరనుంచి కానివ్వండి వచ్చి ఉన్నాయి. ఇది కొంతనిజం కాదని చెప్పడానికి కూడా వీలులేదు. అది ఇప్పుడు ఉన్నటువంటి పరిస్థితి. ఈ పరిస్థితిని బాగుపరచాలి. సాధ్యమైనంత వరకు మనము ప్రయత్నం చేసి చట్టములో వచ్చేటటువంటి పద్ధతుల వల్లకాని ఇతర రూపములోగాని మనము దానిని బాగు పరచాలి. ఒక ప్రక్కన democretise చేయాలి, మీరు అధికారం అంతా రిజిస్ట్రారు చేతులలో పెడుతున్నారు అనేటటువంటి ఒక విమర్శ చూస్తే పరస్పరముగా కొంచెము విరుద్ధముగా ఉన్నది. రెండవ ప్రక్క membership చేర్చుకోకుండా పోతే మీరు ఏమి చేస్తున్నారు, ఎన్నికలు పెట్టకపోతే మీరు ఏమి చేస్తున్నారు misappropriation వస్తే మీరు ఏమి చేస్తున్నారు, లేక ఈ అప్పులు కొంతమందికి select people కే ఇస్తున్నారు, ఈ service ఒక set of people కు దొరకుతున్నది, మీరు ఏమి చేస్తున్నారు అనేటటువంటి మాట మనము వింటున్నాము. మనము అటువంటి వన్నీ బాగు పరచడానికి ఏదైనా ఏజన్సీని work చేసుకోవలెనా, లేదా అనేది మనము దీర్ఘంగా ఆలోచించుకోవాలి. ముఖ్యంగా పెద్దవారు పండిట్ నెహ్రూ గారు చెప్పినటువంటిది లేకపోతే ఈ రోజు ప్రతికలలో వచ్చినటువంటి దానిని కూడాను అసందర్భంగా ప్రయోగించడము కూడా జరిగింది. నిజమే నేను కోరుతున్నాను. అందరూ కోరుతున్నాము, ఇది సహకారోద్యమము, ఇది ప్రజా ఉద్యమముగా మారాలి. మారే దానికి మనము ధోరణులు చేయాలి అనేటటువంటిది నిస్సందేహ మైనటువంటిది.

The Andhra Pradesh Cooperative Societies Bill, 1963 (as reported by the Regional Committee)

మాట. అది తప్పకుండా అందరూ కూడా ఒప్పుకోవనసిందే. పండిట్ జవహర్లాల్ నెహ్రూగారు my grateful thanks, Sir,—చెప్పతూ, ఆంధ్రప్రదేశ్, మద్రాసు, మహారాష్ట్ర, ఇవి చక్కగా చేస్తున్నాయని ఒక compliment కూడా ఇచ్చారు. కాని అవిధంగా అన్నంత మాత్రాన, అంత చక్కగా ఉన్నదని అనుకోడానికి వీలులేదు. లోపాలు ఉన్నాయి. లేవని కాదు, ఒక విధంగా, బాగా చేస్తున్నాయని. మాడండి, బీహారు గాస్ట్‌లోగాని, మధ్యప్రదేశ్ గాస్ట్‌లోగాని, ఇంకా ఉత్తర గాస్ట్‌లలో ఈ రోజుకు అనేక మైనటువంటి Co-operative సంస్థలకు ఉద్యోగస్తులే అధ్యక్షులుగాను, Secretaries గానూ వగైరా గాఉంటూ కార్యక్రమం జరుపుతున్నారు. ఆ పరిస్థితి ఇక్కడ లేదు. ఇక్కడ దీంట్లో ఏమిటి ఉన్నదీ official interference? ఒక సంఘాన్ని గాని, ఒక Bank ను గాని ఒక marketing societies ని గాని ఇంకొకటిగాని, నడుపు కోడానికి సర్వాధికారాలు వాళ్లకే ఉన్నాయి. కాని మనము కొన్ని కట్టుదిట్టాలు చేసుకోవలసిన అవసరం ఉన్నది. ప్రశ్నోత్తరాల సమయంలో, సర్వేక్షరరావుగారు, దేశపాండేగారు కొన్ని instances చెప్పారు, మూడు సంవత్సరాలుగా ఒకాయన elections జరపలేదు, ఏమీ చేయలేదని సర్వేక్షరరావుగారు చెప్పారు. ఒకాయన లక్ష రూపాయిలు తీసుకొని పరిగెత్తిపోయినాడని, ఇంకొకాయన 20 వేలు తీసుకొని పరిగెత్తి పోయినాడని చెప్పినారు. మరి దీనిని remedy గా ఏమి చేయాలి? ఏదైనా తగు చర్య time లో తీసుకోలేదంటే నేను ఒప్పుకుంటాను. కాని దీనికొక supervisory authority ని గాని లేక ఒక guidance authority లేకపోతే, ఏదైనా సొరపాట్లు జరుగుతున్నప్పుడు, దానిని correct చేసేటటువంటి authority అనేటటువంటిది ఉండవలసిన అవసరం ఉన్నదా లేదా? ఇప్పుడు ప్రసాదరావుగారు, ఒక మాట చెప్పినా, చాలా చక్కని మాట చెప్పారు; మనకు ఒక agency ఉండి రాలిని. Agency ఉండి రాలిని అనుకున్నప్పుడు, ఈ agency కి ఉండవలసిన అధికారాలు ఏమిటి? మనము clause by clause కు పోయినప్పుడు, ఆ విమర్శలలోకి రావచ్చును, తప్పుకుండావస్తాము కూడాను. Misappropriation జరిగితే, ఈ రోజుకు Registrar గారికి అధికారంలేదు ఆ పుస్తకాలైనా cease చేయడానికి. misappropriation అని తెలుసు కోవాలంటే cash book తీసుకోవాలి, ఆ Resolutions తీసుకోవాలి, ఇతర records తీసుకోవాలి. వారు ఆ పుస్తకాలతోనహా గైరుహాజరు, కాబట్టి Registrar గారికి ఆ Powers ఉండవలెనా లేదా? గౌరవసభ్యులు అనవచ్చును cases త్వరగా పెట్టుండని. కాని ఆ పుస్తకాలు మొదలైనవి తీసుకోవాలంటే, 5 సార్లు ఆఫీసర్లు పోయినా అవి దొరకవు. ఆఫీసు తాళము వేసి ఉంటారు. ఇటువంటి అనేక మైన

ఇబ్బందులు ఉన్నాయి. ఇవన్నీ దృష్టిలో పెట్టుకొని, ఇది democratic institution గా grow కావాలనేటటువంటి విధానానికి అడ్డురాకుండా సాధ్యమైనంతవరకు తప్పులు జరగకుండా ఉండేందుకు ఒకరకమైన correctional attitude, ఒక guidance attitude మనము పెట్టుకోవాలా! అందుకనే మనము కూడా అనుకొంటున్నాము. మీకు తెలియనిది కాదు. Audit Wing separate గా పెట్టాలని అనుకొన్నాము. Audit wing should be completely separate, subject to the general superintendence of the Registrar అని పెట్టామె తప్ప day to day working లో గాని, administrationలో గాని Registrar గారికి ఏమీ సంబంధం ఉండదు. నేను ఇంకొక రహస్యం చెప్పదలచుకొన్నాను. 2, 3 రోజుల క్రితమే నేనొక decision తీసుకొన్నాను. Chief Auditor అనేవాడు ఏదో Departmental man గా అసలు, ఒక Deputy Registrar promoted as Joint Registrar లేక ఒక Joint Registrar గాని ఉండడానికి వీలులేదు. దానికి ఒక Chartered Accountant ను తీసుకొని అతనిని ఒక separate wing గా పెట్టుకొని, ఈ కార్యక్రమాన్ని నిర్వహించుకొనాలని అనుకొన్నాము. ఆ కార్యక్రమం ప్రకారమే పోతున్నాము. అనేకమైనటువంటి తప్పులు గాని, ఒప్పులుగాని ఇందులో లేకపోలేదు. దీనిని ఎట్లా మనము correct చేయాలనేది మనము ఆలోచించాలి. ఏదో ఉపన్యాసాలు చెప్పితేకాదు. అనేక రకాలైన సంస్థలు ఉన్నాయి. credit societies, urban societies, marketing societies, Central Banks ఇంకా ఈవిధంగా Riksha Pullers Associations మొదలుకొని అనేక సొసైటీలు ఉన్నాయి. మొత్తము 27,982 సంస్థలు ఉన్నాయి. ఈ సంస్థలు, అవి కేవలం ఒక ప్రత్యేకమైనటువంటి అధికారియొక్క నిత్య పర్యవేక్షణక్రింద జరిగి ఇదంతా సక్రమంగా చేయడం అంటే అసంభవము. అందుకని మనము కొంత institutional changes చేసి, ఏవైతే evils వాటిలోకి రావడానికి అవకాశము ఉన్నదో, వాటిని సాధ్యమైనంతవరకు pluck జేయాలని, వాటిని నిరోధించాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. For instance, ఈ cooperative societies లో membership విషయం ఉన్నది. చాలామంది అంటున్నారు, ఏమిటి ఈ Registrar గారికి appeal power అన్నారు. ఈ cooperative society అనేదేమీ charitable institution కాదు, లేక ఏదో ఒక political institution కాదు. పంచాయితీ బోర్డు అంటే మనం ఒకటే ఉత్తరువు వేయించవచ్చు, దీనిల్లో ఉన్నటువంటి ఈ adults నంతా enrol చేయండి, వారు సభ్యులయి ఉంటారు; వారికి వోటింగు ఉంటుందని. అంతేగాని, cooperative society లో, every adult in a village is a member అనడానికి వీలులేదు. మనము చేస్తున్నటువంటిది సాధ్యమైనంత

వరకు గ్రామంలో ఉండేటటువంటి వారికి ఈ cooperative society లో చేరడానికి, వారిని చేర్చుకోడానికి సరిఅయినటువంటి అవకాశాలు ఇవ్వాలి. All right, Registrar గారికి power పెట్టవద్దు, ఆ power తీసివేస్తాము అనుకొంటు. ఒకాయన నా సంఘములోకి చేరుతాను అంటాడు. 'No, you are not eligible get out' అంటాను నేను. మరి, దానికి ఏమిటి remedy? ఎవరు remedy? ఒక delegated authority, ఒక Registrar, దానినేమైనా చూడవలసిన అవసరమున్నదా లేదా? నేను get out అంటే get out అనేనా? కాబట్టి confuse చేయరాదు మనము. Open membership లాంటి, ప్రతి ఒక్కరికి సంఘములో చేరడానికి అవకాశం ఇవ్వాలి. దానికి మనము తగు చర్యలు తీసుకోవాలి. దీంట్లోనే ఒకటి పెట్టినాము, స్వేచ్ఛ 7 లోనో 8 లోనో, ఒక insane person గాని insolvent person గాని, ఈ కారణాలు ఉంటే అతడు అర్హుడు కాదు అని ఇవి disqualifications అన్నాము. ఇంతకంటే disqualifications లేవు గాని ఏమైనా ప్రత్యేక సందర్భాలలో, sufficient cause ఉన్నప్పుడు, అని పెట్టాము. అదికూడా Joint Select Committee లో దీర్ఘంగా ఆలోచించాము. Sufficient cause అంటే ఊరికే Registrar నాకు ఇష్టంలేదు అని తన ఇష్టప్రకారం చేయడానికి వీలులేదు. Sufficient cause అంటే, దానికి సహేతుకమైన కారణం చక్కని కారణం ఉండాలి, court లో చెల్లగలిగేటటువంటి కారణం చూపించాలి తప్ప, నీవు నాకు ఇష్టంలేదు, నీవు నల్లగ ఉన్నావు, తెల్లగ ఉన్నావు అని అనడానికి వీలులేదు. ఇంకొక ప్రక్కగ్రామములో ఉన్నటువంటి సభ్యుడు అనేక కారణాల వల్ల, ఇక్కడ కూడా చేరతానని అంటాడు, దానికి కారణాలు ఉంటాయి, మనము చెప్పలేము. అందుకని ఇటువంటి ప్రత్యేకమైనటువంటి కారణాలు ఉంటాయి. ప్రతిఒక్కదాన్ని మనము చట్టములో ఉదహరించలేము. అందుకే దానికొక general clause పెట్టాము, sufficient cause అనే పదాలు పెట్టి. But the general tendency is that it must be open membership. It must be eligible for everybody. మేము దీర్ఘంగా ఆలోచించాము, ఇట్లా చేస్తూఉంటే, ఇతరులు appeal పెట్టడము, applications పెట్టడం, ఇవి నెలలతరబడి సంవత్సరాల తరబడి అట్లాగే ఉండి ఉంటాయి. కాబట్టి మనము ఏదైనా తగు చర్య శీఘ్రంగా తీసుకోడానికి అవకాశం కలిగించాలని, two months లోపల ఏదైనా సహేతుకమైన కారణాలతో గనుక నీవు member కావడానికి వీలులేదు అనేది ఛార్జ్ వైజ్ తప్ప, automatically he becomes a member of the Cooperative Society అన్నాము. అతనికి సరిఅయినటువంటి హక్కు. ఇచ్చి, అతనిని eligible చేయడమే కాకుండా, తప్పుకుండా అతడు చేర్చడానికి మనము

The Andhra Pradesh Cooperative Societies Bill, 1963 (as reported by the Regional Committee)

అవకాశం ఇస్తున్నాము. ఇంతకంటే పెద్ద అవకాశము ఇంకొకటి లేదని మనవి చేస్తున్నాము. ఎక్కడైనా సహేతుక కారణాలవల్ల refuse అయినాడనుకొంటే, appeal చేసుకోవడానికి అధికారము ఉన్నది. అందుకని restricted membership అని గాని, చేరదలచుకొన్నవారికి సరియైన అవకాశాలు లేవనిగాని అనుకోడం సరిఅయినది కాదని, నేను తమ ద్వారా మనవిచేస్తున్నాను. సొసైటీస్ అసోసియేషన్ ట్యూషనల్ అని దేశపాండెగారు ఒక చిన్న పాయింట్ లేవదీశారు. ఇందులో ఏమీ అసోసియేషన్ ట్యూషనల్ లేదు. అంతా క్వయట్ కాన్సెస్ ట్యూషనల్. ఈ సూపర్ సిషన్లు. యీ అరెంజ్ చేసిన యాక్ట్స్— అనేక మైంటువంటివి సుప్రీమ్ కోర్టుకు, హైకోర్టుకు ఆల్ పాజిబిల్ కోర్ట్స్ కు వెళ్ళినటువంటివి— ఇవన్నీ ఇదివరకే నిర్ణయించబడినవి కాబట్టి నేను పెద్దగా దానినిగురించి చెప్పవలసిన అవసరం లేదు.

సొసైటీస్ రిజిస్ట్రేషన్ గురించి విశ్వేశ్వరరావుగారు, మిరికొందరు పెద్దలు మాట్లాడుతూ “300 లక్షలమంది ప్రజలు ఆంధ్రదేశంలో ఉన్నారు; అందులో దాదాపు సగంమంది అడల్ట్స్ ఉంటారనుకొంటే, 180 లక్షలమంది అడల్ట్స్ ఉన్నారు; ఒక గ్రామంలో 2000 మంది జనాభా ఉన్నారు. ఆ ఒక గ్రామంలో వెయ్యిమంది అడల్ట్స్ ఉంటారు. పదిమందికి మీరు సంఘం ఇవ్వవచ్చునని అన్నారుకదా, పదిమందిని చొప్పున చేర్చుకొంటూ గ్రామానికి ఓ వంద సంఘాలు పెట్టకూడదా? ఇందులో ఏమి వచ్చింది నష్టం?” అన్నారు. దానికి నేను వేరే కారణాలు చెప్పవలసరం లేదు. It won't be a corporate body or society దానివైన పెద్ద ఆర్గ్యుమెంట్ నేను చెప్పవలసిన అవసరం లేదు. కో—ఆపరేటివ్ లా కు సంబంధించిన ఎక్స్ పర్ట్స్ కమిటీకానీండి, ఇతరులు కానీండి “దానికి ఒక రిస్పిక్స్ ఉండాలి” అన్నారు. ఇప్పుడు ఎవరైనా ఐదుగురు కలిసి ఏదైనా ఒక సంఘం పెట్టుకోవాలనుకొంటే లక్షణంగా పెట్టుకోనివ్వండి. ఎవరికి ఆక్షేపణలేదు. అయితే— It won't get the necessary assistance from the Government or it won't get the assistance from other Banks. అంతే తప్ప, ఐదుగురు చేరి లక్షణంగా ఏ సంఘమైనా పెట్టుకోవచ్చును; ఏమీ ఇబ్బందిలేదు. నేను ఇందాక చెప్పినట్లు ఈ రాష్ట్రంలో 27986 సంస్థలు ఉన్నవి. మెంబర్స్ 36,42, మంది ఉన్నారు. పెయిడ్ అప్ షేర్ కేపిటల్ సుమారు 22 కోట్లవరకు ఉంది. రిజర్వు ఫండ్స్— ఇతర ఫండ్స్ సుమారు 11 కోట్లు ఉంది. ఖాలోయింగ్స్ 101 కోట్లపై చిల్లర ఉంది లోన్స్ ఇన్సూర్డ్ 105 కోట్లు పై చిల్లర ఉంది. డిపాజిట్స్ 18 కోట్లు ఉన్నవి. వర్కింగ్ కేపిటల్ 150 కోట్లు ఉన్నవి. కాబట్టి ఇవి కేవలం

The Andhra Pradesh Cooperative Societies Bill, 1963 (as reported by the Regional Committee)

డబ్బుతో కూడుకొన్నటువంటి సంస్థలు. అందుకని “మనం ఇష్టం వచ్చినట్లు గ్రామాలలో పార్టీలున్నాయి కాబట్టి అడిగినవాడికల్లా ఒక సంఘం ఇస్తే తగాదాలు తగ్గిపోతాయి” అని అంటే ఇది కొంచెం అర్థరహితమైన మాట అని నేను అనుకొంటున్నాను. ఒక పొలిటికల్ పార్టీస్ యేకాదు. పదిమంది చేరవచ్చును. నాకు ఒక సంఘం ఇవ్వమనవచ్చును. మనం యీ బిల్లులోని క్లాజులో ఏమి పెట్టామంటే— ప్రమోట్ చేయటానికి ఏదిమంది అయినా ఉండాలని అన్నాము. ఇప్పుడు యీ క్వశ్చన్ పెద్ద రెయిజ్ కాదండి. ఇప్పటికి— 99 per cent of the villages are covered by the societies... and in some districts like Krishna, it is hundred per cent... కాబట్టి మనం ఆర్గనైజ్ చేయవలసినవి, రిజిస్టర్ చేయవలసినవి చాలా సొసైటీలు ఉన్నవి. ఇందాకి వెంకటరత్నంగారు చెప్పినట్లు ఇది ఒక టైప్ ఆఫ్ సొసైటీ. ఒక క్రెడిట్ సొసైటీ ఉన్నదనుకోండి— ఒక విలేజ్ కు ఒక సొసైటీ; వన్ టైప్ ఆఫ్ సొసైటీ. ఒక విలేజ్ లో ఒక లేబర్ కాంట్రాక్ట్ సొసైటీ ఉండవచ్చును. లేకపోతే ఒక లెనంటన్ కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీ ఉండవచ్చును; లేకపోతే హెండ్ లూమ్ కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీ ఉండవచ్చును. కాని క్రెడిట్ సొసైటీ అనేటటువంటిది— వన్ విలేజ్ వన్ సొసైటీ— అని మన పెద్దలు చెప్పినారు. మొట్టమొదట నేను ఓపెనింగ్ స్పీచ్ లోనే చెప్పినట్లు కో-ఆపరేటివ్ లాకు సంబంధించిన ఎక్స్ పర్ట్ కిమిటీ, గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా. సుఖ చట్టుప్రకారం రాష్ట్రంలో ఉన్న చట్టాలు, మన జాయింట్ సెలెక్ట్ కమిటీ, రిజీనల్ కమిటీ— పరిశీలనచేసి వడపోసిన తర్వాత వచ్చినటువంటిదే యీ బిల్లు, అంతేగాని ఏదో తాత్కాలికంగా మనస్సులో అనుకొని తీసుకువచ్చినటువంటి బిల్లు కాదు ఇది. అక్కడక్కడ కొన్ని గ్రామాలలో రెండు ఉంటే ఉండవచ్చును. దాని విషయమై ఇంటర్ ఫియరెన్స్ అయ్యేది ఏమీలేదు. ఫ్యూచర్ రి-ఆర్గనైజేషన్ ఆఫ్ సొసైటీస్ లో— ఒక గ్రామానికి ఒక సొసైటీ— అది రిజిస్టర్ చేసినటువంటి సొసైటీ— ఉండాలని అనుకొన్నాము. one village— one society... కొన్ని లార్జ్ స్కేల్డ్ సొసైటీస్ ఉన్నవి. “సొసైటీలను ఎమర్గమెంట్ చేయటానికి, లేదా ఒక సొసైటీని డివిజన్ చేయటానికి మీ సెక్షనం ఏమి ఉంది? ఎవరైనా ఒక గ్రామం వారు విడిపోవాలనుకొని వారు తీర్మానం చేసుకొంటే ఎందుకు విడిపోకూడదు?” అనే మాట కూడ వచ్చింది. విడిపోవాలంటే ఎవరైనా విడిపోవచ్చును. విడిపోవటం చాలా సులభము. ఈ సొసైటీనుండి విడిపోవాలని అనవచ్చును; విలేజ్ కి వచ్చే టప్పుటికి— మా వీధి విడిపోవాలని ఒకడు అనవచ్చును; ఇంకో వీధి విడిపోవాలని అనవచ్చును. అదికాదు ఉన్నటువంటి విషయము. అయితే ఆ సొసైటీకి అప్పలిచ్చిన సంఘంవారిని (డిస్ట్రిక్ట్ సెంట్రల్ బ్యాంక్ గాని, ఎవరైతే ఆ సొసైటీకి అప్పు

The Andhra Pradesh Cooperative Societies Bill 1963 (as reported by the Regional Committee)

లిచ్చారో వారిని) కనుక్కోవాలి. “ఈ లార్డ్స్ టైట్ల నొసెటి సంఘం ఇక్కడ ఉంది; ఇంతమంది సభ్యులు ఉన్నారు; ఇన్ని గ్రామాదులవాళ్లు ఉన్నారు” అని చెప్పి— సెంట్రల్ బ్యాంక్ 4 లక్షలో, 3 లక్షలో, 5 లక్షలో అప్పు ఇస్తే “నేను దీంట్లోంచి తప్పించుకొని ఎగిరిపోతాను; వేరే ఇంకో సంస్థగా ఫారమ్ అవుతాను” అంటే ఫైనాన్స్ బ్యాంక్ వారి యొక్క సలహా తీసుకోవాలి. మనం జాయింట్ సెలక్ట్ కమిటీలో సుదీర్ఘంగా చర్చించి, ఆలోచించి “ఏదైనా విడిపోవాలని అనుకొన్నప్పుడు, లేక కలవాలని అనుకొన్నప్పుడు ఉన్నటువంటి సంస్థ యొక్క టుతర్డ్ మెజారిటీ కావాలని అన్నాము. టు తర్డ్ మెజారిటీతో నిర్ణయించుకొంటే— ఫైనాన్స్ బ్యాంక్ తో కన్సల్ట్ చేసి విడిపోవటానికి అవకాశం ఉంది. కాని, కొన్ని ప్రత్యేకమైన సందర్భాలు రావచ్చును. నీ కోరిక న్యాయంగా ఉన్నప్పటికీ, సహేతుకంగా ఉన్నప్పటికీ, ఫైనాన్స్ బ్యాంక్ వారు ఒప్పుకొన్నప్పటికీ టు తర్డ్ మెజారిటీ రాని పరిస్థితి ఉండవచ్చును. ఏదైనా రెండు గ్రామాలు కలిసి ఉండి, ఒక గ్రామంలో అమితమైన మెంబర్ షిప్ ఉండి, విడిపోయేటటువంటి గ్రామంలో చిన్న మెంబర్ షిప్ ఉంటే,— వారు కోరినటువంటిది సహేతుకమైనప్పటికీ, ఫైనాన్స్ బ్యాంక్ వారు ఒప్పుకొన్నప్పటికీ మేము విడగొట్టము అని అనవచ్చును. అటువంటి సందర్భంలో ఒక రిజిస్ట్రార్ కు—ఒక పీజనీకి—మనం అధికారం ఇచ్చాము. “నీ అంతటినీవు కూడ, సూపొటోగా యాక్షన్ తీసుకోవాలి; అవకాశం ఉన్నది” అన్నది కూడ యీ బిల్లులో అవకాశం కలుగజేశాము. మన ఇష్టం వచ్చినట్లు డివైడ్ చేసుకోవాలి, మన ఇష్టం వచ్చినట్లు ఎమర్జిమేట్ చేసుకోవటానికి అక్కడి సభ్యుల ఒపీనియన్ గాని, ఫైనాన్సింగ్ బ్యాంక్ యొక్క ఒపీనియన్ గాని గమనించకుండా ఎవరి ఇష్టం వచ్చినట్లు వారు తీర్మానం చేసి వెళ్లిపోయే పరిస్థితి వస్తే అది చాలా ఇబ్బందులకు దారితీస్తుంది. అది న్యాయమైనది కాదు. మహారాష్ట్ర చట్టంలోను, మద్రాసు చట్టంలోను కూడ మనం బిల్లులో ఏర్పాటుచేసిన ప్రొవిజన్ యే ఉందితప్ప, ఇష్టం వచ్చినప్పుడల్లా, ఓ పదిమంది కూర్చుని మేం వెళ్లిపోతామనటానికి, లేదా, రేపు ప్రొద్దున మళ్లి దీంట్లోకి వస్తామని గాని అనటానికి— ఆటోమేటిక్ గా ఎమర్జిమేట్ కావటానికి, ఆటోమేటిక్ గా డివిజన్ కావటానికి ఏమాత్రం అవకాశం లేదని నేను మనవిచేస్తున్నాను.

లిమిటెడ్, అన్ లిమిటెడ్ లైబలటీస్ విషయం ఉంది. సెలక్ట్ కమిటీలో చర్చ చేశాము. ఇప్పుడు చాలా సంఘాలకు అన్ లిమిటెడ్ లైబలటీ ఉంది. అవి లిమిటెడ్ లైబలటీలోకి వస్తున్నవి. ఈ అన్ లిమిటెడ్ లయబిలిటీ లిమిటెడ్ లైబలటీ అమ్మప్పుడు కూడ ఫైనాన్స్ బ్యాంక్ ను కనుక్కోవాలి. అప్పు ఇచ్చినది ఖారు. ఇలా

30th November, 1963

అన్ లిమిటెడ్ గా మీరు అప్పుతీసుకొని, రేపుపొద్దున మీరు లిమిటెడ్ అనేటప్పటికి ఫ్లై నాన్స్ బ్యాంక్ ఏమవుతుంది? ఆ రెన్ బాన్సిబులిటీ ఏమవుతుంది, ఎవరిపైన పడుతుంది, అన్నది చూచుకోవాలి. కాబట్టి సాధ్యమైనంతవరకు ముందు వచ్చేటటువంటి సొసైటీస్ అన్నీ లిమిటెడ్ లై బలిటీ— అన్నాము. అన్ లిమిటెడ్ లై బలిటీ అయితే ఒక చిక్కు ఉన్నది. లిమిటెడ్ లై బలిటీ అయితే ఒక చిక్కు ఉన్నది. అన్ లిమిటెడ్ లై బలిటీగా ఉన్నప్పుడు— కాస్త కాస్త అస్థి ఉన్నవారు. గ్రామంలో ఏమి అస్థి లేకపోయినవారు కూడ ఇందులో చేరతామంటే— అన్ లిమిటెడ్ లై బలిటీకి వారు ఒప్పుకోరు. మనం అవన్నీ లిమిటెడ్ లై బలిటీ క్రింద కావాలని అనుకున్నాము. దానికి చాలామంది వస్తూనే ఉన్నారు. లిమిటెడా, అన్ లిమిటెడా, అన్న అధికారం కూడా మనం ఆ సంస్థలకే ఇచ్చాముతప్ప మన చేతిలో పెట్టుకొన్నది ఏమీ లేదు.

నేను ఇప్పుడే మనవిచేసినట్లు సెవరేట్ ఆడిట్ కు కూడా మనం ప్రయత్నాలు చేస్తున్నాము. దానియొక్క విషయంగురించి చెప్పాను. అక్కడక్కడ గవర్నమెంట్ నామినేషన్స్ ఉంటూ ఉన్నవి, వన్ తర్డ్ వరకు ఉన్నవని చెప్పాము. ఎక్కడైతే మనం షేర్ కేపిటల్ లో పార్ట్ చేక్ చేస్తున్నామో అటువంటివోట్లకునం వన్ తర్డ్ కు పెట్టుకొన్నాము. అయితే, దీనిలో ఒక విషయము చెప్పినాము. అక్కడ అధికారులు, ఉద్యోగస్థులు ఎవరైతే ఉంటారో వారికి యీ ఎలక్షన్స్ లో వోటు లేదు అని చెప్పాము. వారు నిలబడటానికి వీలులేదనికూడా మనం కండిషన్స్ పెట్టాము. అక్కడ సక్రమంగా జరుగుతోందా లేదా అన్నది చూడటానికి వారు ఉపయోగపడతారు; ఇతరత్రా సలహా సంప్రదింపులు ఇవ్వటానికి ఉపయోగపడతారు ఎలక్షన్స్ లో ఏదో తారుమారుచేయటానికి వారియొక్క అఫీషియల్ యొక్క బలం తీసుకొని వారే నిలబడి అధ్యక్షులు కావటానికి అవకాశం లేకుండా చేసిన విషయం సభ్యులకు జ్ఞాపకం చేస్తున్నాను.

సుగర్ ఫ్యాక్టరీస్ గురించి పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లుగారు, ప్రసాదరావుగారు మాట్లాడుతూ “ఇవి సుగర్ ఎస్టేట్స్ ?, లేక ఇవి కో—ఆపరేటివ్ సుగర్ ఫ్యాక్టరీసా? వేరు కో—ఆపరేటివ్ కాని అవి ఒక వ్యక్తిచేతిలో పెట్టిపోయినట్లు ఉంది; వీటిలో గవర్నమెంట్ జోక్యం ఎక్కువగా ఉండాలని” అన్నారు. రాజగోపాలనాయుడుగారు “గవర్నమెంట్ ఇంటర్ ఫియరెన్స్ ఏమిటి? దీనిలో అసలు నామినేషన్స్ యే ఉండకూడదు” అన్నారు. మనం అబ్జెక్టివ్ గా ఆలోచించటం లేదేమో, కొంచెం సబ్ జెక్టివ్ గా ఆలోచిస్తున్నామేమోనని నేను భయపడుతున్నాను. ఈ సందర్భంలో ఇదివరకే గవర్నమెంట్ ఒక నిర్ణయానికి వచ్చింది.

130 లక్షలు, 140 లక్షలు పైచిల్లర ప్రతి కో-ఆపరేటివ్ సుగర్ ఫ్యాక్టరీకి గవర్నమెంట్ షేర్ కేపిటల్ అనండి, గవర్నమెంట్ గ్యారంటీచేసి అక్కడ పెట్టింది అనుకోండి, ఇంత ఎక్కువగా ఉంది. మనం దానిని సేఫ్ గార్డ్ చేసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. పాలికోల్లు కో-ఆపరేటివ్ సుగర్ ఫ్యాక్టరీ మొదలగు కో-ఆపరేటివ్ సుగర్ ఫ్యాక్టరీస్ యొక్క వర్కింగ్ గురించి చాలామంది సభ్యులు చెప్పినారు.

(Mr. Speaker in the Chair)

అందుకని యిది ఉంచే బాగా ఉంటుందని మేము అనుకున్నాము. 10 మందితో చర్చ చేసినాము. పెద్దల యొక్క అభిప్రాయాలు తీసుకున్నాము. Government of India వారి అభిప్రాయం. Reserve Bank వారి అభిప్రాయం కూడ తెలుసుకున్నాము. మేము ఒక నిర్ణయానికి వచ్చినాము. Cooperative Sugar factories కు మనం కట్టవలసిన షుమారు 20, 25 లక్షల రూపాయలు, వాళ్ళు కట్టినట్లయితే వాళ్ళనే elections జరుపుకోనీయండి. నిరాశ్చయమని అనుకుంటున్నాము. గవర్నమెంటు వాటిల్లో జోకల్స్ పుచ్చుకోడానికి కారణం—ఇంత డబ్బు ఎక్కువగా ఉన్నది. దానిని సక్రమంగా వినియోగించడానికి, అక్కడి రైతాంగానికి ఉపయోగపడేటట్లు చేయడానికి, ఆ సంస్థ సరిగా crush చేయవలసిన టువంటి quantity crush చేసే సదుపాయాలు కల్పించడానికి తప్ప ఇంక వేరే కాదని మీ అందరికీ వినయపూర్వకంగా మనవిచేస్తున్నాను. Sugar Factories లో Business Manager గా ఉన్న Deputy Registrars కొంచెం small people ఏమో, 150 లక్షల రూపాయలు నిర్వహించే సంస్థకు ఒక Deputy Registrar అనేవాడు ఉండడం సరైన టువంటిది కాదేమో ! Better type of officers ను వేసుకుంటే మంచిదేమోననేదికూడా ప్రభుత్వంలో చనలో తేకపోలేదు, దీనిలో tribunals కు చక్కని అధికారాలు కల్పించినాము. Registrar కు Judicial Powers, quasi judicial Powers ఉన్నాయి. They are appealable to the Tribunals. ఎవరో మంత్రిగారికి కాదు. Tribunals కే అధికారము పెట్టినాము. Poor administration లో తప్ప Judicial functions, election disputes ఉన్నాయి. Registrar గారు yes no అంటారు అనుకోండి. ఆ పైన Appellate Authority Tribunal. ఆ Tribunal కు కూడా ముద్రాను రావలసిన పనిలేదు. కేంద్రస్థానాలకుపోవలసిన పనిలేదు. Credit society అయితే District Munsif ఇంకా పెద్ద సంస్థ అయితే Subordinate Judge of the local area అని ఈ కానవంలో పెట్టు

The Andhra Pradesh Cooperative Societies Bill, 1963 (as reported by the Regional Committee)

కోవడం జరిగింది. అది చక్కని clause. ఏదైనా అన్యాయం జరిగింది, Deputy Registrar అన్యాయం చేశారంటే they are appellable to Tribunals. అది ఆవిధంగా correct చేసుకోడానికి అవకాశం ఉంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. Election విషయంలో ప్రభుత్వ ఉద్దేశ్యం నేను మొట్టమొదటే మనవి చేశాను. Joint Select Committee లో అత్యధిక సంఖ్యాకులు feel చేసిన అభిప్రాయం, పెద్దలు చెప్పినటువంటి సలహాయిది. సాధ్యమైనంతవరకు ఆ Cooperative సంస్థలే ఎన్నికలు నిర్వహించాలి. ఎక్కడైనా reasonable apprehension ఉన్నప్పుడు వేరే ప్రత్యేకమైన వద్దకులతో గవర్నమెంటు శ్రద్ధతీసుకుంటుంది. ఇదికూడా మేము Rules తో పెట్టాలనుకుంటున్నాము. పెద్ద సంస్థలు, Central Banks, District Co-operative Marketing societies Apex Banks, తాలూకాలో ఉన్న కొన్ని పెద్ద సంస్థలు, 3 వేలు, 4 వేలు సభ్యత్వం కలిగిన సంఘాలు. వీటిల్లో కొంత వరకు పరిమితంచేసి secret ballot పద్ధతిలోనే చేయాల్సి అనుకున్నాము. దానిని కూడా rules లో provide చేయాలని మేము యిదివరకే అనుకోవడం జరిగింది. 27 వేల చిన్న సంఘాలలో కేవలం ఉద్యోగస్తుల ద్వారాగాని, యితరుల ద్వారాగాని ఎన్నికలు పెట్టాలంటే కొన్ని లక్షల రూపాయలు ఖర్చైతప్ప దానిలో వచ్చే ప్రయోజనంలేదు. అందుకని ఆ పద్ధతిని కూడా మేము ప్రత్యేక పెట్టబోతున్నాము అని మనవి చేస్తున్నాను. Loans యివ్వడంలో కొంత delay జరుగుతున్నదని చెప్పినారు. ఒక సంవత్సరం కూడా land mortgage bank లో ఆవుతుందని గౌరవసభ్యులు చెప్పారు. అది పురాతన పరిస్థితేమోగాని యిప్పుడు న్నటువంటి పరిస్థితిని బట్టి దాదాపు 3 మాసాలలోగానే loan యివ్వడమో ఏదో తేలిపోవడం జరుగుతున్నది. ఇది దీర్ఘకాలపు ఋణం. కొన్ని వేల రూపాయలకు సంబంధించిన ఋణం; 20 సంవత్సరాలకు పైగా తీర్చే ఋణం. ఇది short term loan కాదు. Long term కాబట్టి కొంత enquiry చేయవలసిన అవసరం ఉన్నది. ఎవరి భూమినో ఎవరు తాకట్టు పెడితే దానివల్ల వచ్చే ప్రమాదం మనకు తెలుసు, వెంటనే ఒక ప్రశ్న వస్తుంది, వారి భూమి తాకట్టు పెట్టినారని: కాబట్టి కొంత enquiry అవసరం. అతను తాకట్టు పెట్టే భూమిమీద అతనికి హక్కు ఉన్నదా లేదా అని prima facie enquiry చేసి యివ్వడం జరుగుతున్నది. చాల period ను cut short చేశారు. ఆ safeguard తీసుకోవలసిన బాధ్యత ఉన్నది. ఈ రోజున మనం Land Mortgage Bank ద్వారా 4 కోట్ల రూపాయల పైచిల్లర అప్పులు యిస్తున్నాము. ఈ Third Plan end కు ముమారు 6 కోట్ల రూపాయలవరకు పోవాలని ఉన్నది. అటువంటి సరికల్పం

The Andhra Pradesh Cooperative Societies Bill, 1963 (as reported by the Regional Committee)

ఉన్నప్పుడు నాథ్యమైనంతవరకు delay తగ్గించి తొందరగా అందేటట్లుగా ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారు. Consistent with security. అదికూడా చేస్తున్నారు అని మనవి చేస్తున్నాను. Ultimate గా రైతు పోయేటప్పటికి యింత percent interest ఉండడానికి వీలులేదు. దీనిని తగ్గించడానికి ప్రయత్నం చేయమని రాజగోపాలనాయుడుగారు చెప్పినారు. ఇది అనేకసార్లు, Central Bank, Apex Banks, Land mortgage Banks, ఈ సంస్థలన్నిటిలో చర్చచేయటం జరిగింది. తాలూకా బ్యాంకుగాని, District Bank గాని, Village society గాని యిటువంటి margins అన్నీ పెట్టుకుంటే అది $6\frac{3}{4}$ కో వస్తుంది. అదికూడా మేము Apex Banks కు Land Mortgage Banks కు చెప్పి తున్నాము. Ultimate గా ryot కు పోయేటప్పటికి ఈ వడ్డీవైన అతనికి ఉండడానికి వీలులేదు అనేదికూడా మనం శ్రద్ధగా చూస్తున్నాము. ఇవికొన్ని ముఖ్యమైన అంశాలు. ప్రస్తుతం అమలులో ఉన్న చట్టంలో కొన్ని లోపాలు ఉన్నాయి. ఆ లోపాలు సరిదిద్దాలని మనం ప్రయత్నం చేస్తున్నాము, ఈ institutional changes ద్వారా, open membership Elections సక్రమంగా జరిపించడం, misappropriation జరిగితే వెంటనే account seize చేసి తగినచర్య తీసుకోవడం వీటన్నిటిద్వారా కొంతవరకు లోపాలు సర్దుడానికి ప్రయత్నం చేసినాము. ఇంకొక complaint కూడ ఉన్నది. Co-operative society ల నుంచి రైతులకు అందే loans ఎప్పుడూ particular number of Persons కే అందుతున్నాయి. యితరులకు దొరకడంలేదు. co-operative సంఘాలలో ఎక్కడైతే servicing తగ్గుతుందో అక్కడ attraction తగ్గుతుంది అనే complaint ఉన్నది. అది కొంతవరకు justifiable. Unjustifiable అనడానికి వీలులేదు, దీనిని ఏదైనా ఒక rotation పద్ధతిలో పెడితే బాగాఉంటుందనేది కూడా ఆలోచిస్తున్నాము, దానికి కూడా కొన్ని చిక్కులు ఉన్నాయి. ఇక్కడ ఈ సలహా వచ్చిన తరువాత అధికారులతో నేను యిది సంప్రతించినాను. ఈ సంవత్సరం loan తీసుకున్నవాడు next year రాకుండా పై next year రావచ్చు. ఎన్ని విమర్శలు చేసినా credit ముఖ్యమైనది. కడమ సంస్థలు ముఖ్యమైనవికాదని నేను చెప్పడంలేదు. Credit చాల important, నేను యిదివరకు కూడా ఒకసారి ఈ సభలోనే మనవిచేశాను. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో సకాలంలో రైతుకు ఉపయోగపడి ఎక్కువ Production చేయించాలన్నా, సకాలంలో ఉపయోగపడాలన్నా ముమారు 200 కోట్ల రూపాయలు అయితేగాని రైతుకు సంతృప్తిగా సకాలంలో సహాయం చేశాము అనే పరిస్థితి రాదు. ఈ రోజు short term Credit కొన్ని కోట్ల రూపాయలు, medium term loan కొన్ని కోట్ల

30th November 1963

రూపాయలు, 4 కోట్ల రూపాయలు దీర్ఘకాలపు loan అంతా కలిపి 80, 95 కోట్ల రూపాయలలోపే ఉన్నది. వచ్చే credit తక్కువగా ఉన్నది. Credit ఎక్కడనుంచి వస్తుంది. ఈ credit కు మన share ధనంకావాలి. Share ధనం ఎక్కువ కావాలంటే servicing దొరకాలి. servicing దొరికితేగాని సభ్యులు రారు. సభ్యులు వస్తేనేగాని share ధనం రారు. కాబట్టి ఒక సమస్యలో ఒకటి యిమిడి పోయినది. మన share ధనం ఎక్కువచేసుకోడం ఎక్కువమందిని attract చేసుకోవడం. Deposits ను కూడ మనం ఎక్కువ attract చేయాలి దీనికి అనేకమైన అటంకాలు ఉన్నాయి. Private market లో 12%, 15%, 18% వస్తుంది. 5% కు బ్యాంకులో deposit చేయమంటే ఎంతమంది ముందుకు వస్తారో ఆలోచించాలి. ఈ మధ్య గవర్నమెంటు ఒక నిర్ణయం చేసినది. ఎవరైతే Central Bank లో deposit చేస్తారో, co-operative institutions లో చేస్తారో, 3 సంవత్సరములకు లోపుకాకుండా fixed deposit చేస్తే దానికి మేము గ్యారంటీ యిస్తాము. ఈ డబ్బును గురించి భయం లేదు. Co-operative సంస్థ ఏమైనప్పటికీ Government is responsible for the amount అని మేము నిర్ణయం చేసినాము, నిర్ణయంచేసిన తరువాత రిజర్వు బ్యాంకువారు ఆశీర్వాదం చెప్పారు— 'మీరు అట్లా చేయడానికి పిల్లేదు' అని. అందుకు వారికి అనేక కారణాలు వున్నాయనుకోండి. ఏమి వున్నప్పటికీ, సాధ్యమైనంత వరకు మనం better administration చేసుకోవాలి. షేర్ కాపిటల్ డిపాజిట్స్ కనుక ఎక్కువ వచ్చినట్లయితే రిజర్వు బ్యాంకునుండి వచ్చే కన్సెషన్ ఆఫ్ ఫైనాన్స్ కూడా యింకా ఎక్కువగా వస్తుంది. దాని వలన మనం రైతులకు యింకా ఎక్కువ సౌకర్యం కలిగించడానికి వీలవుతుంది. ఈ రోజున, నాకు వున్న information ప్రకారం- ఈ Co-operative institutions వలన యీనాడు 56% రూరల్ ఫామిలీస్ కవర్ అవుతున్నాయి.

శ్రీ టి నాగిరెడ్డి : 46% రూరల్ ఫామిలీస్ కవర్ అవుతున్నాయనే in-formation ఎక్కడ వున్నది.

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి : అదినాకు అధికారులు యిచ్చిన information.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి : ఆంధ్రదేశానికి సంబంధించి ప్రతి సంవత్సరం రిజర్వు బ్యాంకువారు, యితరులు యిస్తున్న రిపోర్టులువున్నాయి. ఇతర సర్వే రిపోర్టులు వున్నాయి. ఈ రిపోర్టులో ఎక్కడా యీ information లేదే.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి : వారికి గనుక అనుమానం వుంటే నేనుకూడా ఒకసారి చూస్తాను. 48% రూరల్ ఫామిలీస్ దీనిక్రింద cover అవుతున్నాయనేది information. అయితే యిందులో యింకొక ముఖ్యమైన విషయం గమనించవలసి వున్నది. ఇప్పుడు ఒక కుటుంబంలో నలుగురైదుగురు సభ్యులు వుండవచ్చు. అందులో ఒకరు వచ్చినా కుటుంబం cover అయినట్లైన నే వుద్దేశ్యంతో యిది చెప్పబడింది. మనం రిజర్వుబ్యాంకునుండి ఎక్కువ సంపాదించాలంటే మన షేర్ ధనం ఎక్కువ చేసుకోవాలి. డిపాజిట్సు ఎక్కువ చేసుకోవాలి. అందుకుమనం ప్రయత్నం చేసుకుంటున్నాం. నేను ముఖ్యంగా చెప్పేవిషయమేమంటే నాకు సంవత్సరమున్నర క్రిందట ముఖ్యమంత్రిగారు యీ శాఖను అప్పగించారు. అప్పటినుండి ఈ కో-ఆపరేటివ్ సంస్థలను కొంతవరకైనా అభివృద్ధి చేయాలని, యిదివరకటి out look లో కొంత change తీసుకురావాలని, కొంత చైతన్యం తీసుకురావాలని ప్రయత్నం చేయడం జరుగుతున్నది. 30 వేల సంస్థలతో కూడి, లక్షలాది ప్రజలతో కూడినప్పుడు యిందులో ఏమీ పొరపాట్లు వుండవని ఎవరూ అనుకొనడానికి అవకాశంలేదు. వుంటాయి. వున్నప్పటికీ, కొంత activity ని తీసుకురావాలనే ప్రయత్నం చేసుకుంటున్నాం. సాధ్యమైనంత వరకు evils ను అదుపులో పెట్టుకొనడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాం. అంతేకాక, గ్రామాలలో వుండేవారికి యిబ్బందులను దూరంచేసి, ప్రతిఒక్కరికి వుపయోగపడే నిమిత్తం టెలిటోరియల్ జూరిస్డిక్షన్ అనేవానిని ఏర్పాటుచేసి, 4,5 జిల్లాలకు ఒక జాయింట్ రిజిస్ట్రార్ ను పెట్టి, స్టాట్యూటరీ ఆఫ్ గేషన్స్ తప్ప, తత్పూర్వ పవర్స్ అన్ని వారికి యిచ్చి, కార్యక్రమం చురుకుగా నడపడం జరుగుతున్నది. దీనితోబాటు, నేను యిందాక చెప్పినట్లుగా యిందులో 'ఆడిటింగ్' చాలా ప్రధానమైనది. దీనికి మనవద్ద వుండే శాబేదారుడు కాకుండా ఒక చార్టర్డ్ అకౌంటెంట్ ను, యిండిపెండెంట్ ఆఫీసరును నియమించడం జరుగుతున్నది. రిజిస్ట్రారు జనరల్ సూపరింటెండెన్స్ తప్ప వారు ప్రత్యేకంగా పని చేస్తారని మనవి జేస్తున్నాను. దీని వలన వారు ఎక్కువ తల్లిరితగతిని కార్యక్రమం కొనసాగించడానికి వీలు వుంటుందని మనవి జేస్తున్నాను. దీంట్లో మనం కొంచెం new outlook తీసుకువస్తే బాగుంటుందని సీనియర్ I.A.S. ఆఫీసరును రిజిస్ట్రారుగా పెట్టుకొనడమే గాకుండా, రేఫో మాఫో కలెక్టర్ అయ్యేవారిని తీసుకువచ్చి, యిద్దరు I.A.S. Officers ను Joint Registrar గా పెట్టుకొనడం జరుగుతున్నది. దీనివలన కొంతకొంత వాతావరణం ఏర్పడుతుందని జేస్తున్నాం. తప్పులు జరుగుతున్నాయని, పైనుండి influence వస్తుందని ఆ influence కు వారు లోను అవుతున్నారని, యిటువంటి complaints కొంతవరకు తగ్గిద్దామనే

30th November, 1963

పుద్దేశంతో యీ చర్యలు తీసుకొనడం జరిగిందని మనవి జేస్తున్నాను. కొంత దీనిపై విమర్శచేసినప్పటికీ, చాలా ముఖ్యమైన మార్పులతో సక్రమమైన పంథాలో వడిచే విధానాలతో యిది తీసుకురాబడుతున్నదనే విషయం అందరూ ఒప్పు కోవాలి. కేవలం రిజిస్ట్రారును omnipotent చేశారనడం సబబు కాదని మనవి జేస్తున్నాను. ఈ కో-ఆపరేటివ్ సంస్థలలో ముఖ్యమైన విషయాలు గమనించాలి. ఇవి independent institutions. అడిట్ సూపర్ విజన్, గైడెన్స్ యివి తప్ప ఏమీ ప్రత్యేకమైన అధికారాలు యిస్తున్నాము. ఎవరి కుత్తుక అయినా పిసికెయ్యడానికి అధికారం యిస్తున్నామా! ఆయనకు యిష్టంలేకపోతే ఏ సంస్థపై నా తీసిపారెయ్యడానికి అవకాశం యిస్తున్నామా; అదేమీలేదే. ఇది ఒక ఏజెన్సీ మనకు. ఇది వుండి తీరాలి. నేను మొట్టమొదట చెప్పినట్లుగా, ఒక సీనియర్ ఆఫీసరు మనకు ఆ ఉద్యోగిగా వుండి యీ కార్యక్రమాలను నిర్వహించాలని చెప్పడమే తప్ప యింకొకరి చేతుల్లో పెడుతున్నా మనేదేమీలేదు. ఈ కో-ఆపరేటివ్స్ కు యిప్పుడే కాకుండా రాబోయే ప్రణాళికలలో ఎక్కువ ప్రాముఖ్యం రాగోరుతున్నది. గ్రామీణ జీవన విధానాల నన్నింటిని యిది ఎంజైన్ చేస్తుంది. ఈ విధంగా యీ కార్యక్రమాలను అభివృద్ధి చేసుకుంటామని ప్రయత్నం చేస్తున్నాం, దీనిలోకూడా అనేక అటంకాలు రోజు రోజుకు వస్తున్నవి. అవికూడా మనకు తెలియక పోలేదు. ఒక ప్రైవేటు ప్రైడ్ దీనికి ఎంట్రెంచ్ అయి వున్నది. ఆరితేరిన వారు అనేక విధమైన కాంపిటిషన్ తో వుంటారు. Day to day care తో మనమీ కార్యక్రమాలు చేస్తే తప్ప లాభంలేదు. అ పద్ధతులలోనే చేసుకుంటున్నాం. ఈ బిల్లుకు సంబంధించి అనేకమైన అమెండ్ మెంట్స్ ను నేను జాయింటు సెలెక్టు కమిటీలో ఒప్పుకున్నాను. ఇంకా అసెంబ్లీలో ఒప్పుకొనడం సాధ్యంకాదు ఆ విషయం నేను ముందే మనవిజేశాను. ఏవైనా సహేతుకంగా వుంటే ఒప్పుకొననికాదు. సాధ్యమైనంతవరకు గవర్న మెంటు తరపున నేనుకూడా కొన్ని అమెండ్ మెంట్స్ యివ్వడం జరిగింది. రిజిస్ట్రారుకు సంపూర్ణ అధికారాలు యిస్తున్నామని, యింకా కొన్ని మీరు చెప్పారు. అది మాత్రం ఆపోహ అని నేను చెప్పవలసి వస్తున్నది, దానిని పాస్ చేయవలసిందిగా కోరుచున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య: అధ్యక్షా, ఈ బిల్లును చాలా advanced గా తయారు చేశాము అంటున్నారు, జరగబోయే ఎలక్ట్రన్స్ యీ బిల్లు చట్టమై అమలు లోనికి వచ్చేవరకు ఆపే ప్రయత్నం ఏమైనా చేస్తారా; అందుకేమైనా డై రెక్టివ్ వెంటనే యిస్తారా?

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు : అధ్యక్షా, మంత్రిగారు ఒక విషయాన్ని mis-represent చేశారు. పదిమంది వెళ్లి సొసైటీ ఏర్పాటు చేయమంటారు అని నేను చెప్పినట్లుగా చెప్పారు. నేను ఆవిషయాన్నిగూర్చి స్పష్టంగా చెప్పాను, ఒక గ్రామానికి ఒక క్రెడిట్ సొసైటీ వుండాలి. నాన్ క్రెడిటు సొసైటీ వచ్చినప్పటికీ, అక్కడ పరిస్థితులనుబట్టి వాటిని ఏర్పాటు చేయడానికి ప్రయత్నించాలి. ప్రతి పదిమంది వెళ్ళినప్పుడు సొసైటీని ఏర్పాటు చేయాలి అనికాదు. దీనికి మంత్రిగారు మిస్ రిప్రజెంట్ చేస్తున్నారు.

అలాగే ఎలక్షన్స్ గూర్చికూడా నేను చాలాస్పష్టంగా చెప్పడం జరిగింది. మంత్రిగారు మొదట చెప్పినట్లుగాక, యిప్పుడు మల్టీ నాన్ ఫిషియల్ జరపాలి అంటూ ఎందుకు వెనక్కి వెళ్ళిపోతున్నారో అర్థంకావడంలేదు. వారు యిదివరకు చెప్పినట్లుగా అఫిషియల్స్ ఎలక్షన్స్ జరపడం, దానిపై అప్పీలుకు ట్రిబ్యునల్ కు వెళ్ళడం వుండాలి. దానికి వారిప్పుడు ఎందుకు అంగీకరించడం లేదో తెలియడం లేదు.

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న : అధ్యక్షా, క్లాజ్ 6 (B) లో పదిమంది—

మిష్టర్ స్పీకర్ : ఆ క్లాజ్ వచ్చినప్పుడు మీరావిషయం చెప్పవచ్చును.

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న : పదిమంది అప్లికేషన్ పెడితే రిజిస్ట్రార్ ఆలోచిస్తారు అని మంత్రిగారు చెప్పారు. అయితే అది చూడడానికి బాగానే వున్నదిగాని. ఆచరణలో ఆవిధంగా జరగడంలేదు. రెండేళ్ళ క్రిందట గుంతకల్ తనఖా బ్యాంకుకు సంబంధించి కొంతమంది అప్లికేషన్ పెట్టుకున్నారు. ఇంతవరకు దానిని రిజిస్టర్ చేయలేదు. సిఫార్సు అయింది. ఆ సిఫార్సును నేటివరకు అలాగే అట్టిపెట్టారు. కారణమేమిటంటే ప్రకటన చేయలేదు. ఎవరికి తెలియకుండా చేయటమేమిట అంటున్నారు. Stay ఇచ్చారు. ఒకటిన్నర సంవత్సరం అయినప్పటికీ యింతవరకు vacate చేయలేదు. ఇదివరకు చెప్పడానికి బాగానే వుంటుందిగాని, ఆచరణలో జరగడం లేదని మనవి చేస్తున్నాను. దీనికి మంత్రిగారు సమాధానం యివ్వాలి.

అలాగే మరొక విషయం వుంది. ఇందులో పశువుల మేత, సేద్యపు పని ముట్లు మొదలైనవి జప్తు చేయడానికి అవకాశం యిచ్చారు. రెవిన్యూ కలెక్షన్స్ చేసేటప్పుడు కూడా రెండేళ్లు, దున్నుకొనడానికిగాను ధాన్యం, మేత, పని ముట్లు జప్తు చేయకూడదని రెవిన్యూ ఆఫీసులోవున్నది. ఆ విధంగా యిందులో కూడా దానిని పొందువర్చనందుకు విచారాన్ని తెలియజేస్తున్నాను.

కరువుకాటకాలు, వడగండ్రవాన వచ్చి. పంటలు పోయినప్పుడు ప్రభుత్వం శిస్తు రెమిషను యిచ్చేటప్పుడు సహకార సంఘాలు అంటున్నాము కాని సహకారం పోయి అహకారం వస్తుంది. శిస్తు రెమిషను యిచ్చినప్పుడు కూడ పోస్ట్ పోస్ట్ చేయడానికికూడ క్లాజులో పొందుపరచలేదని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ : Misappropriation కు సంబంధించి-బంటుమిల్లి. తాడేపల్లిగూడెం, కొవ్వూరు, ఏలూరు— సహకార సంస్థలగురించి ప్రభుత్వ దృష్టికి తెచ్చాము. అవి ఎంక్వయిరీలో వున్నాయా, ఎంక్వయిరీ చేస్తారా? మంత్రిగారు వాటిగురించి ఏమీ చెప్పకుండా వదిలేశారు.

శ్రీ కె. గోవిందరావు : కో-ఆపరేటివ్ సంస్థల ఆడిట్ ఎ. జి. పర్యవేక్షణ క్రింద జరపడానికి ప్రభుత్వానికివున్న ఆక్షేపణ ఏమిటి? లేకపోతే, శాసనసభ టెలిక్ అకౌంట్స్ కమిటీకి కూడ అధికారం లేకుండా పోతున్నది.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి : 124 వ క్లాజుగురించి మంత్రిగారేమైనా చెబుతారేమో అనుకున్నాము. ఈ చట్టమునంతను తూటుబొడిచే సైక్లను యిది. The Government may, by order, direct the Registrar to make an enquiry or to take appropriate proceedings under this Act in any case specified in the order. తమ యిష్టం వచ్చినట్లు, యిష్టం వచ్చినప్పుడు ఎంక్వయిరీ చేయడానికి ప్రభుత్వానికి సర్వాధికారం వున్నది. రిజిస్ట్రారుగారు యిచ్చిన రిపోర్టు....

In any case in which a direction has been given under sub-section (1), the Government may, notwithstanding anything in this Act, call for and examine the record of the proceedings of the Registrar and pass such orders in the case as they may think fit.

The Government may pass any order under this sub-section and the person likely to be affected by such order shall be given an opportunity of making his representations. ప్రభుత్వం ఇంత సర్వాధికారం ఎందుకు తీసుకుంది? దానికి సంబంధించిన సూచనలు సెలెక్టు కమిటీలో రాలేదా? వస్తే అట్టి అధికారం షాడిషియర్ పర్సనల్ కు యివ్వడానికి ప్రభుత్వానికి వచ్చిన అభ్యంతరం ఏమిటి?

The Andhra Pradesh Cooperative Societies Bill, 1963 (as reported by the Regional Committee)

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి : అధ్యక్షా, వెంకన్నగారికి చెప్పేదేమంటే— ఇది ఉరవకొండ బిల్లు కాదు, కో-ఆపరేటివ్ స్పాసైటెల బిల్లు. సిస్ట్రు రెమిషనుకు, దీనికి ఏమాత్రం కూడ సంబంధం లేదు. రెమిషను విషయం వచ్చినప్పుడు మాట్లాడవచ్చు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు యీ చట్టం అమలుకు వచ్చేవరకు ఇప్పటి ఎలక్షనులు ఆపకూడదా అన్నారు. ఇప్పుడున్న చట్టం క్రింద ఎలక్షనులు ఆపడానికి ప్రభుత్వానికి అధికారం లేదు. అధికారం వుంటే సంఘోపించేవాడనే కాని అట్టి అధికారం ఏమాత్రం కూడ లేదు.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణగారు ఉత్తరం కూడ వ్రాశారు. కొమ్మర విలేజీగురించి, ఏలూరు సెంట్రల్ బ్యాంకు గురించి. విచారణ జరుగుతూనే వున్నదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ నాగిరెడ్డిగారు చెప్పినదానికి... ఇప్పుడు కొమ్మరలో misappropriation జరిగిందని allegations చేశారు. 40 వేలు ఎవరో తినిపోయారన్నారు. రిజిస్ట్రార్, శాసన సభ్యుడో వచ్చి 40 వేలు యీ సంస్థలో పోయిందంటే I have no power to direct the Registrar to go immediately and enquire into the matter. †

Sri T. Nagi Reddy : Enquiry is different from taking any action and that action too has to be taken by your own authority and simply without leaving...

Sri K. Brahmananda Reddy : Why should I not take action.

Sri T. Nagi Reddy : I do not think that the Government is so anxious to take all powers into its hands. An enquiry can be made and after enquiry is made certain delegation of authority may be given. We have known decisions wherein certain political decisions were taken. Why not leave it to a judicial authority.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి : అధ్యక్షా, ఇది కమ్యూనిస్టు పార్టీ గా సభ్యులు యిక్కడ చెప్పిన అనేక విషయాలకు విరుద్ధంగావుంది "మీరు action తీసుకోవడం లేదు, misappropriation జరుగుతోంది, రెండు సంవత్సరాలనుంచి ఎట్లా కూర్చు

న్నారు"; అనే దానికి వీరు చెప్పేదానికి విరుద్ధంగా వుంది. ఇందులో The Government may, by order, direct the Registrar to make an enquiry...

Sri T. Nagi Reddy : Enquiry on what ? The question is if you have got a particular power on a particular subject, it is a different matter. You want to make an enquiry. We have had the experience where the Government has taken certain decisions which are not in consonance with the democratic practice. Would the Government after making an independent enquiry see that it does not decide on its own like this.

మేము ఏ ఖమ్మం రూరల్ బ్యాంకు సంగతో యివర సంగతో చెప్పవలసిన అవసరం లేదు. అటువంటివి వారి నెత్తిమీదకు రాకుండా మార్గం ఆలోచించవలసిన పని లేదా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి : ఖమ్మం బ్యాంకు విషయం యిప్పుడు ఎందుకు ? మూడేళ్ల యిపోయింది, మళ్ళీ ఎలక్షన్స్ అయినాయి.

Sri T. Nagi Reddy : I am again repeating,—would the Government after making an independent enquiry see that it does not decide on its own ?

Sri K. Govinda Rao : About the auditing of the Co-operative institutions, may we know under whose supervision it should be done. Why not under the supervision of the Accountant General ?

Sri K. Brahmananda Reddy : For all these functions, the Registrar is the final authority. The Accountant General does not come into the picture subject to the general supervision. As far as possible we want the auditing to be done independently. అక్కడ కూడ subject to the general superintendence అన్నాం గాని as far as possible audit కు ఎక్కువ ప్రాధాన్యత వున్నదని మనవిచేశాను. Under the general supervision of the Registrar అనుకుంటే పొరపాటు వుండదు. నాగిరెడ్డిగారికి

మళ్ళీ మనవి చేస్తున్నాను. Provided that before passing any order under this sub-section, the person likely to be affected by such order shall be given an opportunity of making his representations. There is nothing extraordinary.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : నేను రెండు amendments పంపించాను. సెలక్టు కమిటీకి యిప్పుడు పంపడానికి direct గా పీలులేదు “రీజినలు కమిటీ ద్వారా సెలక్టు కమిటీకి” అని ఒకటి, రీజినలు కమిటీకి పంపాలని వారొకటి యిచ్చారు. యీ contingency వస్తుందనే ఉద్దేశంతోనే, select committee కి commit చేసే అధికారం రూల్స్ ప్రకారం వున్నది. రీజినలు కమిటీవచ్చింది, దానిని circumvent చేయడానికి పీలులేదు. Original గా Rule 127 ప్రకారం వచ్చిన హక్కు రీజినలు కమిటీ వచ్చినంత మాత్రాన పోయిందా అనేది ప్రశ్న. రీజినలు కమిటీ ద్వారా సెలక్టు కమిటీకి పంపాలనేది ప్రధానమైన సంగతి, ఏ కారణం వల్ల యీ అమెండు మెంటు rule out చేశారో సెలవివ్వవలసి వుంటుంది. 127 Rule suspend అయిపోయిందా, Cancel అయిపోయిందా వుంటే దాని Position ఏమిటి.

Mr. Speaker: There is one amendment in the name of Sri Vavilasa Gopalakrishnayya:

Sri Vavilala Gopalakrishnayya: I have sent two amendments.

Mr. Speaker: The other one is disallowed.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya: So far as the one amendment which is allowed is concerned, it seeks that the bill be recommitted to the Regional Committee. According to Rule 127 of the Assembly Rules, if the member in charge moves that the Bill as reported by the Select Committee be read a second time, any member may move as an amendment that the Bill be recommitted or be circulated or re-circulated for the purpose of obtaining public opinion or further opinion thereon. But here my point is, when the select committee sends a report, it naturally goes to the regional committee. When I request a recommitment to the Select Committee, it

30th November, 1963

naturally must go back to the Regional Committee. My intention is that it should go to the Regional Committee but ultimately for consideration to the Select Committee. It is clearly there. If I want to request the House to recommit to the Select Committee, what is the way? That is the position.

Mr. Speaker: This Bill is now under consideration before the House Under Rule 128-E, after the presentation of the report of the Regional committee on a bill, the member-in-charge may move that the bill as reported by the Regional Committee, be taken into consideration. That is the stage that the bill is before the House. Provided that any member of the Assembly may object to its being taken into consideration if a copy of the report has not been made available for the use of members for seven days and such objection shall prevail, unless the Speaker allows the report to be taken into consideration. After the report is received, the Finance Minister has moved this motion. It has come from the Regional Committee.

Sri Tenneti Viswanadham: It is not a regional bill which affects Telangana area.

Mr. Speaker: That stage is passed. When a member in charge of a bill moves that the Bill be taken into consideration, any member may move that the bill be recommitted to the Select Committee.

The other amendment which you have given notice of is in order and that is why it has been admitted. This particular amendment does not arise at this stage. That stage has passed.

శ్రీ నావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : ఇది రీజనల్ కమిటీ ద్వారా వచ్చింది కనుక ఆ రిపోర్టు మీద రీజనల్ కమిటీకి వెళ్ళాలి అన్నాము.

Mr. Speaker : I am sorry, the time is over.

The House will now adjourn and meet again at 8-30 a. m. on Monday, the 2nd December, 1963.

1.32 P.M. The House then adjourned till Half past Eight of the Clock on Monday, the 2nd December, 1963.
